

NAŠ GLAS

ŠTEVILKA 4 – LETNIK 28 – OKTOBER 2023

GLASILO OBČINE VIDEM

- Trgatve in martinovanja
- Investicije s terena
- Oktober – mesec požarne varnosti
- Začetek novega šolskega leta

Martinovanje 2023

Osrednje

Cenjeni občanke in občani!

Prisrčno vabljeni na tradicionalni uvod v Martinove dni pri Vidovi kleti v Vidmu pri Ptuj, ki bo
v soboto, 4. novembra 2023, ob 15. uri.

V prireditvenem šotoru nas bodo zabavali Til Čeh in Petelini, na stojnicah pa bodo ponudniki poskrbeli za vinsko in kulinarično razvajanje.

Vabljeni na tradicionalni uvod v martinovanje in druga martinovanja!

Župan Brane Kolednik

VABIMO VAS TUDI NA LOKALNA MARTINOVANJA V OBČINI VIDEM

DAN	DATUM	URA	KRAJ	DOGODEK
Četrtek	9. 11	18.00	Vaški dom Pobrežje, Pobrežje 104a	Zbiranje mladega vina in imenovanje kletarja
Petek	10. 11.	16.00	Etnološka zbirka, Dravci 4	Martinovanje v Dravcih
Sobota	11. 11.	15.00	Etnografski muzej Tržec, Tržec 13	Tradicionalni krst mošta
Nedelja	12. 11.	10.00	Gasilski dom Leskovec	Tradicionalno martinovanje v Zg. Leskovcu

Glasilo izdaja **Občina Videm**, Videm pri Ptuj 54, tel.: 761 94 00, e-pošta: info@videm.si. Uredniški odbor: Tadej Podvršek (odgovorni urednik), mag. Ivan Božičko, Petra Krajnc (lektorica), Friderik Likavec, Marjan Nahberger, Alen Orlač, Rado Škrjanec, Mateja Topolovec, Manja Vinko in Marta Vrhovec. Oblikovanje in tisk: **Vejica, Rado Škrjanec, s. p.**, Ul. Lackove čete 3, Ptuj, 041 684 910. Na osnovi mnenja Urada Vlade RS za informiranje, št.: 23/90- 541/96-12, se za glasilo plačuje 8,5-odstotni davek. Glasilo Naš glas je vpisano v evidenco javnih glasil, ki jo vodi Urad Vlade RS za informiranje, pod zaporedno številko 1332, in razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 356. Glasilo je brezplačno in ga prejmejo gospodinjstva v Občini Videm. Naklada 2150 kosov. **Naslovnica: Vinogradi se odpravljajo k počitku**, foto: Rado Škrjanec.

Oktober, mesec požarne varnosti – priložnost, da premislimo

V toku leta imamo različne dneve in mesece, ki naj bi nas spomnili na določene dogodke ali prispevali k ozaveščanju ljudi pri oblikovanju pozitivnih vrednot. Tako imamo kar ves mesec, mesec požarne varnosti, ki naj bi prispeval k povečanju požarne varnosti in hkrati k promociji vseh tistih dejavnikov, ki se aktivno vključujejo v področje požarnega varstva.

Ne glede na to, da moramo na svojo varnost misliti stalno in pri vsakem dejanju, se nam nehote dogaja, da pri tem pozabljamo in izpuščamo določena pravila ter izpostavljammo svojo varnost in varnost svojega premoženja.

Zato je mesec požarne varnosti priložnost, da uredimo to svojo podzavest. Če razmislimo, kako malo je potrebno, da izgubimo to, za kar živimo in ustvarjamo, naj gre za življenje ali za premoženje, je razlog več, da tudi tokrat pomislimo na svojo varnost. Prav zanimivo je, kako so naša čustva odprta v trenutku, ko nas in naše bližnje udari nesreča. Toda zakaj se učimo na lastni nesreči ali nesreči drugih, ko je toliko lepših in prijaznejših metod. Zato prisluhnimo tistim, ki se nam ponudijo, a jih morda ponavadi kar prezremo ali preslišimo. Gasilci so tisti, ki delujejo preventivno, s ciljem, da se nesreča prepreči, če pa to ni možno, pa da so posledice čim manjše. Gasilci so tudi tisti, ki pristopijo k nam, ko padamo na življenjskih izpitih iz varnosti. Prav letošnje nesreče so pokazale razmerje med naravno močjo in človekovo nemočjo. Zato je cilj preventive, da v to nemoč ne pridemo. Vse, ki to berete, sprašujem, ali ste v tem ogledalu videli sebe, svojo varnost, svojo hišo, svoje življenje. Ste se vprašali, koliko ste varni, kje ste ob podobnih dogodkih, kaj morate narediti. Požari, plazovi, poplave, neurja, toča, potresi in še mnoge druge nesreče so testirali človekovo ravnanje. Število nesreč in razsežnost nesreč nam sporočata, da je ogroženost vedno večja in da je treba ukrepati.

Ko smo se videli v tem ogledalu, ne čakajmo na gasilce, ampak že danes povečajmo svojo varnost. Ne čakajmo na nov mesec požarne varnosti; če smo ogroženi, je vsak dan za ukrepanje dragocen.

Program meseca požarne varnosti so oblikovala prav vsa prostovoljna gasilska društva, vse gasilske zveze do Gasilske zveze Slovenije. Z njim želimo priti do vseh šol – pa ne samo do šol, tudi do vseh občanov. Naj ne bodo odveč informacije, ki krožijo po spletu, ali ogled plakata. Tokrat so to napotki za naprej, da se nam ne zgodi, da na plakatu nesrečno pristanemo mi. V naših okoljih ne bo manjkalo gasilskih vaj in drugih nazornih oblik prikazovanja možnih posledic nesreč kot tudi prikazovanja preventive in sredstev za gašenje in reševanje.

Predstavitve gasilskega dela ima zraven ozaveščanja občanov tudi druge namene. To je hkrati priložnost, da gasilci predstavijo poklic gasilca in povabijo medse tiste, ki jih to delo zanima. Naj omenimo, da raznolikost gasilskega dela omogoča priložnost za

vse ne glede na starostne ali kakršne koli druge omejitve. Ker pa gasilsko delo zahteva zraven dobre taktike tudi dobro opremo, je to priložnost, da predstavimo, kaj imamo in kaj potrebujemo. To, kar gasilci imajo, marsikje predstavlja miren spanec za vse – tiste, ki za požarno varnost odgovarjajo, kot tiste, ki jim je ta varnost namenjena. Spet pridemo v okolja, kjer se odgovorni ne zavedajo, da s slabo opremo izpostavljammo tako gasilce kot svoje občane, če so na svojo odgovornost pozabili.

Čeprav želimo vsi živeti varno, torej tudi vsi želimo zmagati v boju z nesrečami, pa se pojavlja vprašanje, zakaj tako tudi ne ravnamo. Zakaj se borimo za nekaj, kar prepuščamo, pa čeprav le za trenutek, popolni pogubi. Odgovor je jasen, za trenutek smo pozabili, spregledali, zamudili in že je tu najdražja šola naše varnosti. V tej šoli plačujemo s krvjo ali vročino s hišo ali pločevino.

Naj bosta vsak dan in vsako dejanje skrb za našo varnost. Ko boste gradili svoj dom, svoj jutri, upoštevajte bogate izkušnje gasilcev, strokovnjakov ali izkušnje tistih, ki so drago plačali za svoje napake. Če boste vse to spregledali, je lahko cena visoka – previsoka!

Zato naj bo mesec požarne varnosti v našem ravnanju vsak dan, vsak trenutek, naj bo naša preventiva v vseh naših dejanjih. Če tega ne zmoremo, se odzovimo pozivom gasilcev in tistih služb, ki skrbijo za nas in našo varnost. Ko oboje popusti, obstaja nevarnost, da bomo morali klicati na pomoč, pa čeprav za marsikoga in marsikaj ni več pomoči.

Mag. Janez Merc

S sej občinskega sveta

Člani Občinskega sveta Občine Videm so se sestali na 7. redni seji 19. septembra 2023.

Na seji so obravnavali:

- **Poročilo in oceno Občinskega programa varnosti v Občini Videm v letu 2022.** Poročilo in oceno Občinskega programa varnosti je predstavil vodja občinskih redarjev Robert Brkič. Na območju občine redarska služba opravlja preventivne ogleda in izvaja nadzor nad spoštovanjem cestnoprometnih predpisov v zvezi s parkiranjem vozil in izvaja nadzor na območju dinamičnega prometa ter varstva cest in okolja.
- **Dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP) za cestni program 2023 – II.** V DIIP-u je obravnavanih

devet cestnih odsekov, ki bodo modernizirani z novim asfaltnim voziščem oziroma prevleko v skupni dolžini 3804 m. Cestni odseki so trenutno asfaltirane in makadamske ceste, ki so poškodovane in dotrajane, zato se bodo cestišča uredila z novo asfaltno voziščno konstrukcijo ali plastjo asfalta ter uredile bankine in odvodnjavanja.

- **Polletno realizacijo proračuna Občine Videm za leto 2023.** Na podlagi Zakona o javnih financah in Odloka o proračunu Občine Videm se mora pripraviti šestmesečna realizacija proračuna. Realizacija prihodkov in odhodkov zajema dejanska vplačila v proračun in dejanska izplačila iz proračuna v obdobju med 1. 1. 2023 do vključno s 30. 6. 2023.

Občinska uprava

V ospredju izgradnja in modernizacija cest

Večje investicije v Občini Videm so v teku ali pa so že končane. Največ sredstev smo letos namenili za gradnjo in investicijsko vzdrževanje občinskih cest. Občina je objavila dva razpisa za izbiro izvajalca. Za prvo naročilo je najnižjo ponudbo ponudilo Cestno podjetje Ptuj, katerih dela so v zaključni fazi. Za drugo javno naročilo je najnižjo ceno ponudila družba Asfalti Ptuj.

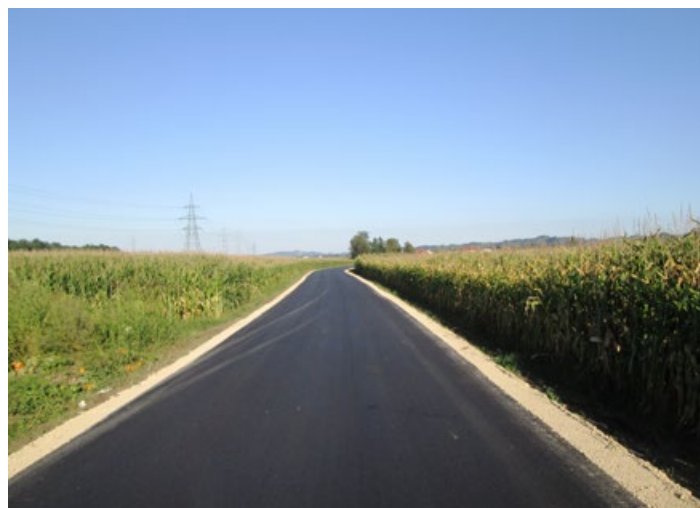
Podjetje Asfalti Ptuj je že uspešno moderniziralo naslednje cestne odseke: preplastitev lokalne ceste LC Leskovec–Podlehnik v dolžini 1250 m, preplastitev ceste LC 456011 Lancova vas–krožišče Sela v dolžini 530 m, obnova ceste LC 328411 (od križišča za podjetje Sveča proti Vidmu) v dolžini 100 m.

Preplastitev lokalne ceste Leskovec–Podlehnik

Podpis pogodbe za cestni program II. v avgustu 2023

Preplastitev lokalne ceste Lancova vas–krožišče Sela

Obnova lokalne ceste v Pobrežju od križišča za podjetje Sveča proti Vidmu. Foto: arhiv občinske uprave

IZGRADNJA KANALIZACIJSKEGA OMREŽJA

Šturmovci

Za projekt kanalizacije Šturmovci smo na upravno enoto vložili vlogo za izdajo uporabnega dovoljenja. Nato sledi priključitev uporabnikov na kanalizacijsko omrežje. Sočasno imamo pri različnih projektantskih hišah naročene izdelave projektne dokumentacije za dograditev kanalizacijskega kanala v delu Šturmovcev, ki ni bil zajet v dosedanjem projektu, izgradnjo kanalizacije v naselju Zgornji Leskovec in v naselju Jurovci.

Lancova vas

Gradbena dela za izgradnjo kanalizacije ob reki Polskavi so končana. Dela nadaljujemo ob lokalni cesti v smeri Sel. Gre za projekt, ki je razdeljen na sklope – za obdobje 2022–2026.

IZOBRAŽEVANJE

V poletnih mesecih je občina objavila razpis za izbiro izvajalca za postavitev modularnega/montažnega vrtca na Selih. Ponudbo sta oddala dva ponudnika. Najugodnejša je bila ponudba podjetja M. Z. gradbeništvo, trgovina, storitve, svetovanje in inženiring, s katerim je bila sklenjena gradbena pogodba. Rok dokončanja del je 10. 12. 2023.

Izvedel se je tudi javni razpis za izvajanje šolskih prevozov v šolskem letu 2023/24. Kot najugodnejši ponudnik je bilo izbrano podjetje Arriva.

DELO REŽIJSKEGA OBRATA

Režijski obrat skozi vse leto opravlja dela urejanja in čiščenja javnih površin, vzdrževanja občinskih javnih cest, upravljanja pokopališč, vzdrževanja prometnih površin, izvajanja zimske službe, ravnanja s komunalnimi odpadki, vzdrževanja javne razsvetljave in varstva pred požari.

Pred vrati je zimska služba. Občina Videm izvaja zimsko službo na dolžini 225.781 m cest, kar predstavlja 72.083 m lokalnih cest in 155.697 m javnih poti. Zimsko službo bodo v sezoni 2023/24 izvajali pogodbeni izvajalci, Cestno podjetje Ptuj in Režijski obrat Občine Videm.

Občinska uprava skupaj z županom na čelu se trudi, da bi bila podaljšana roka svojim občanom, kolikor se to le da. Seveda se zavedamo, da zmeraj vsega ni mogoče uresničiti. Vsekakor bomo tudi v prihodnje usmerjeni v enakomeren razvoj celotne občine in vedno pripravljene prisluhniti težavam našim občanom.

Občinska uprava

Pomagajte nam oblikovati zgodovinski arhiv Občine Videm

Ponovno vas pozivam, da nas kontaktirate, če razpolagate s kakršnimi koli viri zgodovinske vrednosti, bolj oddaljene ali bližnje preteklosti, ki bi jih želeli deliti z občinskim arhivom. Lahko gre za vaše prednike, tematiko društev v občini, šolstvo, cerkveno življenje, praznovanja, druženje ob delu, delovanje gostiln v občini, zgodbe o nemških lastnikih posestev v naših vaseh, rojstva, poroke, smrti itd. Skratka, če imate doma kakšne stare fotografije, pisma, dnevnike, razglednice in drugo, kar nas lahko podučijo o tem, kako se je v naših krajih živelo v preteklosti, kako so bile videti naše vasi, kako je bilo v šoli, med prazniki itd., bomo zelo veseli, če boste to delili z nami. Vaše vire lahko bodisi predate arhivu bodisi jih bomo zgolj skenirali in vam jih vrnil.

Arhiv bo odprt za javnost. Z njegovimi viri se bodo seznanjali šolarji in drugi zainteresirani, tako iz občine kot od drugod. Na podlagi arhivskih virov bomo pripravili razstave, zloženke, brošure in druge publikacije za namene promocije občine v Sloveniji in v tujini. Zgradbe zgodovinskega pomena bomo ustrezno označili s tablam in jih povezali v tematske poti. Najbolj zanimive stvari bomo končno tudi objavili na spletni strani

občine in v občinskem glasilu, da se bodo lahko z njimi seznanili vsi občani in drugi, ki jih zanima naša zgodovina.

Za vse informacije, povezane z zgodovinskim arhivom, nam, prosim, pošljite elektronsko pošto na arhiv@videm.si. Veselim se vaše pomoči pri nastajanju občinskega zgodovinskega arhiva in izmenjave spominov.

Janja Hojnik,

profesorica na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru

POSLANSKI KOTIČEK

Spoštovane občanke, spoštovani občani Občine Videm!

Za nami so sončni in topli septembrski dnevi, a nas vse krajši dnevi opominjajo, da je tukaj jesen. Poletje so tokrat žal zaznamovale vremenske ujme, poplave in plazevi. A kot že velikokrat doslej smo tudi tokrat Slovenci znali stopiti skupaj in pokazali izjemno solidarnost. Iskrena hvala vsem, ki ste kakor koli priskočili na pomoč.

Zaradi izredne vremenske situacije smo se sredi avgusta na izredni seji sestali tudi poslanci. Vse z enim namenom, da bi pomoč kar najhitreje prišla do tistih, ki jo potrebujejo. Soglasno je tako bila sprejeta novela Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč. Konec avgusta je bil nato s strani vlade pripravljen tudi interventni zakon o pomoči po poplavah, ki pa ga v opoziciji nismo podprli. Zakon namreč uvaja nov prisilen solidarnostni davek za vse državljane, tudi za tiste, ki so bili prizadeti v poplavah. Solidarnostni prispevek bomo prispevali vsi v višini 0,3 % dohodnine, z delovno soboto pa se bo lahko ta znesek sorazmerno znižal. Tako je zapisano v zakonu, čeprav se je ob njegovi interpretaciji ponovno izkazalo, da niti ministri ne vedo, kaj so zapisali, saj so predstavljali, kot da bo ljudem na izbiro – ali delovna sobota ali 0,3 % od dohodnine. Žal ni tako. Nepravilno je, da se najprej ne izkoristijo vsa možna državna in evropska sredstva za sanacijo posledic naravne nesreče in se šele nato dodatno obdavčujejo državljani. Ne nazadnje še vedno ne vemo, kakšna je sploh skupna škoda, ki smo jo kot država utrpeli. Solidarnost pa bi po moji oceni morala ostati prostovoljna. Bojim se namreč, da bo z obveznim solidarnostnim prispevkom za vnaprej uničena tudi solidarnost, kot smo jo poznali do sedaj.

V poslanski skupini SDS smo v fazi oblikovanja zakonskega predloga interventnega zakona na vlado naslovili 44 predlogov ukrepov za hitrejšo sanacijo po poplavah, vendar naši predlogi žal niso bili upoštevani. Kasneje je bil ob številnih naših amandmajih upoštevan zgolj predlog za oprostitev plačila komunalnih storitev za čas, ko se te ne izvajajo. Smo pa v opoziciji podpri vse tiste ukrepe, ki omogočajo administrativne razbremenitve za hitrejšo izvedbo potrebnih sanacijskih in obnovitvenih del na prometni, energetske, komunalni in drugi infrastrukturi ter znižan DDV za gasilsko opremo. Na avgustovski seji je bil soglasno sprejet tudi rebalans proračuna za leto 2023, s katerim se je za pomoč prizadetim in odpravo posledic naravne nesreče namenilo 520 milijonov evrov.

V septembru je bilo na dnevnem redu redne seje kar nekaj sprememb zakonov, med katerimi pa še vedno ni najbolj pričakovane zdravstvene reforme. V vladni koaliciji jo sedaj vsaj začasno umikajo in zagovarjajo manjše ukrepe, ne glede na dejstvo, da se je medtem število pacientov brez zdravnika povzpelo že na 150.000, čakalne vrste pa nikoli niso bile daljše in žal še naraščajo. Še vedno tudi nimamo ministra za zdravje oz. njegovo vlogo še vedno prevzema kar predsednik vlade sam. Smo pa obravnavali spremembo Zakona o verski svobodi, kjer

je koalicija znižala višino državne pomoči za plačilo prispevkov verskim uslužbencem na najnižjo možno zakonsko raven, in sicer s 100 % na 60 %. Zakon pa verskim skupnostim jemlje tudi status splošno koristnih organizacij.

S strani koalicije je bil sprejet tudi predlog zakona o povračilu glob in plačilu odškodnine vsem, ki so v času covida kršili takratne odloke. Vračanje glob in stroškov postopka se bo vodilo po uradni dolžnosti, kar pomeni, da posameznikom, ki jim je bila globa izrečena, ne bo treba storiti ničesar. Državljeni, ki so bili v teh prekrškovnih postopkih, bodo najprej prejeli avtomatičen izračun, podobno kot pri izračunu dohodnine, nato pa bodo prejeli povračilo izrečenih glob. Finančna sredstva za povračilo glob v višini 1,7 mio evrov se bodo zagotovila iz proračuna.

Na septembrski seji je bil sprejet, po mnenju številnih pravnikov in zakonodajno-pravne službe Državnega zbora ustavno sporen zakon o Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije. Novela zakona namreč določa, da za člane organov zbornice na volitvah ne bodo smeli več kandidirati člani organov političnih strank, funkcionarji, med drugim tudi nekdanji občinski svetniki oz. vsi, ki so to bili pred do petimi leti. S tem se članom kmetijske zbornice, kmetom omejuje njihova pravica biti voljen v organe njihove zbornice, kar je seveda nedopustno. Za zakon se tako napovedujejo ustavne presoje.

Zaradi naraščajočega števila nezakonitih vstopov v državo smo v poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagali sklic seje odbora na terenu v Občini Brežice, kjer je problematika nezakonitih migracij tudi najhujša. A kljub dejstvu, da imamo po podatkih Generalne policijske uprave skrb vzbujajoče povečan vstop ilegalnih migrantov v našo državo, je koalicija naš predlog za izvedbo terenske seje zavrnila. Uradni podatki o nezakonitih prehodih pa kažejo, da so se ti v prvih sedmih mesecih glede na lani povečali za več kot 2,5-krat. Od začetka leta do konca julija lani so bili zabeleženi 10.103 nezakoniti prehodi, letos v enakem obdobju pa že 27.871. Slovenija in tudi del Evropske unije je očitno tik pred vrhom velikega migrantskega vala, o čemer ne nazadnje pričajo tudi podatki o povečani stopnji kriminala v bližini migrantskih centrov in tudi drugod po državi. V Slovenski demokratski stranki smo zato vlado pozvali k takojšnjemu sklicu nujne seje Sveta za nacionalno varnost.

Spoštovani!

Za nami je precej pestro parlamentarno dogajanje, ki kaže tudi na to, da nas čaka pestra politična jesen. A v teh lepih in še vedno prijetno toplih jesenskih dneh je prav, da si kakšen trenutek v naravi ukrademo tudi zase. Uživate v barvitosti narave in si napolnite energije za hladnejše dni. Vse le dobro!

Suzana Lep Šimenko,
poslanka DZ RS

KS Leskovec bogatejša za dva odseka črne prevleke

Avgust je za Leskovčane prinesel dve pomembni pridobitvi na področju cestne infrastrukture.

V sklopu cestnega programa 2023 se je po dolgih letih asfaltiral cestni odsek Ložina–Podlehnik oziroma domačinom boljše poznani »Šnerek«. Občani, ki se vozijo proti Veliki Varnici, Trdobjem, Ložinam in Podlehniku, so tako dobili asfalt na zelo pomembni cestni povezavi v skupni dolžini 1400 m.

Prav tako so se med poletjem cestna dela izvajala na cesti od Leskovca proti Podlehniku. Ta cestni odsek je bil asfaltiral v začetku 90. let in zato je že bil skrajni čas za preplastitev. Nova prevleka meri 1300 m, od kapelice v Zgornjem Leskovcu proti Podlehniku. Za krajane je to zelo pomembna povezava, saj čez podlehniški breg povezuje osrčje Haloz s preostalo Slovenijo.

Preplastitev cestne povezave Leskovec–Podlehnik

Novoasfaltirana cesta Ložina–Podlehnik

Ko se bosta na tem delu gradila kanalizacija in pločnik, se bo to izvedlo v prostoru občestnega jarka, zato posegi v cestišče ne bodo več potrebni.

Z začetkom jeseni pa se je po haloških cestah začela tudi sanacija cestnih predelov, kjer je prišlo do posedanja asfalta. Občina si prizadeva za sanacijo vseh posedov še pred začetkom zime, zato da bo tudi zimska služba lažje in učinkovitejše opravljala svoje delo.

Na Občini Videm in v Krajevni skupnosti Leskovec se zavedajo, da je asfalt ključnega pomena, če želimo ohranjati in privabljati ljudi v naše prelepe kraje, zato že potekajo dogovori za načrt asfaltiranja v letu 2024. Prizadevajo si, da bi v prihodnjem letu čim več kilometrov makadamskih cest dobilo asfaltno prevleko.

Besedilo in foto: Alen Orlač

V Pobrežju po nekaj letih obeležili krajevni praznik

Lepo sobotno popoldne, 9. septembra, je v Pobrežje privabilo veliko krajanov in obiskovalcev iz okolice, saj so po nekajletnem zatišju obeležili krajevni praznik. Uradnega dela so se poleg predsednika KS Damjana Vidoviča udeležili tudi krajevni svetniki, župan Občine Videm Brane Kolednik, ki je vse prisotne tudi nagovoril, in nekateri občinski svetniki.

Ob tej priložnosti so svojemu namenu predali tudi prenovljeni športni park, ki je dobil na igrišču novo asfaltno prevleko, prenovljeno igrišče za odbojko na mivki in otroška igrala, ki jih bodo še ponovno postavili, saj so že bila nova, vendar za mnoge na nepravem mestu. Vesel vseh novih pridobitev je bil tudi predsednik Športnega društva Pobrežje Davorin Mlakar. V kulturnem programu so nastopili pobreški plesalci, zaigral je Timi Lah, zmagovalec tekmovanja na harmoniki pri Avsenikih,

Prerez slavnostnega traku v Pobrežju. Svojemu namenu so predali malonogometno igrišče z novo asfaltno prevleko, prenovljeno odbojkarstvo igrišče in nova otroška igrala.

Praznika KS Pobrežje se je udeležilo lepo število vaščanov.

zapela pa je tudi učenka 7. razreda Osnovne šole Videm Lara Šori, ki je sodelovala v projektu Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo.

Predsednik KS Damjan Vidovič je izročil tudi zahvale za sodelovanje in dobro delo vsem društvom v krajevni skupnosti. Preden so simbolično prerezali trak in predali športni park svojemu namenu, je blagoslov opravil še domači župnik p. Klemen Slapšak. Zanimivo je bilo tudi to, da so Damjan Vidovič, Brane Kolednik in Davorin Mlakar k prerezu traku povabili tudi nekdanjega župana Branka Mariniča, saj se zavedajo, da se je celoten projekt začel že v prejšnjem mandatu. Vzporedno s slovesnostjo je potekalo tudi tekmovanje v kuhanju golaža. Med

sedmimi ekipami je zmagala ekipa ŠD Pobrežje, ki je prejela zlato priznanje, vse preostale ekipe pa srebrno za sodelovanje. Hkrati je na obeh igriščih potekal turnir, tako v odbojki kot malem nogometu.

Vsi obiskovalci so že po tradiciji v Pobrežju lahko uživali ob pečenih postrvih, ki so bile zastonj, in kasneje tudi ob različnih in zelo okusnih vrstah golaža. Če je želodec poln, potem se da tudi popiti kakšen dober špricar, saj se prav ob takšnih priložnostih srečajo prijatelji, in teh je bilo veliko. V Športnem parku Pobrežje so se zadržali pozno v noč.

Besedilo in foto: MN

Utrinek s turnirja odbojke na mivki

Krajevna skupnost Dolena – vremenske nevšečnosti zaznamovale poletje

VKS Dolena je bilo v poletnem času kljub vremenskim nevšečnostim precej prizanesljivo. Govori se, da so bile vremenske ujme ob vznožju Karavank in njenih vodotokov vključno s pritoki Save z območja Rovt stoletne, celo petstoletne v Mežici. Tudi Dravinja nam je prizanesla precej bolj kot v območju Zreč pod Pohorjem tik za njenim izvirom.

Poplave Dravinje v naši KS so bile (Zg. Pristava, Dolena in Popovci) na ravni desetletnih voda, tako je bila poplavljen in zaprta le za en dan lokalna cesta v Zg. Pristavi pri elektrarni. Hudourniški pritoki so zaradi zmernejših padavin kot v maju (predvsem Peklača) ostali znotraj struge. Na večjem delu skupnosti pa je krajanom narastel adrenalin in jih zajel tudi strah ob toči in silovitem naliwu 6. avgusta sredi popoldneva. »Utrgal se je oblak,« se reče v ljudskem žargonu, ko je v 15 minutah silovit naliw zalil vse jarke, manjše potoke in grape do te mere, da meteorne vode kanali in obcestni jarki niso zmogli odvesti. Zaradi premalo prepustnih kanalov čez regionalno cesto Tržec–Majšperk se je voda razlivala po cesti in čez njo po travnikih proti Dravinji. Obseg neurja je bil najmočnejši na območju

dela Dolene, Zgornje Pristave, dela Gorce pri Podlehniku in v delu Popovcev.

Pridne roke krajanov na ozko prizadetem območju so v večini že v poznih popoldanskih urah ob prijetnem sončnem zahodu pospravile nanose podrasti, vejevja in gramoza. Za sanacijo

bankin in nekaj lokalnih, še makadamskih cestnih odsekov so v naslednjih dveh dneh poskrbeli Režijski obrat Občine Videm in njihovi zunanji izvajalci. Bili so hitri in učinkoviti. Hvala! V avgustu (bil je prisoten tudi župan Brane Kolednik) in septembru smo imeli dve redni seji Sveta KS. Seznanili smo se z okvirnimi roki porabe proračunskih sredstev, namenjenih sanaciji ceste na Osterbergerjevo na stičišču z Občino Podlehnik ter sanaciji ceste in brežine ob potoku v Doleni pri avtobusnem obračališču. Obravnavali smo tudi perečo temo zelo slabe telekomunikacijske povezanosti naše KS. V KS ni ne žične (kabelske) in ne zadostne brezžične pokritosti signala s svetovnim sple-

tom. Signal je praviloma slab, občasno zelo slab, na več mestih pa ga sploh ni. Pogosto nastaja telekomunikacijski mrk. To je za čas digitalizacije, v katerem danes živimo, nesprejemljivo in tudi nedopustno. Iščemo rešitve. Na septembrski seji smo se posvetili predvsem pogledu v prihodnost in pripravili predloge za proračun 2024 in 2025. Predlogov je veliko, nekaj prioriteten postavljениh pa bo gotovo umeščenih v skromen proračunski program občine.

O pestrosti družbenega in društvenega dogajanja v našem Domu krajanov in KS pa bodo poročali v njihovih prispevkih.

Besedilo in foto: FL

Aktualno iz KS Lancova vas

V nov štiriletni mandat Sveta KS Lancova vas so bili lani imenovani Miran Podgoršek (predsednik), Žiga Škrabl (podpredsednik, tudi občinski svetnik), preostali člani pa so Irena Sitar, Marjana Mlakar, Marcel Koren, Anton Podgoršek in Marija Pečnik. Svetniki se trudijo za razvoj KS na različnih področjih delovanja, prizadevajo si izboljšati kakovost življenja svojih krajanov, ob tem pa poudarjajo dobro sodelovanje z društvi, ki delujejo v vasi, in nasploh z vsemi krajanji.

Miran Podgoršek in Žiga Škrabl sta za naš časopis strnila nekatere pridobitve v preteklem obdobju. Glavni projekt je vsekakor izgradnja kanalizacije. Odsek Krajnc–bar Žika je dokončan, prav tako je ta del dobil konec maja prvo asfaltno prevleko. Potreben je še končni sloj, ki bo urejen, ko bo končan projekt protipoplavne zaščite reke Polskave; najverjetneje bo to prihodnje leto spomladi. Prav tako je treba v tej ulici pristopiti k celostni prometni ureditvi, saj krajanji na tem delu že vrsto let opozarjajo na perečo prometno problematiko. Na to temo je sredi aprila s krajanji že potekal poseben sestanek na Svetu KS, ki se ga je udeležil tudi videmski župan Brane Kolednik. Do h. št. 32a se krajanji že lahko priključijo na kanalizacijo, zato

velja poziv vsem, ki še tega niso storili, da to storijo čim prej. Preostali priklopi bodo mogoči po pridobitvi vseh dovoljenj, o čemer bodo krajanji pravočasno obveščeni.

Pred vaškim domom bo na novo urejeno avtobusno postajališče, talne označbe so že zarisane. Prav tako je na to lokacijo prestavljen prehod za pešce.

AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE POSLEJ PRED VAŠKIM DOMOM

Velika pridobitev je tudi prestavitev prehoda za pešce in avtobusnega postajališča z lokacije bar Hentek na lokacijo pred vaškim domom, k izvedbi so pristopili v začetku septembra. Nova lokacija je namreč bistveno varnejša za vse udeležence v prometu, postajališče pa tako več ni na zasebnem zemljišču. Talne označbe so že zarisane, kmalu pa se bo uredilo še avtobusno postajališče. Ob tem velja poziv vsem obiskovalcem vaškega doma v Lancovi vasi, da avtomobile parkirajo nekoliko bolj proti igrišču. Hkrati se bo k vaškemu domu prestavila tudi vaška oglasna deska, ki je bila sedaj nameščena na nekdanji mlekarni. V T-križišču pri h. št. 90e je od začetka avgusta na novo postavljeno tudi dodatno ogledalo za voznike, ki pripeljejo iz t. i. borovja, v zaselku pri borovju (h. št. 91–91a) pa je od konca maja tudi javna razsvetljava.

Izgradnja kanalizacije se nadaljuje na glavni cesti proti Zupaniču.

Tudi območje okrog igrišča je dobilo nekaj manjših pridobitev – ob igralih so konec junija dodatno namestili dve novi klopi in koš za smeti, za golom pa je postavljena zaščitna mreža. Namen vseh teh pridobitev je, da bi športno igrišče vrnili v boljšo kondicijo, ne nazadnje pa tudi zaradi lepšega videza in urejenosti okolice.

S ciljem spodbujanja trajnostne mobilnosti in zdravega načina življenja so v sredini junija namestili dve novi stojali za kolesa – eno je pri vaškem domu (tako lahko kolesarji pustijo svoja kolesa na varnem mestu, še posebej, če se naprej peljejo z avtobusom), drugo kolesarsko stojalo pa je v na novo urejenem delu prek Čohove kapele. Tukaj skrbijo tudi za vaše brajde in nasploh za lepo urejeno območje, saj se mnogi ustavijo in posedijo za mizo. Pred kratkim so v KS uredili in utrdili tudi bankine ob glavni cesti in del poljskih poti ter poskrbeli za košnjo trave okrog igral.

SKRB ZA OBVEŠČANJE KRAJANOV

Pohvalijo se lahko tudi s tem, da so kmalu po začetku novega mandata ustanovili svoj profil na Facebooku (Krajevna skupnost Lancova vas), kjer redno obveščajo svoje krajanke o aktualnih zadevah. Vsako tretjo sredo v mesecu pa imajo tudi uradne ure v

svojih prostorih v vaškem domu, kjer je za morebitna vprašanja in pobude krajanov navzoč vsaj en član Sveta KS.

Ves čas si prizadevajo tudi za dobro sodelovanje z društvi, ki delujejo v njihovi KS, kot kuharska ekipa pa so se svetniki preizkusili tudi z vrtenjem kuharice ob kotlu na občinskem prazniku v Vidmu in na pečenikjadi v Tržcu.

NAČRTOV IN ŽELJA JE VELIKO

M. Podgoršek in Ž. Škrabl še povesta, da je načrtov in želja veliko. Med njimi je dokončanje javne razsvetljave v Popovcih, v Zg. Pristavi (v smeri Kardinarja) in za Polskavo (odsek Posušlek-AC). V načrtu je tudi celostna ureditev krožišča ob AC, kot nekakšna dobrodošlica ob vstopu v kraj, hkrati s tem pa tudi izgradnja manjkajočega pločnika v tem delu naselja. V načrt dela so zapisali tudi preplastitev ceste od mostu na Polskavi do Popovcev (odsek Godec-Letič). Kmalu pa bodo namestili še devet novih obvestilnih tabel za začetek naselij (Lancova vas, Popovci, Zg. Pristava). Skladno s terminskim načrtom pa bo potekalo tudi nadaljevanje izgradnje kanalizacije. Dela trenutno potekajo na odseku Krajnc-Zupanič ob glavni cesti.

Besedilo in foto: Petra Krajnc

V KS Sela začetek gradnje novega vrtca

Tudi v Krajevni skupnosti Sela se počasi približujejo koncu prvega leta delovanja Sveta KS v novem štiriletнем mandatu. Za predsednika je bil izvoljen Dejan Tramšek, za podpredsednika Peter Palijan, preostali člani Sveta KS pa so še Matjaž Klasinc, Tomislav Svenšek, Mojca Pišek in Jagoda Gojkošek. Želja vseh članov sveta je, da bi delali v skupno dobro vseh njihovih krajanov.

Predsednik Dejan Tramšek je v uvodu dejal: *»Letošnje leto je za KS Sela zelo naporno, saj smo si zastavili velike cilje, ki jih želimo uresničiti. V KS smo letos izpeljali čistilno akcijo, skupaj z društvi organizirali postavitev mlaja in v juliju organizirali krajevni praznik, v katerem se zvrstijo različni dogodki, praznovanje pa vsako leto končamo z osrednjo prireditvijo in aninjskim žegnanjem.«*

Največja pridobitev v letošnjem letu je vsekakor začetek gradnje dolgo pričakovanega vrtca pri OŠ Sela, saj so se na Selih v zadnjih letih soočali z veliko prostorsko stisko. Izvajalec je bil izbran na javnem razpisu Občine Videm, gradnja se je že začela, rok za dokončanje del pa je 10. 12. 2023. *»Vrtec je izjemno pomembna pridobitev za KS Sela pa tudi za Lancovo vas in Doleno,«* je še dodal D. Tramšek in v nadaljevanju izpostavil nekatere pomembnejše pridobitve v zadnjem obdobju: *»Zelo nas tudi veseli, da nam je uspelo na novo asfaltirati cestni odsek Lancova vas (Zupanič)–krožišče Sela, saj je bila cesta v slabem stanju. Za OŠ Sela je že vse pripravljeno za postavitev novih svetilk javne razsvetljave, letos pa pričakujemo še dokončanje obnove gasilskega doma in dograditev prostora za potrebe delovanja kulturnega*

Na Selih so nadvse pozdravili težko pričakovano gradnjo novega modularnega vrtca pri OŠ Sela.

društva. Načrtujemo, da bo gasilski dom prihodnje leto dobil tudi novo zunanjo podobo. Dokončali smo tudi postajališče za kolesarje v Trnovcih, manjka še ograja, prav tako bomo odstranili bližnjo deponijo. Veliko manjših zadev smo v KS uredili z lastnimi sredstvi in sredstvi Občine Videm, za kar se jim zahvaljujemo.«

PROTIPOPLAVNA ZAŠČITA REKE POLSKAVE

V pogovoru se dotakneva tudi preteklega izjemno pomembnega projekta v njihovi KS, ki je v zaključni fazi. *»Vsekakor je treba dokončati tudi protipoplavno zaščito reke Polskave. Trenutno že potekajo zasaditve ob reki, vendar se je velik problem pojavil pri*

Urejeno postajališče za kolesarje v Trnovcu, kjer nameravajo urediti še ograjo.

Trgatev kvintona v Pobrežju

Pobreški kletar Stanko Simonič in podkletar Rudi Štelcer sta v četrtek, 5. oktobra, pod pobeške brajde povabila nekdanje kletarje in podkletarje z namenom, da poberejo grozdje in napolnijo pobeško klet.

Najprej so pobrali grozdje z brajd Marije Cafuta, ki je z veseljem odstopila letošnji pridelek grozdja za vaško klet. Za to so ji vsi dosedanji kletarji, najbolj pa aktualni, iz srca hvaležni. Nato so se odpravili še na Kočarjevo domačijo in potem še pred vaški dom, kjer so kletarjeve brajde in ima vsak dosedanji kletar svoj trs kvintona. Naslednji dan sta jih čakala prešanje in spravlja-

Pred Kočarjevo domačijo

zadrževalniku Medvedce, kjer je Direkcija za vode premalo aktivna in ne opravlja svojih dolžnosti, kot bi si želeli. Sicer potekajo redni pogovori, a ti v zadnjem času niso konstruktivni. Kot razlog za zamudo navajajo tudi čas koronavirusa, kar se mi zdi neverjetno, saj se takrat še ni začela gradnja poplavne zaščite. Upam, da bomo skupaj kmalu našli neki dogovor in zadeve uredili v najkrajšem možnem času, da bo lahko gradnja stekla še letos,» pa je aktualno dogajanje o projektu protipoplavne zaščite Poljskave komentiral predsednik D. Tramšek.

Sicer pa se v KS Sela trudijo tudi za družabno dogajanje v KS, tako so letos v sodelovanju s KD Sela začeli organizirati pravljične večere za najmlajše, ki potekajo v tamkajšnji kulturni dvorani. Srečanja se bodo spet začela jeseni in bodo potekala skozi vse zimske mesece.

Besedilo in foto: **Petra Krajnc**

Pri letošnji darovalki Mariji Cafuta

nje sladkega mošta v sode. Po prvih ocenah naj bi se na vseh brajdah nabralo za okrog tisoč litrov te domače pijače. Kletar in podkletar obljubljata, da bosta lepo skrbela za pridelek, kajti 9. novembra, ko v Pobrežju pripravljajo martinovanje, se bo k temu nabranemu pridružila še domača kapljica iz celotnega Pobrežja, ki jo bodo Pobrežani prinašali v klet kot dar kletarju. Kletar in podkletar bosta najprej poskrbela za pretok vina v novembru, nato pa obljubljata, da bosta vse, ki bodo prinesli del svojega pridelka v vaško klet, povabila še na uradni pretok v decembru, kjer bo ob polnih mizah potekala tudi degustacija pobeškega kvintona z oceno dela kletarja in podkletarja. Verjamemo in upamo na dobro kapljico letnika 2023.

Besedilo in foto: **MN**

Občinska trgatav v Veliki Varnici in pri Vidovi kleti

Ravno so se jutranje jesenske meglice začele umikati Roktobrskemu soncu, ko so se pred videmsko občino zbirali prvi »berači«. V ponedeljek, 2. oktobra, je namreč potekala občinska trgatav pri Vidovi kleti, teden dni pred tem pa prav tako občinska, v nekoliko večjem obsegu v Veliki Varnici.

V Veliki Varnici blizu etnografskega muzeja je iz približno 700 trsov nateklo 1200 litrov mošta, medtem ko je bila trgatav pri Vidovi kleti bolj simbolična, a letošnji letnik bo po besedah občinskega viničarja Rudija Potrča kljub številnim, predvsem vremenskim težavam soliden, vina pa sveža, sadna. Prvi grozd pri Vidovi kleti je odrezal župan Brane Kolednik, nakar so se mu pridružili tudi preostali zbrani. Ves čas trgatave so s svojimi vižami za dobro voljo skrbeli Ljudski godci iz Vidma, v lepem vremenu pa je bilo grozdje hitro obrano.

Župan Brane Kolednik je po opravljenem delu poudaril: *»Mošt, ki ga bomo dobili iz občinskih vinogradov, bomo zmešali skupaj, nato pa vidno razdelili med naše krajevne skupnosti, da bo žlahtna kapljica namenjena srečnim in prijetnim dogodkom. Tako bo lahko vsaka KS naše občine na neki način skrbela za občinsko vino.«*

Skupinska fotografija beračev v Veliki Varnici
Foto: Gorazd Ladinek

Čas za okrepčilo v gorici. Foto: Gorazd Ladinek

Zbranim se je za pomoč zahvalil tudi Rudi Potrč, ki je svojo vlogo letos kljub muhastemu vremenu odlično opravil, in zbrane povabil na trgatav potomke najstarejše trte na svetu modre kavčine v Ljubstavi.

TP

Čast prvega reza prvega grozda je pripadla videmskemu županu Branetu Koledniku

Tudi letos je bil putar Andrej Rožman

Zbrane je nagovoril tudi p. Klemen Slapšak.

Za dobro voljo navzočih so ves čas skrbeli Ljudski godci Videm.

Trgatev modre kavčine v Ljubstavi

V četrtek, 5. oktobra, je pri Rudiju Potrču potekala jesenska trgatev modre kavčine ali žametovke, mari-borske potomke najstarejše trte na svetu.

Slavnostni dogodek trgatev modre kavčine je odprl Rudi Potrč in v krajšem nagovoru pozdravil vse navzoče. Sledila sta pozdravna nagovora župana Občine Videm Braneta Kolednika in direktorja za kmetijstvo in gozdarstvo ter mestnega kletarja MO Ptuj Andreja Reberniška.

Oba sta med drugim spomnila na pomen truda za primerno negovanost trtnih nasadov in spoštljivo skrb za potomko najstarejše trte ter izrazila željo, da iz letošnje letine nastane dobra vinska kapljica. Brane Kolednik je poudaril pomen vzdrževanja in novega zasajanja haloških teras, ki se žal vse preveč zaraščajo. Omenil je tudi pomen turističnih prireditev v Halozah, ki so z letošnjim letom še posebej zaživele. Rebernišek je pohvalil primerno vzdrževanje mini nasad modre kavčine Rudija Potrča in spregovoril nekaj več o skrbi vinskih trt. Vodja Ljudskih godcev Vidma je Rudiju Potrču podaril sliko s članki o dogajanju s preteklih trgatev. Prireditve so se udeležili tudi predstavniki občine, Društvo vinogradnikov iz Osrednjih Slovenskih gor in drugi povabljeni gostje.

Za veselo vzdušje so tudi tokrat poskrbeli ljudski godci, pogostitev pa je v sodelovanju z Občino Videm pripravila Danica Potrč.

Besedilo in foto: MV

Klara Kolednik, 1. e

Skupinska fotografija udeležencev trgatev v Ljubstavi

Trgatev po šturmovsko

Šturmovčani smo se zadnjo soboto v septembru ponovno zbrali na tradicionalni trgatevi vaških brajd na Petrovi domačiji. Po končani trgatevi smo uživali v sproščnem klepetu, domači glasbi in ob dobrotah, ki so nastale izpod rok naših pridnih gospodinj.

Besedilo in foto: Vesna Vinko

Sodelujoči na šturmovski trgatevi

Postavitev občinskega klopotca

V začetku avgusta so v Vidmu poleg občinske stavbe že tradicionalno postavili občinski klopotec v njihovem malem, a sortno bogatem nasadu vinskih trt.

Po uvodnem nagovoru župana Braneta Kolednika je občinski viničar Rudi Potrč povedal nekaj besed o pomenu postavitve klopotcev v vinogradih. Med drugim je razložil, da je občinski klopotec šestperesni, kar je značilno za haloške klopotce. Sledila je postavitev klopotca, ki ga je postavil Potrč, blagoslov je opravil p. Vladimir Rufin Predikaka. Na koncu je nekaj besed spregovoril še Stanko Vegan, predsednik KTD Klopotec Soviče - Dravci.

Veselo vzdušje so z godbo popestrili ljudski godci. Prireditve so se v manjšem številu udeležili povabljeni gostje, za katere so v občinski vinski kleti pripravili pogostitev.

Besedilo in foto: Marta Vrhovec

Postavitev občinskega klopotca je potekala v idiličnem vremenu.

Tradicionalna postavitev klopotca v Leskovcu

Za postavitev klopotca je že nekaj rok dovolj.

V nedeljo, 13. avgusta, so se člani TD Klopotec Leskovec zbrali, da bi tradicionalno postavili klopotec kot naznailo jeseni.

Postavitev klopotca je tudi del slovenske tradicije in kulture. To je način, kako ljudje ohranjajo in praznujejo svojo dediščino. V današnjem času in v preteklosti je bil učinkovit način za zaščito pridelkov pred pticami, zlasti na manjših območjih. Tako se je nekaj članov društva v sončnem nedeljskem popoldnevu zbralo in klopotec postavilo tako kot vsako leto. Po postavitvi je sledilo prijetno druženje s pogostitvijo.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

Zlati pokal za KTD Soviče - Dravci

Člani KTD Soviče - Dravci so sodelovali na 18. postavitvi klopotca na Gorci, ki ga je organiziralo TD Podlehnik v sodelovanju z Občino Podlehnik.

V Podlehniku postavljajo klopotce na praznik sv. Lovrenca, ki se običajno praznuje 10. avgusta. Sv. Lovrenc je bil zgodnji krščanski diakon v Rimu in mučenik, ki je umrl v 3. stoletju. Ob slavnostni postavitvi klopotca so ljudski pevci KTD Klopotec Soviče - Dravci zapeli svojo avtorsko Pesem klopotca. S to pesmijo so se predstavili tudi na postavitvi klopotca na Hajdini. Lahko bi torej rekli, da je zven ljudskih pevcev in čudovitega

Člani KTD Klopotec Soviče - Dravci so zapeli svojo pesem, imenovano Pesem klopotca.

besedila o klopotcu nepogrešljiv pri tako tradicionalnem običaju v Halozah. Po postavitvi so sledile šaljive družabne igre, kot so luščenje in pospravljanje koruze, moljenje krave ipd. Med šestimi ekipami so člani KDT Soviče - Dravci dosegli zavidljivi rezultat – prejeli so zlati pokal za prvo mesto, hkrati pa tudi pre-

hodnega, saj so zmagovalci že tri leta zapored. Omenjeni pokal so prejeli v trajno last. Jedače in pijače na dogodku ni manjkalo, dobre volje pa še manj. Kot rečejo člani društva: »Imeli smo se fajn, tako kot vsako leto!«

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

Videmski kulturniki na Dnevih poezije in vina

V četrtek, 24. avgusta, je v ptujski knjižnici v okviru festivala Dnevi poezije in vina potekal literarni večer, posvečen Francetu Forstneriču in njegovi pesniški ekologiji. O njem in njegovi poeziji sta razmišljala Francetova hči Melita Forstnerič Hajnšek ter pesnik in prijatelj Andrej Brvar. Pogovor je vodil dr. David Bedrač.

Pesnik, pisatelj in novinar France Forstnerič (1933–2007) je bil rojen v Pobrežju in je pomembno zaznamoval slovenski literarni prostor. Leta 2020 se je po njem poimenovalo tudi videmsko kulturno društvo.

Na literarnem večeru je predsednik KD Videm Jože Šmigoc

O pomenu in vplivu Franceta Forstneriča na videmsko kulturo je spregovoril Jože Šmigoc.

Utrinek z razstave v ptujski knjižnici

orisa pomen in vpliv Forstneriča na udejstvovanje videmskih kulturnikov v zadnjih 20 letih. Med najpomembnejšimi stvaritvami so film Čudovita pokrajina, bogata kulturna dediščina s poezijo Franceta Forstneriča, Srakačeva pohodniška pot po Šturmovcih in Pobrežju ter igrani recital Ljubstava daleč in v blatu. Večer so z igranjem na ljudska glasbila popestrili videmski ljudski godci.

Ob koncu je bila na ogled še razstava o Forstneričevem literarnem ustvarjanju in 100-letnici delovanja Kulturnega društva Franceta Forstneriča Videm.

Besedilo in foto: Manja Vinko

Prireditve ob 100-letnici KD Videm

Kulturno društvo Franceta Forstneriča Videm letos obeležuje 100 let delovanja, o čemer smo v Našem glasu že pisali. V počastitev častitljive obletnice pripravljajo številne zanimive prireditve:

- proslava ob dnevu reformacije: 30. oktober ob 18. uri, Vidova klet;
- petkovi gledališki filmski večeri: 3. november, 10. november, 17. november ob 19. uri v Drvarnici oz. občinski dvorani; ogled

- posnetkov najuspešnejših predstav gledališke skupine KD Videm in druženje;
 - osrednja prireditve ob 100-letnici KD Videm: 25. november ob 18. uri v občinski dvorani;
 - premiera gledališke skupine: predvidoma 20. januar 2024;
 - slikarska razstava: februar 2024 v Drvarnici.
- Vljudno vabljeni na prireditve!

Manja Vinko

V FD Lancova vas nadaljujejo aktivnosti v prazničnem letu

Letošnje leto je jubilejno za FD Lancova vas, saj obeležujejo 40 let delovanja. V počastitev jubileja so sredi junija pripravili številne dogodke, s katerimi so obeležili štiri desetletja predanega ohranjanja bogatega kulturnega izročila Lancove vasi in njene okolice. Tudi v poletnih mesecih niso počivali, ampak so aktivno nadaljevali svoje nastope, delavnice, radijske oddaje pa tudi seminarje.

»Vse naše prireditve in projekti, ki smo jih izvedli v juniju ob obletnici, so naleteli na izjemen medijski odziv. Tako smo med junijem in avgustom opravili kar nekaj intervjujev, v katerih smo predstavili naše 40-letno delo ter predvsem zadnjo aktualno knjigo in zgoščenko. Slišali ste nas lahko na različnih radijskih postajah, od Radia Ognjišče, Ptuj, Prlek, Murski val in Radia Slovenske gorice,« je prve vtise po praznovanju obletnice strnila predsednica Barbara Sitar.

V juliju so sodelovali pri snemanju dveh videospotov za novo polko z naslovom Kot včasih ansambla Haloški trio in skladbe Vražjih muzikantov, kjer je v eni izmed vlog nastopila njihova strokovna sodelavka Nežka Lubej. »Sredi julija smo bili del velike festivalske zgodbe skupaj s številnimi skupinami od blizu in daleč tudi na mednarodnem festivalu folklorne "Iz bakine skrinje" v Koprivnici na Hrvaškem. Predstavili smo dve koreografiji in dve različni kostumski podobi Lancove vasi in okolice,« sogovornica na kratko opiše gostovanje v tujini.

Mlade pevke so konec julija nastopile na prazniku KS Sela, starejše pevke pa so v začetku septembra gostovale v Krašnji pri Lukovici na prireditvi »Na vasi je lepo, ko pod lipo na kanalu zapoje«. Med 15. in 17. septembrom so spet gostovali v tujini, saj so se ponovno udeležili 14. mednarodnega festivala »Etno frizure sveta«, ki je potekal v Vinkovcih. »Gre za festival, ki poteka znotraj enega največjih in najstarejših hrvaških folklorne festivalov – "Vinkovačke jeseni", na katerem potekajo tudi različne povorke hrvaških skupin, državna folklorne srečanja, tamburaški koncerti, tradicionalna kulinarična doživetja idr. Vse dogajanje neposredno prenaša tudi hrvaška televizija. Predstavili smo se z lancovsko nedeljsko nošo in pripadajočo frizuro, ki bo skupaj s preostalimi devetimi državami predstavljena v izdani reviji o Etno frizurah sveta za leto 2023. Na glavnem odru je potekala predstavitev noše, pokrajine in frizure,« Barbara Sitar opiše omenjeni festival.

POKLON MIRKU RAMOVŠU NA SPOMINSKEM KONCERTU

Konec septembra se je odrasla FS udeležila srečanja FS v sklopu 41. Kmečkega praznika v Svečini, zares poseben pa je bil nastop na spominskem koncertu v Gledališki dvorani v Lendavi z naslovom »Polka je ukazana« v spomin na preminulega Mirka Ramovša. »Na prireditvi so se predstavile skupine in društva, ki jim je Mirko Ramovš pomagal in svetoval pri njihovem delu. Lancovljani smo se predstavili s spletom plesov, ki jih je na našem območju zapisal in raziskal prav on. Z nastopom smo se mu še

Na spominskem koncertu v Lendavi so se z globokim spoštovanjem poklonili Mirku Ramovšu.

enkrat poklonili in na tak način izkazali znak velike zahvale za njegov izjemni prispevek k razvoju našega kraja in njegove bogate kulturne dediščine,« je še dejala B. Sitar.

DELAVNICE IN SEMINARJI

Plese Lancove vasi in okolice so konec avgusta predstavili tudi na taboru gasilske mladine na Selih. »Z veseljem smo se odzvali temu povabilu, saj so mnogi člani gasilskega društva tudi člani folklornega društva. Otroke in mentorje smo poskušali naučiti nekaj plesov, saj jih morajo obvladati na gasilskih veselicah,« v šali pove Sitarjeva.

Veseli jih tudi dejstvo, da je njihova nova knjiga naletela na izjemen odziv tudi v knjižnicah in šolah po Sloveniji. V knjižnici Ivana Potrča Ptuj so izvajali delavnice v sklopu pravljicnih uric ter tako otrokom približali ljudske igre in ples. V oktobru pa so se mlade pevke udeležile še pevskega seminarja napitnic v Šenčurju pri Kranju.

Praznično leto lancovskih folkloristov se tako aktivno nadaljuje. Verjamemo, da bodo do konca leta nanizali še nekaj uspešnih nastopov.

Petra Krajnc

folklorno društvo

Lancova vas

V I D E M

SLOVENIJA • SLOVENIA • SLOWENIEN

Vabi k vpisu nove člane:

OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA (Katja: 040 518 441)
 ODRASLA FOLKLORNA SKUPINA (Barbara: 031 417 709)
 LJUDSKE PEVKE (Irena: 031 443 351)
 MUZIKANTI (Tone: 040 773 767)

DODATNE INFORMACIJE:
 Barbara: 031 417 709 ali fd.lancovavas@gmail.com

Preužitkarska hiša

V Etnografskem društvu Tržec so letos končali projekt revitalizacije tradicionalne kmetije haloškega roba. Leta 2005 so si člani etnografskega društva zastavili smeli in ambiciozen projekt, kako ohraniti del tradicionalne stavbne dediščine našim zanamcem, ki je neverjetno hitro izginjala z Dravsko-Ptujskega polja, iz Haloz in Slovenskih goric.

S pridobitvijo zapuščene Djočanove kmetije v upravljanje, v Tržcu 13, od Občine Videm, se je načrtovani projekt revitalizacije kmetije začel izvajati. Projekt je bil razdeljen v sedem izvedbenih faz. Zadnja, sedma faza je bila izgradnja replike preužitkarske hiše, ki je stala v Tržcu 46.

Preužitkarska hiša, ki zaokrožuje dvorišče Etnografskega muzeja v Tržcu. Foto: I. Božičko

Izgradnjo preužitkarske hiše so začeli v letu 2018 z odstranitvijo odsluženih kletnih prostorov (po pripovedovanju starejših krajanov naj bi na tem mestu stala preužitkarska hiša) in izvedbo zemeljskih del. V letih 2019 in 2020 so zgradili kletne prostore, ki so služili za shranjevanje pridobljenih preužitkarskih dobrin. Izgradnjo stanovanjskega in večnamenskega prostora so začeli v letu 2021 in ga dokončali v avgustu istega leta. Pri izgradnji preužitkarske hiše je sodelovalo 56 članov in simpatizerjev.

Premožnejše kmetije so na dvorišču imele hišo, v kateri je bil prostor namenjen za stanovanje. V to hišo so šli stanovat starši, ko so predali kmetijo mladim, ali ostareli, ko več niso bili zmožni za delo na kmetiji. V zameno ob predaji kmetije so si lastniki nepremičnine izgovorili preužitek za preživljanje dostojne starosti, od tod naziv »preužitkarska hiša«. Preužitek je bila ustavna kategorija (v kmečkem okolju pravno zagotovljena pravica do stanovanja, hrane v hiši ob spremembi lastnika), ki je imetnikom premoženja ob predaji ali prodaji nepremičnine, zagotavljala dostojno starost, za katero so bili odgovorni novi lastniki pridobljenega premoženja.

Govorci na prireditvi so poudarili aktualnost preužitkarske hiše (v današnjem času – dolgotrajna oskrba). Preden smo jo odprli za javnost, je blagoslov opravil farni župnik sv. Vida p.

Podeljene praktične zahvale. Foto: F. Novak

Klemen Slapšak. Sledile so praktične zahvale županom, ki so v času izvajanja projekta revitalizacije tradicionalne kmetije stali članom društva ob strani: Francu Kirbišu, Frideriku Bračiču, Branku Mariniču in Branetu Koledniku. Zahvalo so prejeli še predsednik KS Tržec Dušan Serdinšek in nastopajoči.

Na dan odprtja preužitkarske hiše so člani društva združili prijetno s koristnim, saj je ta dan potekalo tudi druženje krajanov Krajevne skupnosti Tržec. Na ta način je bilo lepo poskrbljeno za obilo okusne hrane in dobre pijače. Za veseli del na prireditvi so poskrbeli Jurovški fantje in Anže, mladi virtuoz na frajtonarici.

Stanovanjski del v preužitkarski hiši. Foto: I. Božičko

Slavnostno odprtje preužitkarske hiše in druženje krajanov sta se končala v poznih večernih urah z mislijo, kaj je treba še postoriti za izboljšanje bivanja v naši krajevni skupnosti.

Mag. Ivan Božičko

Rožmarinovci skozi poletje v jesen

Letošnje precej vroče poletje je rožmarinovce spet tradicionalno popeljalo v majhno mesto Nin v hrvaški Dalmaciji, kjer smo tradicionalno sodelovali na že 21. Šokolijadi. S svojimi nastopi je odrasla folklorna skupina popestrila večerno dogajanje na omenjenem festivalu. Postavili smo tudi slovensko stojnico, na kateri smo predstavljali Haloze, Občino Videm in našo prelepo Slovenijo. Tako se je poletje komaj prav začelo. Morske radosti, ki jih vedno znova z navdušenjem pričakujemo, so tudi letos zaznavale začetek poletja v FD Rožmarin Dolena.

Rožmarinovci v Ninu. Foto: arhiv društva

Po vrnitvi iz vročega Nina smo na povabilo KS Sela, s katero zelo dobro sodelujemo in si medsebojno pomagamo, sodelovali na njihovem krajevnem prazniku in tako s svojim nastopom obogatili kulturni program. Nato smo si člani malo oddahnili in pobegnili vsak po svoje na morje, v gore ali si oddahnili v domači senci.

V začetku septembra smo se člani podali na izlet po prekmurskih ravninah. Ogleдали smo si pridelavo nam vsem dobro poznanega paradiznika pod imenom Lušt. Za sladkosnede je bila prava paša za oči in za razvajanje brbončic Čokola-

dnica Passero. Po ogledih se prileže tudi okusno kosilo, ki smo ga zaužili v gostilni Pri Lujzi, kjer imajo tudi vinsko fontano, na kateri ponujajo različne sorte vina iz sort grozdja, ki raste na prekmurskih tleh. Da pa ne bi samo jedli in pili, smo naredili tudi nekaj za »fis kulturo«. Sprehodili smo se okrog Bukovniškega jezera, ki je poznano po 26 energetskih točkah. Mlajši člani so se preizkusili, koliko energije in spretnosti je potrebne, da premagaš ovire pustolovskega parka. Dan smo končali z ogledom prekmurskega »morja« – parka Expano.

Aktiv žena FD Rožmarin Dolena s prijatelji si je ogledal etnografski muzej in kapelico Sv. Marije Kraljice Haloz v Veliki Varnici pri družini Bračič. Slednjim se še enkrat zahvaljujemo za prijeten popoldan.

Jesenski meseci so že v polnem teku. Tako odrasla kot otroška folklorna skupina se srečujeta na rednih vajah. Vsi, ki ste željni plesa, petja, igranja in vsega, kar je povezano z ljudsko tradicijo in dobrim druženjem, vabljeni v vse sekcije FD Rožmarin Dolena.

Rožmarinovci

7. tradicionalni Večer pod zvezdami

V Doleni je v režiji FD Rožmarin Dolena v začetku junija potekala prireditev v sklopu Vidovih dni – občinskega praznika v Vidmu. *Večer pod zvezdami* je bil večer, namenjen vsem ljubiteljem dobre in spevne glasbe, pesmi in uživanja ob plesu.

Vse navzoče so nagovorili predsednica FD Rožmarin Dolena Jana Potočnik, podžupanja Občine Videm Vesna Vinko, predsednik KS Dušan Hebar in svetnik Občine Videm Friderik Likavec. Na pragu vročega poletja sta najprej nastopila harmonikarja Uroš Ber in Jure Majcen. Nato so večer zaokrožili član KUD Cirkulane Dani Polajžer, ki je zapel in zaigral na tamburici ter ustni harmoniki, z njim je zaigral na kitaro Nejc, ki obiskuje varstveno-delovni center Sonček, zaplesali sta odrasla folklorna

Dani Polajžer in Nejc

skupina FD Rožmarin, ki jo vodi Bojan Glaser, in otroška folklorna skupina FD

Rožmarin, ki jo vodita Bojan Glaser in Monika Butolen, zapela je Moška komor-

na skupina KD Destrnik, zaigrali so tamburaši KD Cirkulane, zapeli so tudi ljudski pevci Prešmentani faloti. Sledilo je družabno srečanje z zakusko pod toplo zvezdno nočjo, ki je v marsikom prebudila lepe in prijetne občutke.

Da je prireditev uspela, gre zahvala vsem donatorjem in drugim, ki so pomagali izpeljati dogodek. Zahvala gre tudi vsem, ki so goste sprejeli na stojnicah in poskrbeli, da so lahko vsi nazdravili s kozarčkom pristne haloške kapljice.

Predsednica FD Rožmarin Dolena Jana Potočnik je dodala, da prireditev zagotovo ni nikogar pustila ravnodušnega. Od tam so odšli srečnejši in hvaležni, da so si z dobro voljo lahko napolnili duše. Drobne stvari so tiste, ki delajo naša življenja boljša, lepša, srečnejša, popolnejša in polna ljubezni.

Zdenka Golub

Odrasla folklorna skupina. Foto: Stanko Šel

LD Leskovec organizirala meddružinsko srečanje haloških lovskih družin

Poletje je bilo kljub dopustom precej aktivno tudi za člane LD Leskovec v Halozah. V ospredju je bilo predvsem čiščenje številnih zaraslih poti, zelo pomemben pa je bil prav gotovo tudi odlov (pre)številnih divjih prašičev, tudi zaradi afriške prašičje kuge, ki so jo zaznali čez mejo na Hrvaškem. Tovrstne aktivnosti bodo v LD Leskovec nadaljevali tudi jeseni in nato pozimi.

Glavni dogodek tega poletja in jeseni pa je zagotovo potekal v nedeljo, 17. septembra, ko so člani LD Leskovec pri svojem lovskem domu v Vareji gostili meddružinsko srečanje haloških lovskih družin. Srečanje vsako leto organizira druga lovska družina, letos je ta čast pripadla prav LD Leskovec. Njihovi gostje so bili: LD Dravinja Majšperk, LD Žetale, LD Rogatec, LD Stoperce, LD Podlehnik, LD Cirkulane in LD Zavrč. Srečanja se je udeležilo več kot sto lovcev iz omenjenih družin, ki so se med seboj merili v

Prijetno druženje lovcev v lovskem domu v Vareji. Foto: Ivo Rajh

različnih strelskih disciplinah: risana cev, tarča srnjaka, trije oddani strelji, streljanje na glinaste golobe in serija 10 izpuščenih golobov. Na koncu so bili podeljeni pokali najboljšim posameznikom in ekipam. Skupno so slavili lovci iz LD Žetale, zelo dobro pa so se odrezali tudi predstav-

niki domače LD iz Leskovca.

Sicer pa je v kontekstu lova in lovstva nasploh precej pereča tema tudi škoda, ki jo povzroča divjad. O tej aktualni problematiki bomo pisali v eni izmed naših naslednjih številok.

TP

V Pobrežju ponovno dišalo po golažu

Športno-ribiško društvo Krap iz Pobrežja je že tradicionalno pripravilo druženje za ribiče in krajane. V lepi poletni soboti, 19. avgusta, se je zbralo nekaj ribičev ob Gečovem ribniku, in štiri ekipe, ki so tekmoval v pripravi govejega golaža.

Ker je bil čas dopustov, ribičev ni bilo veliko, a dovolj, da so razdelili nagrade za prvo, drugo in tretje mesto v ulovu rib in pri kuhanju golaža. Tako je tretje mesto pri ribičih prejel Peter Cafuta, ki je ulovil 48,820 g, drugo Boris Geč z 49,020 g in prvo mesto Vojko Polajžar s 55,620 g ulovljenih rib.

Pri kuhanju golaža so sodelovale ekipe ŠRD Krap, Kletarji, Boršt in ekipa Borci – kotl, d. o. o. Ekipe so se potrudile pri ureditvi prostora, oblačilih in pri kuhanju. Zmagala je ekipa Borci – kotl, d. o. o., druga je bila ekipa Kletarji, tretja ŠRD Krap, četrta pa ekipa Boršt. Letos so poleg priznanj podelili tako za šalo in smeh tudi pokal za najbolj pijano ekipo. Ker so zmagali, so se upravičeno tudi najbolj veselili in prejeli pokal člani ekipe Borci – kotl, d. o. o. Ob popoldanskem dogajanju je za specialitete

Zmagovalna ekipa Borci – kotl, d. o. o.

poskrbel tudi Gregor Ljubič, ki je postavil več peči Weber in ustvarjal prave gurmanske specialitete, ki so jih vsi prisotni tudi pojedli. Organizatorju in udeležencem vse čestitke!

Besedilo in foto: MN

Društvo Kuhla v poletju humanitarno, partnersko in izobraževalno

V poletnem času, po občinskih praznovanjih, je društvo najprej sodelovalo na prireditvah podružnične cerkve na Selih – na aninski nedelji. Na lepo urejeni stojnici so članice ponudile veliko raznovrstnega peciva in v dobrodelne namene prodale nekaj ročno izdelanih rož.

Članice so 24. avgusta v organizaciji DU Dolena pripravljale pogostitev za zaključni kegljaški turnir Občine Videm. Ob prihodu okrog 120 gostov so poskrbele za zeliščno dobrodošlico

Tečajniki s kuharskim mojstrom Dragom Kajtno

in postregle s pecivom. Od 12.00 in vse do 13.30 so za navzoče tekmovalce in goste postregle skromno kosilo.

V petek, 8. septembra, so v društvu pripravili predstavitev priprave hrane družinskega piknika. Predstavitev je vodil kuharski mojster Drago Kajtna (Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor). Predstavil je veliko novih idej in načinov priprave hrane za ta priljubljeni družinski dogodek. Delavnice se je udeležilo 15 članic in članov društva vseh starosti.

Da ne bi zmanjkalo jedi za vse vabljene goste in družinske članice na večerni pikušini, so člani Kuhle na dvorišču pripravili še tradicionalni ciganski kotel. Ob njem se je zbralo kar pet kuharjev, ki so poleg tradicionalnih jedi za piknik postregli še hrenovke za otroke. Dobrot iz kuhinje in kotla je bilo dovolj za več kot 40 zbranih na večerji. Na pogostitvi je bilo na mizah ob domačem kruhu še veliko sladice in vseh vrst napitkov. Siti dobrot smo v sproščeni družbi ostali kar dolgo v noč.

V prvih oktobrskih dneh je bilo organizirano 2. srečanje obujanja tradicije nekoč priljubljenega »kožuhanja« (trganje koruze, postavljanje stop in kožuhanje). Za popestritev se je pekel kostanj, zapelo se je in popilo nekaj novega mošta.

Besedilo in foto: FL

Nekaj nasvetov iz Društva kmetič Občine Videm

Letošnja jesen je s sadjem zelo skromna. Toda nekaj slovenskega sadja najdemo na tržnicah ali na policah nekaterih prodajalcev. Nekaj je kljub vsemu uspelo dozoreti doma. Želimo vam pomagati pri vkuhavanju marmelade in džema po naših starih receptih.

SLIVOV DŽEM IZ PEČICE

Recept za okusen slivov džem je star 50 let. Slive očistimo, razpolovimo, posujemo s sladkorjem, s cimetom in čez noč pustimo, da se slive prepojijo. Naslednji dan jih v primerni posodi za pečico prelijemo z domačim jabolčnim ali vinskim kisom in damo za dve do tri ure v pečico pri 180–200 °C. Vkuhavanje sliv je odvisno od zrelosti sadja: bolj so slive zrele, bolj dober bo džem. Proti koncu lahko dodamo rum. Zanimivo je, da se nam v pečici džem ne prime za dno posode. Premešamo le občasno. Nato džem nadevamo v kozarčke in jih postavimo v ogreto pečico, da se počasi ohladijo. Vsem, ki se izogibate sladkorju, priporočamo, da količino sladkorja zmanjšate za 1/3 in za vkuhavanje uporabite res zrelo sadje ali sladilo iz stevie.

Recept:

5 kg očiščenih sliv

2,5 kg sladkorja (iz stevie po okusu – veliko manj)

0,25 l jabolčnega ali vinskega kisa

2–3 žličke cimeta

2 dl ruma

Slivov džem

MARMELADA IZ GROZDJA JURKE

Ta marmelada je rada bolj tekoča, a zelo okusna. Pripravimo jo lahko iz grozdja jurke ali iz izabele. Uporabljamo jo za namaz na kruh in palačinke ali uporabimo kot premaz okusnih maslenih keksov.

Priprava je enostavna, potruditi se moramo le pri odstranjevanju kože in pečk ter jo pripravljati v dovolj globoki posodi, da si preveč ne umažemo kuhinje.

Najprej dobro operemo grozdje in jagode odstranimo s stebelc. Kuhamo jih na srednjem ognju, dokler ne začnejo razpadati. Jurka je zelo sladka, zato jo lahko pripravimo tudi brez sladkorja. S paličnim mešalnikom jo dobro obdelamo, šele nato jo pretlačimo skozi gosto cedilo. Precejeno vrnemo na štedilnik in kuhamo do zelene gostote ob dodatku želirnega sladkorja ali želatine, ki nam je v pomoč pri zgostitvi. Sladkor lahko zmanjšate po lastnem okusu, če dodajate želirni sladkor za vkuhavanje sadja. Vročo marmelado prelijemo v čiste kozarčke, ki smo jih med kuhanjem marmelade segrevali na 100 °C v pečici. Pokrovčke lahko razkužimo z alkoholom, nato marmelado dobro zapremo. Čez noč kozarčke pustimo pokrite z odejo, da se počasi ohladijo. Odprt kozarec hranimo v hladilniku.

Recept brez sladkorja:

1,5 kg grozdja jurke

10 sušenih datljev

2 dl vode

1 vrečka pektina

Recept s sladkorjem:

3 kg grozdja jurke

2 kg sladkorja

2 zavitka želina ali želirni sladkor za vkuhavanje sadja

1 čajna žlička soka bio limone

NAREDITE SVOJO KAPO ALI ŠAL ZA ZIMO

V društvu končujemo dobredelni projekt pletenja kopic za novorojenčke ptujske porodnišnice. Pletenje in kvačkanje s poplavo modernega časa umira. Tiste, ki imate željo, da se naučite pletenja ali kvačkanja, vabimo, da pridete na brezplačni tečaj vsak ponedeljek ob 18. uri v prostore naše skupne hiše v Tržcu 2b. Ob prvem srečanju se lahko dogovorimo za termin, ki bi vam bolj ustrezal. Pričakujemo vašo odločitev za pletenje. S seboj pripeljite tudi otroke, ki imajo željo, da si napletejo svoj prvi izdelek.

Želimo vam lepe jesenske dni in obilo užitka pri pripravi ozimnice!

Marija Kolednik Črnla

20-letnica DOD Haloze in tradicionalna postavitve klopota

V soboto, 5. avgusta, je pri etnološki zbirki v Dravcih potekala jubilejna prireditev ob 20-letnici delovanja Društva za ohranjanje dediščine (DOD) Haloz, kjer so tudi predstavili zbornik ob omenjeni obletnici. V sodelovanju s KTD Klopotec Soviče - Dravci je sledila tudi tradicionalna postavitve klopota.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 2003 pod imenom DOD Halonga kot društvo, ki stremi k ohranjanju kulturnega izročila naših dedkov in babic. S svojim delovanjem želijo povečati prepoznavnost Haloz in pokazati perspektivnost omenjenega območja kot turistično destinacijo. Člani iniciativnega odbora ustanovitve društva so bili: mag. Stanislav Golc, Zvonko Korpič, Bojan Merc, Jani Alt, Jožica Cafuta, Matilda Golc, Janez Cafuta, Bojan Možina, Marija Pulko, Danica Ranfl, Milan Voglar in Danica Petrovič. Od začetka je predsednik društva Zvonko Korpič, ki s svojo predanostjo in požrtvovalnostjo ter s podporo svoje družine uspešno vodi društvo že 20 let. Ob ustanovitvi društva so se dogovorili, da je treba urediti prostor za razstavo aktualne zbirke kmečkih orodij. Tako je Zvonko Korpič odstopil del prostora na njihovi zdaj že turistični kmetiji Korpič, ki je sprejela številne zadovoljne goste tudi iz tujine.

ZBIRKA OD ZRNA DO KRUHA

V sklopu svojega delovanja je tako DOD Halonga leta 2007 odprlo zbirko z imenom Od zrna do kruha, v kateri najdemo orodja, naprave in posode, ki so neposredno povezane s pridelovanjem in uporabo žitaric. Zaradi potrebe po širitvi je zbirka leta 2010 zagledala soj luči pod novim prizidkom, v katerem so na ogled večji poljedelski in drugi kmetijski stroji ter različne vrste orodja. Glede na urejenost okolice in kmetije, dostopnost in skrbnost upravljanja z zbirko kustos in etnolog Pokrajinskega muzeja Ptuj - Ormož Andrej Brenceta uvršča zbirko med najpomembnejše lokalne zbirke na širšem ptujskem območju.

BOGAT KULTURNI PROGRAM

V uvod kulturnega dela prireditve so vse prisotne popeljali Veseli Jožeki pod vodstvom Jožeta Hrga. Gostje so nato lahko pozdravili podžupanjo Občine Videm Vesno Vinko, svetnike in svetnice Občine Videm, predsednika Športnega društva As in svetnika Bojana Merca, predsednika KTD Klopotec Soviče - Dravci Stanka Vegana, direktorja Las Haloze Cirkulane Jerneja Golca, predsednika Kluba Halonga Cirkulane Slavka Golca, predstavnic Društva za oživitve gradu Borl Miro Petrovič, p. Klemna Slapšaka in p. Vladimirja Rufina Predikaka, Andreja Brenceta, etnologa Pokrajinskega muzeja Ptuj - Ormož, goste iz Babincev in Slovenskih Konjic, predstavnike medijev, sodelavce pri oblikovanju zbornika in vse preostale goste in nastopajoče. Sledil je nagovor predsednika društva Zvonka Korpiča, ki je

Zaradi deževnega vremena je prireditev potekala pod šotorom.

orisal delovanje društva v 20 letih dela. Nato je oder stopila kulturno-umetniška skupina Potepuhi iz Kluba Halonga Cirkulane, ki jo vodi Jože Milošič. Program se je nadaljeval z nagovori podžupanje Vesne Vinko, predsednika Športnega društva As Bojana Merca, predsednika Kluba Halonga Slavka Golca in Mire Petrovič iz Društva za oživitve gradu Borl. Za glasbeni predah je poskrbel Dani Polajžer, ki je zaigral na kitaro in ob njej tudi zapel. Kulturni program se je s tem nastopom prevesil v glavni namen prireditve – v predstavitev zbornika ob obletnici delovanja DOD Haloze.

PREDSTAVITEV ZBORNIKA

Zdenka Golob, povezovalka programa, je povedala naslednje: *»Danes smo srečni, da vam lahko predstavimo zbornik, v katerega smo nanizali dve desetletji delovanja Društva za ohranjanje Haloz. V zborniku so omenjeni pomembni dogodki in ljudje, ki so s svojim delom pustili trajni pečat pri razvoju društva. Zapiski in fotografije pričajo, da je storjenega veliko. Cilj zbornika je ohraniti spomin na posamezne dogodke in dosežke v društvu. Zbornik je zapis prehojene poti skozi dve desetletji, zapis razvoja društva, gradnje lastnih prostorov in dokaz o druženju članov. Nastal je z namenom, da dogodki ne bi šli v pozabo, saj zapisano ostaja. Veseli smo, da smo del zgodbe. Vsem želimo prijetno prebiranje in obujanje lepih spominov.«*

Ob tem so se zahvalili mnogim, ki so na kakršen koli način pomagali pri izdaji zbornika. Naklada zbornika znaša 200 izvodov, ki pričajo o bogatem kulturnem ustvarjanju in udeleževanju društva DOD Haloze v 20 letih. Vsako leto izvedejo guljenje lipovca za vez v vinogradu, ki raste tik ob etnološki zbirki. Ob veliki noči, na veliko soboto, organizirajo blagoslov jedi pri Korpičevi kapeli v Dravcih, ki je bila leta 2017 tudi obnovljena. Da pa bi trta pravilno rastle in zadrževala pričakovani pridelek, so v preteklosti sami izdelovali kolje za vzorčni vinograd. Izdelovali so jih Zvonko Korpič, Alojz Šmid in Marija Korpič, in

sicer na način, kot se je to delalo nekoč. Zaradi vinske trte ne manjka vinogradniških opravil, kot so rez vinske trte na dan sv. Vinceka, kopanje in postavljanje kolja, vezanje in škropljenje trte ter tradicionalna postavitve klopotca in še nazadnje pobiranje sadov vinograda – trgatve.

DOD Haloze se je leta 2017 odzvalo tudi na povabilo na žetev v Srbiji v Mužlji, kjer so prikazali svoje običaje. V zborniku še lahko preberemo o najboljšem domačem kruhu v krušni peči, ki ga pripravlja Zvonkova soproga Marija, obenem pa so zajete še številne preostale tradicije. Po predstavitvi je sledil glasbeni premor ljudskih pevk iz Slovenskih Konjic, nakar so nadaljevali s podelitvijo priznanj in zahval.

POSTAVITEV KLOPOTCA

Po obilni jedachi in pijači je sledila tradicionalna postavitve klopotca. Pred slovesnostjo so prisluhnili še društvenemu ansamblu KTD Klopotec Soviče - Dravci, ki je zapel svojo avtorsko skladbo. Klopotec sta sestavila predsednik KTD Klopotec Stanko Vegan in predsednik DOD Haloze Zvonko Korpič s pomočniki člani društva. Blagoslov je opravil p. Vladimir Rufin Predikaka. Domačini pravijo, da postavljajo klopotce zato, da bi odganjali

ptiče, lačne škorce in nikdar site vrabce. Klopotec v Dravcih je nedvomno velik, zato smo lahko prepričani, da bo zelo dobro varoval vinsko trto vse do trgatve.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

KTD Klopotec Soviče - Dravci in ročna žetev pšenice

V soboto, 22. julija, so člani KTD Klopotec Soviče - Dravci napolnili avtobus in se odpravili na ročno žetev pšenice v Krško, v kraj Raka. Gre za projekt »2000 zlatih zrn pšenice za novo tisočletje«, v katerem društvo sodeluje že od leta 2002.

Projekt je nastal v Babincih leta 1999, poudarek pa je na ohranjanju kulturne dediščine, tradicije in prijateljstva društev iz različnih krajev Slovenije, ki vsako leto k setvi dodajo nova pšenična zrna. Projekt je bil želja pokojnega predstavnika TD Lovrenc Raka, ki je želel, da bi naredili projekt, ki bi združeval vsa društva po Sloveniji. Tako so po prvi žetvi ta projekt predali naslednjemu društvu, vsako sedmo leto pa se sajenje, žetev in prireditve vrnejo v Babince. Zgodaj popoldne so začeli žetev in izbiro največjega klasa. Ugotovili so, da so dosegli rekord v številu zrn, saj je bilo v klasu kar 79 zrn, česar do zdaj ni imelo še nobeno društvo. Košnjo so izvedli s srpi in koso, prirejeno za košnjo žita, pšenico, povezano v snope, pa so naložili na voz in jo s konji prepeljali v raški grad. Po košnji je bila prebrana

Zbrana ekipa članov društva KTD Klopotec Soviče - Dravci na ročni žetvi pšenice

in izvedena tudi sodba ali srednjeveška kazen za tatiča, ki je bil za kazen privezan na grajski sramotilni kamen.

V gradu je sledila izvedba mlačve s cepiči na star način, nato pa še čiščenje pšenice z rešetom in takratnim lesenim strojem oz. s pajklom. Ob koncu prireditve je sledila primopredaja žita društvu, ki bo

naslednje leto nadaljevalo projekt 2000 zlatih zrn. Ta čast je doletela društvo iz Šentruperta, ki je od predsednika TD Lovrenc za nadaljevanje tega projekta prejelo 3484 zrn. KTD Klopotec Soviče - Dravci je čast organizatorja dobilo kar dvakrat – leta 2012 in leta 2017.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

Na žetvi sivke v Slovenskih Konjicah

V petek, 23. junija, so se člani KTD Klopotec Soviče - Dravci odpravili v Slovenske Konjice na tradicionalno žetev sivke ob občinskem prazniku in dnevu državnosti.

Ob 11. uri so se sodelujoča društva zbrala v Parku ob ribniku, kjer je sledila naznanitev žetve sivke v Trbinških vrtovih. KTD Klopotec Soviče - Dravci je na žetvi sodelovalo že nekaj let zapored, zato pravijo, da jim je vsakoleten obisk Slovenskih Konjic že prišel v navado. Predsednik društva Stanko Vegan je tako dobil čast naziva vodja žetve in tako odprl tradicionalno žetev sivke. Društvo je imelo s seboj klasično haloško malico – domači kruh, špeh, ocvirkovko in čebulo ter žlahtno haloško kapljico. Z omenjeno jedajo in pijačo je društvo pogostilo preostale udeležence. Društva, ki so sodelovala na žetvi, so tako lahko pokusila haloške dobrote. Ob 13. uri sta sledila zaključek žetve in kulturni program pri ribniku. Sivko so nato razdelili po domovih za starejše, med organizatorje in vse udeležence društva. Po uradnem delu so si udeleženci lahko ogledali razstave likovnih del Mojce Šipek v kavarni in restavraciji Trebnik ob zmajčkovih dobrotah. Ob 16. uri je sledil zaključek prireditve. Po pogostitvi in prijetnem druženju se člani KTD Klopotec Soviče - Dravci še niso odpravili naravnost domov. Na poti so obiskali še častnega predsednika TD Slovenske Konjice Jožeta Fiderška, ki se zaradi zdravstvenih razlogov ni mogel udeležiti

Člani KTD Klopotec Soviče - Dravci so se udeležili tradicionalne žetve sivke.

prireditve ob 30-letnici društva, zato so mu ob tej priložnosti predali zahvalo in zbornik društva. Predsednik KTD Klopotec Soviče - Dravci je v svoji objavi na Facebook zapisal naslednje: »Hvala Turističnemu društvu Slovenske Konjice in predsedniku Cvetu, da smo lahko bili del te zgodbe žetve sivke člani KTD Klopotec Soviče - Dravci.« Vidimo lahko torej, da so se imeli res lepo in da bodo to tradicijo nadaljevali tudi v prihodnje.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

Člani KTD Klopotec Soviče - Dravci na Rimskih igrah na Ptuj

V soboto, 19. avgusta, je na Ptuj potekal vrhunec Rimskih iger, ki jih Poetovio LXIX – Društvo za rimsko zgodovino in kulturo Ptuj organizira vsako leto. Na njih so tako kot vsako leto tudi letos sodelovali člani KTD Klopotec Soviče - Dravci.

Bistvo Rimskih iger na Ptuj je oživljanje in praznovanje rimskih tradicij ter zgodovine na tem območju. Gre za kulturni dogodek, ki ponazarja življenje in običaje Rimljanov v rimskih provincah, predvsem na območju današnjega Ptuja in drugje v Sloveniji. V okviru prireditve se izvajajo različne rekreacijske dejavnosti in športi, ki so bili priljubljeni med Rimljani, kot so boji gladiatorjev, vojaške vaje, tekmovanja v metanju kopja, dirke s kočijami in podobno.

Tako so se člani KTD Soviče - Dravci prelevili v Rimljane. Člani društva so igre začeli že v četrtek, sodelovali pa so vse do nedelje, torej vse štiri dni. Na Panorami so se odvijale rimske igre, kjer je sodelovalo devet ekip. Člani društva, ki so predstavljali rimske lončarje, so letos prvič zmagali in osvojili prehodni meč, na katerem so zapisane vse skupine, ki so doslej osvojile prvo

Člani KTD Klopotec Soviče - Dravci kot rimski lončarji

mesto. Zmaga ima še poseben pomen, kajti na tovrstnih igrah sodelujejo že od leta 2009, ko je bil predsednik KTD Klopotec Soviče - Dravci Stanko Vegan imenovan za princa.

Na svoji stojnici so se predstavili kot lončarji s pripadajočimi izdelki, tudi iz porcelana. V nedeljo popoldan pa so pospravili svoj rimski tabor in se vrnili v resničnost.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

Društvo Kocil na izletu v tržaški pokrajini

Pokrajina Trst je ena izmed štirih pokrajin, ki so nekoč sestavljale italijansko deželo Furlanija - Julijska krajina. Ukinjena je bila leta 2016, danes pa jo poznamo pod imenom Julijska medobčinska zveza, s sedežem v Trstu, ki jo sestavlja šest različnih občin.

V soboto, 9. septembra, smo se z Društvom Kocil v zgodnjih jutranjih urah odpravili proti slovenski obali. Po dobrih treh urah vožnje je bila naša prva postaja Marijino svetišče na Vejni. Rimskokatoliška cerkev posebne piramidne oblike je na vrhu griča na Vejni, od koder se odpira čudovit razgled na celoten Tržaški zaliv. Od tam smo se odpravili na ogled gradu Devin v slovenskem zamejskem kraju Devin. Grad je bil zgrajen v 14. stoletju kot nadomestek propadajočega gradu, od katerega so danes vidne le ruševine. Pot nas je nato vodila naprej proti Trstu, kjer smo si ogledali enega izmed najlepših gradov in njegove prečudovite vrtove. Grad Miramare je bil zgrajen v 19. stoletju in je

Člani društva Kocil pri Marijinem svetišču na Vejni

ena izmed znamenitosti, ki si jih morate ogledati, če boste obiskali Tržaški zaliv. V popoldanskih urah sta sledila še sprehod po mestu Trst in ogled njegovih zname-

notosti. Na poti domov smo se ustavili v Divači na poznem kosilu, nato pa smo se počasi odpravili proti naši Štajerski.

Besedilo in foto: Alen Orlač

Srečanje vaščanov treh vasi na Poslančevevi domačiji

Vnedeljo, 10. septembra, so se vaščani Sovič, Dravcev in Vareje srečali na že tradicionalnem druženju s športnimi igrami.

Dogodka sta se udeležila župan Občine Videm Brane Kolednik in podžupanja Vesna Vinko. Po nagovoru župana je vse navzoče pozdravil tudi predsednik KS

Soviče - Dravci - Vareja Bojan Merc. V petih športnih igrah se je pomerilo pet ekip: iz Dravcev, iz Vareje, iz Sovič, KTD Klopotec Soviče - Dravci in ekipa Občine Videm. Na Poslančevevi domačiji so tekmovali v metanju na koš, zadevanju z žogo na majhen gol, metanju krompirja v korito, metanju krogov na palico in kegljanju na vrvici. Najbolj se je izkazala ekipa KTD Klopotec Soviče - Dravci, saj so zasedli prvo mesto, na drugem mestu je bila ekipa iz Sovič, takoj za njimi pa ekipa iz Vareje. Sledil je prijeten družaben popoldan ob dobri hrani in kapljici.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

Zbrani vaščani treh vasi na Poslančevevi domačiji

Lancovski koranti na gurmanskem razvajanju v Istri

Na zdaj že tradicionalni izlet lancovskih korantov se je letos prijavilo 40 izletnikov, ki so se podali v hrvaški del Istre. Izlet je potekal v petek, 8., in soboto, 9. septembra, poleg dobre volje, ki so jo s seboj prinesli udeleženci izleta, pa je za odlično razpoloženje prisotnih poskrbelo tudi fantastično pozno poletno vreme.

Prvi dan je bil namenjen notranjosti Istre, najprej so si ogledali Hum, nato pa je sledila degustacija izdelkov v lokalni butični destilarni. Kmalu so se dobili z lokalnim nabiralcem tartufov, ki jim je prikazal nabiranje teh prestižnih gomoljik. Sledil je obisk Novigrada. Dan se je nato končal s tradicionalno istrsko večerjo. Drugi dan je bil namenjen celodnevni vožnji z ladjo. Z njo so si udeleženci ogledali Poreč, Rovinj, razburljiva je bila tudi vožnja po Linskem kanalu, popoldan pa je sledila vrnitev v Poreč. Seveda ni manjkalo dobrega morskega kosila. Večina udeležencev je skočila tudi v morje, ki je imelo v začetku septembra še povsem poletne temperature. Pozno popoldan je sledila vrnitev proti severovzhodu Slovenije.

Vsi udeleženci izleta so v en glas zatrjevali, da je bil izjemen, tako zaradi odlične družbe, primernih ogledov, sprostitve v poznem poletju kot tudi gurmanskih užitek, ki jih premore Istra.

TP

Ogled lokalne destilarne. Foto: Stanko Vidovič

Pokušina tradicionalnih istrskih suhomesnatih izdelkov

Šturmovčani v Prekmurje

Vsoboto, 2. septembra, smo se člani Turističnega društva Šturmača odpravili na sproščeno potepanje ob reki Muri. Ogledali smo si tropski vrt, obiskali lončarsko vas in Otok ljubezni, da pa naši trebuščki niso ostali prazni, smo se ustavili v znani prekmurski gostilni, kjer smo v prijetnem vzdušju uživali v odlični tradicionalni prekmurski kulinariki.

S preživetim dnem na prekmurski ravnici smo ugotovili, da je Prekmurje prelepa regija z bogato kulturo, tradicijo in prečudovito naravo. Ves čas našega potovanja smo uživali ob zvokih harmonike, zraven smo zapeli in se še enkrat več prepričali, da ima glasba moč, da izboljša razpoloženje in naredi potovanje bolj sproščeno ter da je v današnjem hitrem tempu življenja pomembno, da si vzamemo čas za druženje s prijatelji.

Vesna Vinko

Skupinska fotografija pred cimpračo v Filovcih
Foto: Mojca Peršoh

TD Klopotec Leskovec na pečenkijadi v Dornavi

V petek, 15. septembra, je lokal Jack Caffè v Dornavi priredil tekmovanje v peki pečenk, t. i. pečenkijado, ki se je udeležilo kar 16 ekip. Med njimi so bili tudi člani TD Klopotec Leskovec.

Člani TD Klopotec Leskovec so na prireditvi pokazali svojo peko ciganskih pečenk. Eden izmed članov se je takole pošalil: »Vem, da vas zanimajo rezultati – trije so bili: prvi, drugi in tretji, drugih trinajst pa na odličnem četrtem mestu.« Imeli so se čudovito, saj je med drugim tudi za dobro zabavo ves čas skrbel že skoraj »hišni« ansambel lokala – skupina Smile band. Zahvaljujejo se organizatorju in vsem prisotnim, ki so poskrbeli, da jim je bilo lepo.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

Tako so člani TD Klopotec Leskovec zastopali zeleno barvo društva.

Poletno-jesenska druženja v DU Sela

V Društvu upokojencev Sela, ki trenutno združuje 116 članov, se skozi leto ves čas trudijo, da bi svojim članom ponudili različne aktivnosti, s katerimi si lahko starejši popestrijo jesen življenja. Čeprav jim je letošnje deževno poletje marsikdaj spremenilo načrte, so vendarle organizirali nekaj družabnih dogodkov. Ves čas so aktivni tudi v projektu Starejši za starejše.

Predsednica Tilika Vidovič je povedala, da jim ostajajo lepi spomini na letošnji izlet, ki so ga konec maja organizirali v sodelovanju s Kulturnim društvom Sela. Skupaj so se odpravili na celodnevno ekskurzijo na Pohorje, kjer so si ogledali nekatere lokalne znamenitosti, med njimi tudi Pohorsko vzpenjačo, se ves dan družili v lepi naravi, dan pa končali s skupnim piknikom. Konec julija, ko v KS Sela praznujejo krajevni praznik, so na svojem kegljišču ob Polskavi organizirali tekmovanje v ruskem kegljanju med ekipami društev iz njihove KS. Dejavnosti so bili tudi v prvih dneh septembra, ko so že tradicionalno pomagali varovati šolske poti pred OŠ Sela, za kar so se jim na zaključnem srečanju zahvalili tudi v SPVC Občine Videm. V začetku oktobra jih je čakalo še eno prijetno skupno

Vesela družba izletnikov na Pohorju. Foto: Peter Predikaka

druženje, pri njihovi članici so namreč najprej opravili društveno trgatov brajd, sledilo je prešanje, pridelek pa vsako leto namenijo za skupna druženja. Prvi torki v mesecu so v DU Sela rezervirani za kolesarjenje. Letos poleti jim je dež sicer večkrat prekrizal načrte, dodaja Vidovičeva, zato pa je bil toliko bolj množično obiskan 3. oktober, ko so se – tisti bolj pri močeh s kolesi, nekateri pa z avtomobili – odpravili do Šturmovcev na

pečene postrvi. Vmes so naredili še krajši postanek v gostili Pal v Vidmu. Selski upokojenci se počasi že ozirajo h koncu še enega koledarskega leta, ko bodo že tradicionalno izdali svoj društveni koledar. Obiskati nameravajo tudi vse svoje člane, starejše nad 80 let, in jih skromno obdariti. Do takrat pa se bodo družili na še kakšnem kolesarskem izletu, če bo le vreme dodalo svoj delež.

Petra Krajnc

V Društvu upokojencev Dolena kegljali in opravili trgateg

Veliko članov našega Društva upokojencev Dolena je dopustovalo na morju. Žal je tudi veliko takšnih, ki so v zadnjih dneh avgusta in v septembru pridno delali v vinogradih ter si tako prislužili nekaj finančne zaloge za lažje preživetje zime ali celo pomoč v širši družini in vnučkom.

Na fotografiji (z leve): Angelca Bukovič, slavljena Marija Bauman in predsednik DU Dolena Alojz Stramič

Vse poletje je bila delavna kegljaška sekcija. Sodelovali so v občinski upokojenski ligi v »ruskem« kegljanju in 24. avgusta gostili zaključni turnir za leto 2023. V Doleni se je na ta lepi sončen dan zbralo več kot 120 obiskovalcev ter članov osmih moških in ženskih ekip. Vodja občinske lige Franc Korpič je skupaj z županom Branetom Kolednikom podelil priznanja in pokale za ligaško tekmovanje. Predsednik DU Dolena Alojz Stramič pa je podelil posebne pokale za najboljše posameznike in ekipe na zaključnem turnirju. Poznavalci kegljanja so govorili o odlični organizaciji finalnega turnirja in zelo dobrih rezultatih tako posameznikov kot tudi ekip. Člani in članice kegljaške sekcije DU Dolena so s pomočjo članic društva Kuhla za goste zares dobro poskrbeli. Bilo je dovolj osvežilnih napitkov, veliko peciva in polno obloženih krožnikov za malico. Tudi za glasbeno spremljavo in nagovore je bilo poskrbljeno. O rezultatih boste verjetno brali v poročilih organizatorjev.

Družilo, pelo in vriskalo se je tudi 21. septembra. Bila je trgateg brajde ob domu krajanov. Zanj vse leto skrbijo izurjeni vinarji in kletarji društva. Trta, skozi leto vzorno negovana in dobro osončena, je postregla z obilnejšim pridelkom kot lani. Tudi mošt je sladek in dobrega vina bo dovolj za obdaritve in zdravice ob praznovanjih. Dogodka sta se udeležili več kot dve tretjini članov, zato je bilo druženje še posebej razigrano in veselo. Da se je ubrano pelo, je poskrbel ljudski hišni ansam-

bel HTP (harmonika, truba, pisiker). Seveda pa ni manjkalo dobrot naših gospodinj, napitkov vseh vrst in za vsak dnevni čas. Povabilu na obisk sta se odzvala tudi župan Brane Kolednik in predsednik KS Dušan Hebar, ki sta po nagovoru s člani spila in zapela napitnico.

30. septembra pa je bilo slovesno pri naši članici Mariji Bamuan, ki je prav ta dan na svojem domu v Podložah (Občina Majšperk) praznovala 90 let. Rojena v veliki družini v času kraljevine Jugoslavije je skozi 2. svetovno vojno, nato socialistično Jugoslavijo dočakala samostojno državo Republiko Slovenijo. Vso življenjsko pot, ki za skoraj nobeno Haložanko ni bila lahka, jo je spremljalo slovensko večglasno ljudsko petje. Zнала je zaigrati tudi na orglice. Najraje je nastopala v sestreskem kvartetu Vidovič in v okviru FD Rožmarin Dolena z njihovimi ljudskimi pevci. Bila je tudi stalna članica cerkvenega pevskega zbora. Za dolgoletno udejstvovanje je prejela veliko priznanj kulturnega in cerkvenega občestva, med njimi tudi zlato jubilejno Gallusovo značko JSKD Republike Slovenije. Ob obisku nam je tradicionalno vesela in vedra Marija obljubila, da zagotovo pride na društveno martinovanje. Spekla nam bo tudi veliko rozinovo potico. Bravo in še enkrat čestitamo ter na martinovo skupaj zapojemo!

Besedilo in foto: FL

Društveni ansambel ljudskih glasbil HTB

Praznovanje 30-letnice DU Leskovec

V soboto, 16. septembra, so upokojenci iz Leskovca praznovali okrogli jubilej obstoja društva. V ta namen so priredili piknik in prijetno druženje.

Dogodek so odprle pevke Leskovčanke z Avsenikovo skladbo Nabrala bom šopek cvetja. Sledil je nagovor predsednika društva upokojencev Franca Stopajnika, ki je pozdravil vse navzoče, še predvsem goste iz Hrvaške. Praznovanja se je udeležil tudi p. Klemen Slapšak, ki je podal nekaj življenjskih napotkov in blagoslov. Za dobro voljo med praznovanjem je poskrbel harmonikar Andrej Gabrovec. Slavja se je udeležil tudi župan Občine Videm Brane Kolednik. Ob tej priložnosti je čestital ob jubileju in podal zaključne besede. Zaželel jim je obilo skupnega druženja in nadaljnjega sodelovanja. Sledilo je veliko dobre volje in veselo rajanje še dolgo v sobotni popoldan.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

Praznovanje okroglega jubileja v prostorih DU Leskovec

Poletne aktivnosti v DU Videm

Čeprav je bil čas poletnih dopustov in počitnic, v Društvu upokojencev Videm nismo mirovali, ampak smo bili kar aktivni, res pa je, da smo se prilagajali vremenskim razmeram, saj ne želimo izpostavljati naših članov.

V začetku avgusta smo izvedli tradicionalni pohod s piknikom v Športnem parku Videm, kjer so t. i. naši prostori. Srečanja se je udeležilo zelo lepo število naših članov. Za hrano in pijačo smo poskrbeli kar sami. Končala se je tudi občinska liga v ruskem kegljanju. Zaključek je potekal v

Doleni v organizaciji DU Dolena. Čestitam jim za odlično organizacijo, hkrati pa čestitke vsem ekipam za rezultate, ki so jih dosegli. Kolesarjenje, ki smo ga odpovedali v avgustu, smo organizirali septembra. Po napornem vrtenju pedalov smo si privoščili malico v gostišču pri ribniku Podlehnik. Ob tej priložnosti bi še enkrat spomnil vse naše člane, da vsak drugi torek v mesecu organiziramo eno od aktivnosti, bodisi pohod bodisi kolesarjenje, odvisno od vremena. Lepo število naših članov si je ogledalo tudi MOS (Mednarodni obrtniški sejem v

Celju). Popeljali smo se z vlakom s Ptuja do Celja, nato pa do sejmišča z avtobusom. Videli smo marsikaj zanimivega in spoznali, kako je napredovala tehnika. Z avtobusom smo imeli tudi panoramsko vožnjo po Celju. Kot vsako leto so tudi letos v sodelovanju z občino in osnovno šolo naši člani na začetku šolskega leta skrbeli, da so otroci varno prispeli v šolo. S svojo prisotnostjo smo opominjali voznike, da vozijo v bližini osnovne šole, in jih s tem opozarjali, da so bili še posebej previdni.

Poletje se je hitro poslovilo, v društvu pa pripravljamo jesenske aktivnosti. Vsi člani ste lepo vabljeni, da se jih udeležite v čim večjem številu. Poskrbeli bomo, da boste o vsem pravočasno obveščeni.

Vsak letni čas prinaša svoje čare, naj vam jesen prinese obilo plodov, uživajte in izkoristite vsak dan!

Mirko Rihtarič,
predsednik DU Videm

Udeleženci avgustovskega pohoda. Foto: arhiv društva

Dvajset let Bibliobusa

Letos mineva 20 let, odkar je na pot prvič krenil bibliobus Knjižnice Ivana Potrča Ptuj. Obiskuje 16 občin in se ustavlja na 53 postajališčih.

Osrednja prireditev ob tem jubileju je bila 7. septembra na dvorišču ptujske knjižnice. Zbrane je nagovorila direktorica

V imenu osnovnih šol je čestitala Manja Vinko.
Foto: Sandi Kelc

Do konca koledarskega leta bo bibliobus videmsko občino obiskal še 8. in 29. novembra ter 20. decembra. Pri videmski telovadnici stoji od 8.30 do 10.00, v Leskovcu od 10.30 do 11.45 ter na Selih od 13.00 do 13.30. Vabljeni!

Moder stol

Učenci Zavoda za usposabljanje, delo in varstvo dr. Marijana Borštnarja v Dornavi so se skupaj z učiteljicami in vodstvom Zavoda odločili, da se priključijo Unescovemu projektu *Moder stol – nekdo misli nate*. Pobarvali smo stare in odslužene stole, na katere smo napisali različna sporočila oz. misli.

Verjemi, da zmoreš, in si že na pol poti do cilja. To misel je na svoj stol napisala skupina DII. Stol smo pobarvali z modro bravo, ki simbolizira nebo in hrepenenje po sodelovanju, ter z rumeno, ki spominja na sonce, ki posije tudi po najhujših nevihtah. Rabljene stole smo izbrali zato, ker jih na neki način poistovetimo z ljudmi, ki upajo in sanjajo.

Odločili smo se, da ta stol podarimo Občini Videm, ker vsi zaposleni opravljajo pomembno in odgovorno delo, pokrivajo različna področja, kar je najpomembnejše, delajo za ljudi. Večkrat se spomnijo tudi na učence in preostale uporabnike v ZUDV Dornava.

Na stol smo zapisali misel, ki je namenjena vsem zaposlenim in

Direktorica KIP Ptuj Milena Doberšek. Foto: Manja Vinko

knjižnice Milena Doberšek. O načinu dela na bibliobusu je spregovorila knjižničarka Tjaša Mrgole Jukič, ki z voznikoma in knjižničarjema Bojanom Petkom in Luko Gajškom deset mesecev na leto oskrbuje bralce vseh starosti z raznovrstnim čtivom. V imenu osnovnih šol je ob 20-letnici bibliobusa knjižničarjem čestitala učiteljica Manja Vinko ter jim zaželela še obilo uspešnih let delovanja in sodelovanja ter varno vožnjo.

Bibliobus se vseh 20 let vsake tri tedne ustavi tudi v videmski občini, in sicer pri vseh treh šolah. S tesnim sodelovanjem tako skupaj vzgajajo mlade bralce, ki obisk bibliobusa vsakič z veseljem pričakujejo.

Manja Vinko

vsem, ki vstopijo v zgradbo občinske uprave. Pomembno je, da verjamemo vase in tudi v druge, saj tako zmoremo ogromno. Včasih so dovolj že nasmeh, stisk roke ali da nekemu poveš, da si mu na voljo, če potrebuje sočloveka.

Učenci ZUDV Dornava verjamejo, da je biti to, kar si, in biti

s tem zadovoljen, ljubljen in sprejet, zelo pomembno, če pa zraven dosežeš še to, kar zmoreš, je to preprosto nekaj najlepšega v življenju. Učenci vsakodnevno dokazujejo, da zmorejo veliko, opravljajo različne naloge, se učijo in ustvarjajo. Županu in preostalim se zahvaljujemo, da je učenki z mamama in

učiteljico sprejel, da smo lahko predstavile projekt in tudi za sproščeno druženje.

Hvala, da ste del naše zgodbe in verjamemo, da bomo uspešno sodelovali še naprej.

Stanka Murko

Veliko priznanje za Oljarno Svenšek

Pred petimi leti je svoja vrata odprla Oljarna Svenšek na Selih. Danes je postala oljarna najdonosnejša dejavnost na njihovi kmetiji, trenutno obdelujejo 28 ha kmetijskih površin, v vseh teh letih pa so nadgrajevali svojo ponudbo in kakovost, kar je opazila tudi stroka. V letošnji akciji S kmetije za vas je namreč Oljarna Svenšek prejela najvišje priznanje – zlato sončnico v kategoriji pridelava/predelava. Priznanje so jim slovesno podelili na letošnjem sejmu Agra v Gornji Radgoni.

Boris Svenšek se zadnjih pet let na domači kmetiji posveča predvsem oljarstvu, pri delu pa pomaga vsa družina. Začeli so s pridelavo buč, nato pa dodali še proizvodnjo bučnega olja. »Prasičereja se počasi umika, gojimo le še za lastne potrebe. Trenutno obdelujemo 28 ha kmetijskih površin, od tega imamo 9 ha buč, na preostalih površinah pa gojimo koruzo in žitarice,« za uvod pove priznani oljar Boris Svenšek. Večino pridelka predelajo v domači oljarni, stranke pa so si v teh letih pridobili iz vseh koncev Slovenije. Opravljajo tudi vrste uslug za številne priznane stranke, ko sta npr. Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede v Mariboru in samostan Stična, pa tudi za nekaj večjih kmetij. Na vprašanje, kakšna je bila letos letina buč, odgovori, da zelo slaba. Številne padavine in nizke temperature skozi poletje so namreč razlog za podpovprečno letino, ponekod so morali buče saditi celo dvakrat.

»V naši ponudbi najdete 100-odstotno domače bučno olje, mešano solatno olje, sončnično olje, in to v različnih

embalažah. Za organizirane skupine velikokrat organiziramo tudi različne degustacije in predstavitve naše dejavnosti,« pa na kratko opiše njihovo ponudbo.

PRIZNANJE ZLATA SONČNICA

V okviru akcije »S kmetije za vas«, ki jo organizirata Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije in ČZD Kmečki glas, so jim letos na sejmu Agra podelili najvišje priznanje – zlato sončnico v kategoriji pridelava/predelava. »V akcijo so nas predlagali na Kmetijsko-gozdarskem zavodu Ptuj. Sodelovale so lahko kmetije, ki pridelujejo, predelujejo in prodajajo pridelke in izdelke. Nato nas je obiskala strokovna komisija. Ocenjevali so izvirnost, učinkovitost promocije in prodaje pa tudi celostno podobo kmetije. V ožji izbor je nato prišlo 13 kmetij iz vse Slovenije. Slavnostna podelitev je potekala na sejmu Agra v Gornji Radgoni. Pravzaprav smo bili prijetno presenečeni. Ko smo se udeležili podelitve, še namreč nismo vedeli, da je strokovna komisija prav nam namenila 1. mesto in zlato sončnico,« vesel in ponosen opiše pot do pridobitve velikega priznanja Boris Svenšek.

Na vprašanje, kaj jim osvojeno priznanje pomeni, pa odgovori: »Priznanje je potrditev, da delaš dobro. Vsekakor je tudi velika spodbuda za delo v prihodnje, ne nazadnje pa tudi odlična reklamna za nas, o čemer smo se lahko že prepričali!«

Iskrene čestitke tudi v imenu uredniškega odbora in še veliko poslovnih uspehov!

Petra Krajnc

Priznanje zlata sončnica za Oljarno Svenšek. Iskrene čestitke!
Foto: osebni arhiv B. Svenška

Specifično leto za vinogradnike

Vina bodo lahka, pitna, ponekod bo letnik celo odličen

Za slovenskimi vinogradniki je težko leto, v prvi vrsti zaradi vremenskih razmer, ki jim nikakor niso bile naklonjene. Precej težav so imeli tudi vinogradniki našega območja. Ponekod se je začelo s spomladansko zmrzaljo, svoje so dodale še (pre)obilne padavine, dodatno škodo pa je povzročila tudi lokalna toča, marsikje tudi večkrat. Tako dobimo letos precejšen izpad pridelka, da pa bi bila mera polna, je v zadnjih letih (letos še posebej) poleg »klasičnih« bolezni vinogradov udarila še zlata trsna rumenica, ki je še posebej pogosta v Halozah.

Zaradi vsega tega so zaradi zaščite pred boleznimi precej narasli tudi stroški predelave. A kljub vsemu naštetemu sta nas vsaj druga polovica avgusta in september nagradila z lepim vremenom ter tako poskrbela za nekoliko vedrejšo obraze vseh, ki so tako ali drugače povezani z žlahtno kapljico.

O specifičnosti letošnjega leta za vinogradnike našega območja smo se pogovarjali z direktorjem Kmetijsko-gozdarskega zavoda Ptuj Andrejem Reberniškom. O tej temi je v uvodu povedal: *»Vremenske razmere so bile za pridelavo grozdja v letu 2023 izredno zahtevne, vsekakor bomo govorili o »mokrem letniku«. Že januarja smo zabeležili nadpovprečno količino padavin, ki so imele po padavinah v marcu in aprilu posledico sprožanja plazov. Tudi v maju, ko se pojavljajo primarne okužbe peronospore, smo imeli nadpovprečne padavine, kar je glavni vzrok, da bomo leto 2023 zabeležili kot peronosporo leto. Že staro pravilo velja, da ko imamo velike težave s peronosporo, je nekoliko manj oidija in na srečo se je v veliki meri to odražalo. Je pa letnik, ko je nagrajena vsaka ura vinogradnika za zelena dela. Imamo namreč vinograde, kjer bodo zaradi bolezni, ponekod tudi toče, minimalni pridelki, in vinograde, kjer pričakujemo odlično kakovost. Četudi so nam nagnjali spomladanski in prvi poletni meseci, nas je nagradil september.«*

Mnoge, ki se z vinogradništvom ukvarjajo tako ali drugače, je strah, da zaradi vsega naštetega vina enostavno ne bo dovolj. Pretiravanje ali je njihov strah upravičen

A. Rebernišek: *»Količina pridelanega vina generalno na nivoju celotne Slovenije pada, najbolj izrazito pa je to v Podravju in Posavju. Na letni ravni izkrcimo približno 300 ha vinogradov. Brez naravnih nesreč (močno prizadeti vinogradi v Kapelsko-Radgonskih gorica, Spičnik, Virštanj) smo tako na Štajerskem pričakovali manjše pridelke. Ob tem velja poudariti, da imamo zlasti na območju Haloz veliko starejših nasadov, prisotnost zlate trsne rumenice, vse to se odraža v manjši pridelavi. Prav tako opazamo vidno krčitev predvsem manjših vinogradov. Ja, vsekakor v prihodnje pričakujemo manko grozdja, kar pa se bo odrazilo v dvigu cene grozdja in vina. Tako obstajajo pričakovanja, da bo pridelava grozdja postala bolj ekonomsko stabilna in mogoče privabila manjše generacije.«*

Letošnji vsakdanji prizori marsikje v Halozah

Vreme jo je ne le letos, ampak tudi v bližnji preteklosti pridelovalcem vina precej zagodlo. Podnebne spremembe niso več mit, ampak resničnost, s katero bomo v prihodnosti morali sobivati, na spremembe v klimi pa se ustrezno prilagoditi.

A. Rebernišek: *»Da, podnebne spremembe so tukaj. Vsekakor bomo morali več vlagati v odvodnjavanje, še zlasti pri obnovah, in paziti na meteorne vode, tako iz cestne infrastrukture kot deževne vode s streh, ter vsekakor ocenjevati nevarnost erozije in sprožanja plazov. Želim opozoriti, da bomo morali biti pazljivi tako pri načrtovanju, sanacijah kot izgradnjah. Kar se tiče neurij s točo, pa imamo dobre izkušnje s protitočnimi mrežami.«*

Kakor koli že, letošnji pridelek je po večini pospravljen, sedaj se »specifičnost letošnjega leta« za pridelovalce grozdja seli v kleti. Vsak se bo po najboljših močeh potrudil, da bo njegovo vino brez težav steklo po grlu. Kakšen pa bo pravzaprav letošnji letnik in kakšno vino bomo pili?

A. Rebernišek: *»Letnik, ki je pred nami, bo glede na opisane vremenske razmere zelo specifičen. Na eni strani lahko pričakujemo lahka pitna vina, zlasti na bogatejših tleh, pri vinogradnikih, ki so se maksimalno potrudili v vinogradih, pa lahko kljub zahtevnim vremenskim razmeram pričakujemo odlični letnik. Že v fazi fermentacije smo ocenjevali, da bo aromatika odlična, in pojavlja se nekoliko več svežine. Parametri, ki tudi odlikujejo štajerska vina.«*

Besedilo in foto: Tadej Podvršek

Les kot obnovljivi vir energije

DREVO

Drevo, olesenela rastlina, je tih zapisovalec klimatskih dogajanj v naši neposredni okolici, je rastlina, ki neprestano izkazuje svojo mladost, saj vsako pomlad na novo ozeleni, pomladi svojo zunanost, poskrbi za reprodukcijo in utrdi koreninski sistem. To preobrazbo lahko opravlja nekaj desetletij ali stoletij.

Les je obnovljivi vir energije in z zgorevanjem v kurilnih napravah ne povečuje izpustov toplogrednih plinov, kar pomeni, da je z vidika CO₂ nevtralno gorivo.

KURILNA VREDNOST LESA

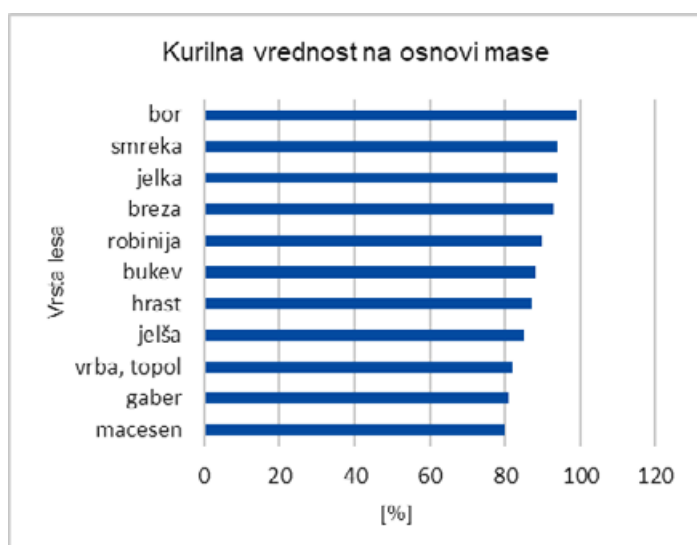
Energijska vrednost goriva izraža količino energije, ki se sprosti med popolnim izgoretjem enote mase goriva.

– *Kurilnost (H_i)* (prej spodnja kurilna vrednost – net calorific value [NCV]) označuje tisto količino toplote, ki jo dobimo z zgorevanjem goriva, če dimne pline ohlajamo samo do temperature rosišča vodne pare, ki je v dimnih plinih. Voda, ki se sprošča, se šteje kot para, kar pomeni, da smo odšteli toplotno energijo, nujno za spremembo vode v paro (latentna toplota uparjanja vode pri 25 °C).

– *Zgorevalna toplota (H_s)* (prej zgornja kurilna vrednost – gross calorific value) označuje vso toploto, ki se sprosti pri goreanju, vključno s toploto vodne pare v dimnih plinih (latentna toplota). V produktih izgorevanja se voda šteje kot tekočina.

Enota za merjenje energije je joule (J), poleg tega uporabljamo še njene izpeljanke (kJ, MJ, PJ itd.). Navadno nam je bolj poznana druga oblika enote, Ws (wattsekunda, 1 J = 1 Ws), z izpeljankami, kot so Wh, kWh, MWh.

Na kurilno vrednost lesa vplivajo naslednji dejavniki: vsebnost vode ali vlažnost lesa, kemična zgradba lesa, gostota lesa, drevesna vrsta in deli drevesa ter zdravstveno stanje.

Primerjava energijskih vrednosti drevesnih vrst na osnovi mase (osnova je energijska vrednost bora)

Drevesna vrsta	Povpr. kg/m ³	Povpr. kg/prm*	V kWh	V litrih ELKO
Smreka	605	454	2.178	218
Rdeči bor	610	458	2.196	220
Macesen	680	510	2.488	245
Breza	770	578	2.772	277
Robinija	810	608	2.916	292
Bukev	855	641	3.078	308
Kostanj	870	653	3.132	313
Hrast	920	690	3.312	331
Gaber	950	713	3.420	342

*prostorninski meter

Za približen izračun lahko uporabimo naslednje pretvornike, pri katerih pa ni upoštevan dejanski izkoristek kotla.

1 kg kurilnega olja ≈ 3 kg lesa

1 l kurilnega olja ≈ 2,5 kg lesa

Še modrost: Če kupimo 1 m³ topolovega lesa, bomo dobili kar 39 % manj energije, kot če bi kupili 1 m³ bukovega lesa.

PRIPRAVA DRV ZA KURJENJE

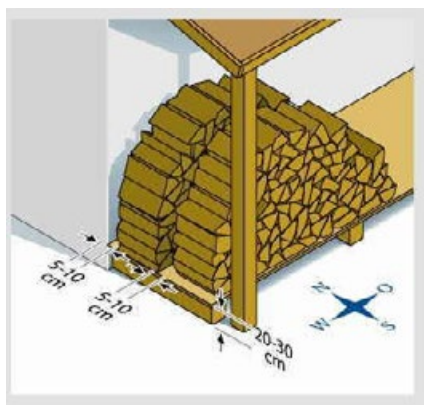
V kurilnih napravah se lahko kurijo le zračno suha drva, polena morajo biti primerne velikosti, kar dosežemo z naslednjimi ukrepi:

– Podiranje dreves in sekanje drv naj se opravita decembra ali najkasneje januarja, ko je vsebnost vlage v lesu najnižja.

Polena naj bodo nasekana. Okrogla polena so manj primerna za sušenje in kurjenje.

Vir fotografije: kaminholz-breuer.de

Nasekana drva je treba sušiti zložena in z naravnim prezračevanjem, pokrita proti dežju, na sončni strani.

Vir fotografije: www.bosy-online.de

- Najbolj primerna oblika polena je trikotnega preseka s stranici približno 7–9 cm oziroma z obsegom polena približno 21–25 cm. V primeru zelo malih kurišč, kot so npr. v štedilnikih, se lahko velikost polena zmanjša in prilagodi kurišču. Tudi dolžina polen se prilagodi kurišču. Sicer pa se glede velikosti polen upoštevajo navodila proizvajalca kurilne naprave.
- Nasekana drva zložimo na podstavek, ki zagotavlja nemoteno gibanje zraka okoli drv, sušenje naj bo na sončni legi in drva naj bodo pokrita.
- Priporočljiv čas sušenja drv iz smreke in topola je približno eno leto, iz jelše, lipe, breze približno 1,5 leta, iz bukve, gabra, sadnega drevja približno dve leti, hrasta pa 2–3 leta.

- Drva (razen nekaterih vrst lesa) se lahko v dobrih pogojih sušenja posušijo tudi v obdobju enega leta, vendar je priporočljivo, da se v tem primeru vlažnost drv pred kurjenjem preveri z merilnikom vlage.
- Primeren delež vlage je med 8 in 17 %, idealna so drva z vlažnostjo 14 % (zračna suhost), vlažnost drv nad 20 % je previsoka in s tem neustrezna za kurjavo.
- Z dodajanjem bolj drobnih polen v kurišče se povprečna intenziteta zgorevanja in s tem toplotna moč kurilne naprave povečujeta, z dodajanjem debelejših polen pa znižujeta. Tako predrobna kot tudi predebela polena pomenijo višje emisije dimnih plinov.

Uredba o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav določa, da se v malih kurilnih napravah v bistvu lahko kuri le mehansko obdelan les. V malih kurilnih napravah je prepovedano kuriti prebarvan les (npr. stavbno pohištvo, pohištvo, izdelke iz iverke) kot tudi embalažo iz lesa (npr. zaboje za sadje, zelenjavo), papir (npr. karton, časopise, pisarniški papir), embalažo pijač in hrane (npr. plastenke, vrečke, zamaščen papir) ali druge gorljive materiale (npr. blago, čevlje, plastiko). S kurjenjem prepovedanih snovi se lahko močno poveča vsebnost toksičnih snovi, tudi dioksinov v delcih.

Koristni povezavi:

www.gozdis.si/data/publikacije/10_lesna_goriva_prirocnik.pdf

www.zgs.si/sl/delovna-podrocja/lesna-biomasal/les-kot-gorivo/index.html

Mag. Ivan Božičko

Invazija tujerodnih vrst spreminja planet

Invazivne tujerodne vrste negativno vplivajo na naravo, zdravje ljudi, prehransko varnost in gospodarstvo. V današnjem času jih obravnavamo tudi kot eno največjih groženj biotski raznovrstnosti na planetu. V minulih letih se je posvečala pozornost predvsem tistim tujerodnim vrstam, ki so že invazivne in povzročajo obsežno okoljsko škodo (ambrozija, španski lazar idr.).

To je bilo po eni strani dobro, saj smo se tako zavedeli, kako razširjene so nekatere tujerodne vrste in kako korenito spreminjajo podobo naših ekosistemov. A če želimo dolgoročno učinkovito upravljati tujerodne vrste, moramo našo pozornost usmeriti tudi na tiste potencialno invazivne vrste, ki jih pri nas še ni ali se trenutno pojavljajo v majhnem številu.

TUJERODNE VRSTE

V biologiji z izrazom tujerodne vrste poimenujemo tiste organizme, ki jih je človek prenesel v novo okolje, v katerem prej niso bili prisotni. Tujerodne vrste pripadajo najrazličnejšim skupinam organizmov (npr. virusi, glive, rastline, živali), prav tako se razlikujejo po virih in poteh naselitve.

Grm octovec (*Rhus typhina* L.) na obrežju reke Polskave

Tujerodna vrsta je vrsta, podvrsta ali takson nižje kategorije, ki je vnesena zunaj območja pretekle ali sedanje naravne razširjenosti. To vključuje kateri koli del organizma, spolne celice, semena, jajca ali druge dele organizmov, ki lahko preživijo in so sposobni razmnoževanja.

Domorodna vrsta je vrsta, podvrsta ali nižji takson (skupina

organizmov), ki živi na območju svoje običajne (pretekle ali sedanje) naravne razširjenosti, tudi če se tu pojavlja le občasno. To velja tudi za območja, ki jih je vrsta lahko dosegla sama, bodisi s hojo, letenjem, prenosom z vodo ali vetrom bodisi z drugimi načini razširjanja.

SLOVENIJA NA UDARU INVAZIVNIH TUJERODNIH VRST

Vnos invazivnih tujerodnih vrst na nova območja je neposredna posledica potovanja ljudi in trgovanja z najrazličnejšim blagom. Čeprav je trgovanje staro že tisočletja, se je v zadnjem stoletju močno povečalo, s tem pa tudi število tujerodnih vrst, ki s pomočjo človekove dejavnosti izpodrivajo domorodne (avtohtone) vrste in na ta način spreminjajo biotsko raznovrstnost. Spletni portal (https://www.invazivke.si/vrste_seznam.aspx) nam sistematsko predstavlja tujerodne invazijske vrste, ki so že prisotne v slovenskem prostoru, in tiste, ki bodo vsak čas vdrle v naše okolje.

Tabelaričen prikaz tujerodnih vrst je dinamičen pregled, ki trenutno prikazuje naslednje število invazivnih vrst. Na seznamu je trenutno 82 rastlinskih vrst, 42 živalskih vrst, 30 gliv, sedem sesalcev, dve bakteriji in en plazilec.

OPIS TUJERODNE INVAZIVNE DREVESNE VRSTE

Octovec (*Rhus typhina* L.) je manjše dvodomno listopadno drevo ali grm s široko krošnjo. Listi so veliki, lihopernati, s 13–27 lističi, ki imajo grobo nazobčan rob (pri gojeni obliki globoko deljeni). Listno vreteno, poganjki in mlade veje so prekrite s štrlečimi dlačicami. Majhni, zeleno rumeni cvetovi so združeni v pokončna socvetja. Konec poletja se na ženskih rastlinah razvijejo koščičasti, rdeče štrleče dlakavi plodovi, ki so združeni v pokončna koničasta soplodja. Ta ostanejo na drevesu vse do pomladi. Razmnožuje se predvsem vegetativno, zato je na nova območja pogosto zanesen s prstjo. Najpogostejša rastišča so gozdni robovi in jase.

KAKO NAPREJ

V Sloveniji imamo izdelan akcijski načrt (v okvirju EU) za področje invazivnih tujerodnih vrst za obdobje 2023–2027. Več o komunikacijskem načrtu za Slovenijo si lahko preberete na spletni strani https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Narava/Invazivne-vrste/Komunikacijski-nacrt-ITV-2023-2027_KONCNI.pdf. Načrt podaja preventivne ukrepe in navodila za zmanjševanje vnosa in širjenja tujerodnih invazivnih vrst ter delno nakazuje njihov negativni vpliv na lokalne habitate in ekosistem.

Komunikacijski načrt o uravnavanju tujerodnih invazijskih vrst mora predvidevati v naslednji izdaji tudi vpliv na ekosistemske izgube v okolju, ki se bodo negativno odražale na prehranski varnosti, zdravju ljudi in gospodarski učinkovitosti družbe.

Pri izvajanju akcijskega načrta moramo sodelovati vsi državljani, le tako bomo upočasnili – zaustavili – invazijo tujerodnih vrst v našo dokaj neokrnjeno naravo.

NAMESTO ZAKLJUČKA

Biotska raznovrstnost človeštvu zagotavlja čist zrak, svežo vodo, kakovostno prst in oprasevanje poljščin, pomemben prispevek pa ima tudi v boju proti podnebnim spremembam in zmanjševanju učinkov naravnih nesreč. Je ključni kazalnik zdravja ekosistemov in omogoča, da lahko narava deluje v ravnovesju. Invazivne tujerodne vrste so eden od petih najpomembnejših neposrednih dejavnikov na svetu, ki povzročajo izgubo biotske raznovrstnosti. Med preostale štiri uvrščamo spremembe v rabi tal in morja, neposredno izkoriščanje organizmov, podnebne spremembe in onesnaževanje okolja.

Torej je na mestu vprašanje, kako se spoprijeti z izzivom, pred katerega nas postavljajo tujerodne invazivne vrste. Ne podcenjujmo jih!

Besedilo in foto: mag. Ivan Božičko

Alkohol ubija, največkrat nedolžne

Vožnja pod vplivom alkohola sodi med osrednje dejavnike tveganja za nastanek prometne nesreče. Alkohol najprej oslabi sposobnost normalnega miselnega presojanja. Voznik je tako prepričan, da vozi bolje kot dejansko, temu pa sledijo slabša sposobnost zaznavanja, napačne ocene razdalj, počasni odzivi, motnje pri ravnotežju, zožen zorni kot itd.

V prometu to konkretno pomeni izzivanje nevarnosti: prepočasnna ali prehitra vožnja, težje obvladovanje ali spremljanje smeri vožnje, nevklopljeni smerni kazalci, ustavljanje pri zeleni luči, vožnja v rdečo luč itd.

VOZNIKOM SVETUJEMO

- *Vozite le trezni!* Če boste uživali alkoholne pijače (ne glede na zaužito količino), se ne odločite za vožnjo v cestnem prometu.
- Če ste uživali alkohol, naj vozi kdo, ki ga ni užival, ali uporabite javna prevozna sredstva.
- Dosledno upoštevajte tudi druga cestnoprometna pravila, še zlasti pravila o hitrosti, prednosti, prehitevanju, uporabi varnostnih pasov in mobilnih telefonov ter varnostni razdalji.

NASVETI LASTNIKOM GOSTINSKIH LOKALOV

Vsem organizatorjem javnih prireditev in lastnikom gostinskih lokalov priporočamo pazljivost pri točenju alkoholnih pijač in spoštovanje določb Zakona o omejevanju porabe alkohola, saj

so med gosti tudi vozniki, ki bodo po odhodu iz lokala udeleženi v cestnem prometu. Alkoholnih pijač ne točite tistim, ki so že pod vplivom alkohola, mladostnim, še posebno pa ne tistim, za katere veste, da bodo zatem sedli v vozilo!

UDELEŽENCI V CESTNEM PROMETU, KI NE SMEJO IMETI ALKOHOLA V ORGANIZMU

Ti udeleženci so:

- vozniki motornih vozil ali skupine vozil kategorij C1, C, D1, D, BE, C1E, CE, D1E, DE;
- vozniki vozil, s katerimi se prevažata nevarno blago;
- vozniki vozil, s katerimi opravljajo javni prevoz potnikov ali blaga ali prevoz oseb za lastne potrebe;
- poklicni vozniki motornih vozil, kadar opravljajo ta poklic;
- učitelji vožnje med usposabljanjem kandidatov za voznika v vožnji motornega vozila;
- kandidati za voznike med usposabljanjem v vožnji motornega vozila;
- spremljevalci;
- vozniki začetniki;

- vozniki motornih vozil, ki nimajo vozniškega dovoljenja ali v njem nimajo vpisane kategorije motornega vozila, ki ga vozijo;
- vozniki motornih vozil, ki se jim izvršuje sankcija prepovedi vožnje motornega vozila ali jim je vozniško dovoljenje odvzeto;
- vozniki, ki prevažajo skupine otrok.

PREOSTALI VOZNIKI

Preostali vozniki smejo imeti v litru izdihanega zraka do vključno 0,24 miligrama ali 0,50 grama alkohola na kilogram krvi, pod pogojem, da tudi pri nižji koncentraciji alkohola ne kažejo znakov nezanesljivega ravnanja.

SANKCIJE ZA VOŽNJO POD VPLIVOM ALKOHOLA

Prisotnost alkohola v izdihanem zraku pokažejo indikatorji alkohola. Sankcije za vožnjo pod vplivom alkohola po Zakonu o pravilih cestnega prometa (ZPrCP) so:

- globa za vožnjo pod vplivom alkohola od 300 do 1200 evrov; vozniku se poleg globe izreče od 4 do 18 kazenskih točk (višina globe in število kazenskih točk sta odvisna od stopnje alkoholiziranosti);
 - prepoved vožnje motornega vozila;
 - začasen odvzem vozniškega dovoljenja;
 - pridržanje voznika od najmanj 6 ur do največ 12 ur.
- Vozniku, ki ima več kot 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka ali 1,10 grama alkohola na kilogram krvi, se poleg globe izreče tudi 18 kazenskih točk. Enaka sankcija velja tudi za voznike, ki na zahtevo policista odklonijo preizkus ali strokovni pregled ugotavljanja prisotnosti alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi v organizmu.

Stanko Vinko,
vodja policijskega okoliša

90 let Terezije Fošnarič iz Velike Varnice

Lepo sončno nedeljo, 10. septembra, je na svojem domu v Veliki Varnici 7 Terezija Fošnarič slavila visok življenjski jubilej – 90 let. V krogu družine, sester Veronike in Tilike, in pevske prijateljice Micike je obudila marsikateri spomin in se veselila svoje visoke obletnice.

Rodila se je leta 1933 v številni družini Topolovec, v skromnem, a toplem domu pod hribčkom Sv. Avgušтина, kjer se je veliko prepevalo. Veselje do petja je ponesla s seboj v življenje in ji je poleg družine, ki jo je leta 1954 zasnovala z Jožefom Fošnaričem, dajalo smisel. Kot deklica si je želela postati šivilja, vendar takratne razmere niso bile naklonjene njenim sanjam. Njena vztrajnost je pripomogla, da se je naučila nekaj osnov šiviljstva. V prostem času, ki ga ob delu na posestvu ni bilo veliko, je z veseljem sedla za šivalni stroj in sešila marsikatero oblačilo za

svoje štiri otroke, tri hčerke in sina, s katerega družino si še danes deli dom.

Trezika in Pepek sta vse življenje trdo delala na kmetiji. Skupaj sta doživela marsikatero grenko življenjsko izkušnjo, a sta drug drugemu v oporo vseeno ostala močna, da sta kljubovala razmeram in vztrajala na pretežno hribovitem posestvu, kjer se je zemlja obdelovala ročno. Pepeku je bila sprostitev diatonična harmonika, Trezika pa ni mogla brez petja. Z družino je veliko pela predvsem ob zimskih večerih in otroke naučila mnogih ljudskih pesmi. Rada je zapisala tudi kakšen verz. S seboj v žepu je tudi pri delu na njivi (ložini) ali v vinogradu pogosto imela košček papirja (škrniclja) in majhen svinčnik, da je svoje misli lahko zapisala takoj, ko so se utrnille. Ko so otroci odrasli in so poslopja na domačiji bila na novo zgrajena ali obnovljena, je naposled imela čas tudi za petje v skupini ljudskih pevk. Sku-

Najboljše želje in čestitke za slavljenko Foto: osebni arhiv družine Fošnarič

paj s sestrama Juliko in Tiliko ter prijateljicama Bernardko in Miciko so zapele marsikatero že skoraj pozabljeno ljudsko pesem pa tudi kakšno s Trezikinim besedilom. Večina njihovega repertoarja je v

obliki knjige bila darilo ob njeni 80-letnici. Nastopale so na mnogih prireditvah v domači in v sosednjih občinah pa tudi širše – tudi na odru Radia Slovenija in RTV Slovenija – ter posnele več glasbenih

kaset, ki ohranjajo naslednjim rodovom njihovo ubrano štiriglasno petje, polno čustev in spominov.

Zdravje je Treziki v življenju dobro služilo, le v zadnjem času so bremena let že opazna. Od leta 2007 je vdova in se počuti nekoliko osamljena, čeprav je okrog nje vedno živahno. Ima štiri vnuke in vnukinjo ter pravnukinjo in dva pravnuka, ki jo še posebej razveselijo. Rada jim pripoveduje o svojih prijetnih in manj prijetnih plateh svoje mladosti in vsem, kar jo je do danes ohranjalo pri močeh in volji do življenja. Nima več velikih želja. Želi si le še zdravja zase in za svoje najdražje ter čim mirnejšo jesen življenja.

Ob njenem visokem življenjskem jubileju jo je obiskal tudi župan Brane Kolednik s sodelavci. Zaželeli so ji vse najboljše in še na mnoga, zdrava leta.

Slavljenki Tereziji Fošnarič iskreno čestitamo za 90. rojstni dan tudi iz našega uredništva ter ji želimo še veliko zdravih in srečnih let!

Verica Turk

90 let Kristine Flajs iz Pobrežja

Vnedeljo, 9. julija, je Kristina Flajs iz Pobrežja praznovala okrogel življenjski jubilej – 90. rojstni dan. Gospa Kristina se je rodila v Kicarju kot najstarejša od osmih otrok. Danes poleg nje živita še najmlajši brat in sestra.

Ob poroki se je preselila v Pobrežje, kjer sta si s sedaj že pokojnim možem Rudolfom zgradila dom in ustvarila družino. Gospa Kristina danes še vedno sama skrbi za svoj vrt, rada pogleda televizijo, še vedno se sama oskrbuje in tako ohranja dobro psihofizično kondicijo. Poleg hčerke Jožice in sina Andreja ima slavljenka tri vnuke in tri pravnukinje.

Ob praznovanju visokega osebnega praznika so se v Vidmu ob bogato založeni mizi družili in ji zaželeli predvsem veliko zdravja sorodniki in sosedje. Povabljenim so se kasneje z lepimi željami in priložnimi darili pridružili še podžupanja Občine Videm Vesna Vinko, p. Klemen Slapšak in p. Tazicij Kolenko iz domače župnije sv. Vida ter predstavniki Karitasa in Društva upokojencev Videm.

Slavljenki Kristini Flajs iskreno čestitamo ob praznovanju 90. rojstnega dne ter ji želimo trdnega zdravja in veselih dni tudi iz uredništva Našega glasu!

Tanja Flajs

Slavljenka je bila vesela čestitk in dobrih želja. Foto: osebni arhiv družine Flajs

Župan gostil novorojence 2022 in njihove starše

Na povabilo župana Občine Videm Braneta Kolednika so se sredi junija letos srečali starši in novorojenci, rojeni v letu 2022 v Občini Videm. V letu 2022 se je rodilo 37 otrok, od tega 18 deklic in 19 dečkov.

Žal se vsi srečanja niso mogli udeležiti, je pa bilo prisotnih 25 novorojencev s starši. Pred občino sta ji pričakali dve stojnici s sadjem in sokovi. Župan je v svojem nagovoru izrazil veselje, da so se odzvali vabilu. Ob veselem dogodku je čestital staršem in novorojencem. Poleg enkratne denarne pomoči, ki jo prejme družina v višini 250 evrov ob rojstvu otroka, je bil vsak novorojenec na srečanju obdarjen z darilcem in pogoščen s sladko tortico.

BP

Skupinska fotografija novorojenčkov, rojenih leta 2022, s starši in županom Branetom Kolednikom. Foto: arhiv občinske uprave

Zakonca Hliš po petdesetih letih ponovno pred oltar

VLancovi vasi 90c, kjer sta si ustvarila skupno domovanje, je bilo sredi avgusta nadvse veselo, saj sta zakonca Bogomir in Milena Hliš po petdeset letih skupne poti ponovno stopila pred oltar. Ob njuni ponovni poročni zaobljubi so Bogomirja, ki sicer prihaja iz Majskega Vrha 2, in Mileno, z dekliškim priimkom Habjanič, ki je pred tem živela na naslovu Lancova vas 39, tudi tokrat spremljali sorodniki in prijatelji.

Zakonca Hliš sta se poročila 18. avgusta 1973. V zakonu so se jima rodili trije otroci: Danijel, Boštjan in Damjana, danes pa ju razveseljujejo tudi štirje vnuki: Žan, Klara, Tjaša in Sara. Civilni obred je vodil župan Občine Videm Brane Kolednik, cerkvenega pa p. Jože Petek. Najbližji so zlatoporočencema pripravili kar nekaj presenečenj, v cerkvi sta namreč zapela Nik in Pia Krajnc, nato pa so za

Zakonca Hliš v družbi najdražjih ob Vidovi kleti. Foto: osebni arhiv zakoncev Hliš

svoja dolgoletna člana poskrbeli tudi v PGD Tržec in jima po cerkvenem obredu postavili gasilski slavalok oz. špalir. Praznični dan je za vse svate trajal dolgo, saj so se nato podali v gostišče Rajh

v Dražencih, kjer so nadaljevali prijetno druženje.

Zakoncema Hliš iskreno čestitamo in želimo še veliko skupnih let!

TP

Zakonca Klinc po 50 letih ponovno pred oltarjem

Po tem, ko sta si večno obljubo zaprisegla 1. septembra 1973, sta 9. septembra 2023 Jože in Rozalija Klinc ponovno stopila pred oltar. Tega dne sta namreč v družbi najbližjih praznovala zlato poroko. Kot je to običaj, je civilni obred na videmski občini opravil župan Brane Kolednik in slavljenecema namenil dobre želje, cerkveni obred pa je na Selih nato opravil p. Jože Petek.

Zakonca Klinc, ki sta si skupen dom ustvarila v Lancovi vasi 15c, tudi sicer prihajata iz istoimenske vasi. Rozalija, z dekliškim priimkom Svenšek, je prej živela na naslovu 67a, Jože pa le nekaj korakov stran od sedanjega doma. V zakonu so se jima rodili trije otroci: Drago, Helena in Natalija. Ponosna sta tudi na pet vnukov: Jana, Amadejo, Nika, Klaro in Saša, razveseljujejo pa ju tudi že trije pravnuki: Teodor, Liam in Vito.

Zlatoporočenca Klinc v družbi svatov, muzikantov in videmskega župana
Foto: Zoja Topolovec

Po »protokolarnih« obveznost je družba z zlatoporočencema na čelu praznovala v gostilni »Pri kostanju« na Selih.

Zlatoporočencema Klinc iskreno čestitamo in še na mnoga skupna leta!

TP

Zlato poročno slavlje zakoncev Milošič

Po petdesetih letih skupne poti sta si zakonca Milošič, Jožef in Marta, 23. septembra 2023 ponovno izmenjala prstana. Jožef in Marta, z dekliškim

priimkom Vidovič, sta se poročila 21. julija 1973 v Mariboru.

Svate sta ob okroglem jubileju lepega

septembrskega dne sprejela na svojem domu v Majskem Vrhu 27a, nato pa so se skupaj podali do videmske občine, kjer ju je poročil župan videmske občine Brane Kolednik. Ves dan so ju štirje otroci Robert, Iztok, Urban in Jožef skupaj s šestimi vnuki razveseljevali s presenečenji, osrednje pa je nedvomno bilo, ko je zaigral mladi glasbenik Aljoša Lesjak, in to iz prav posebnega razloga. Nobena skrivnost ni, da je žal že preminuli Tine Lesjak, slovenski skladatelj in glasbenik, zlatoporočencema in širši družini Milošič pustil velik pečat. In ker Tine Lesjak več ne more raztegniti meha in zapeti, je njegove melodije z veselo družbo delil njegov vnuk, pri tem pa mu je pomagal prijatelj.

Zakoncema Milošič iskreno čestitamo in želimo še veliko skupnih let!

TP

Zlatoporočenca Milošič s svati pred videmsko občino. Foto: Jani Kukovec

Timotej Emeršič: Med nogometom in zgodovino

Tokrat vam v rubriki »Naši ljudje« predstavljamo 20-letnega Timoteja Emeršiča iz Vidma, ki ga poleg nogometa navdušuje še marsikaj, kar običajno fantov njegovih let ne zanima pretirano. Kljub dejstvu, da pripada digitalni generaciji, vsebino le-leh uporablja preudarno in pametno.

Timotej, prijatelji te v večini kličejo skrajšano Timi. Končal si šolanje na ptujski gimnaziji. Šolanje si želiš nadaljevati s študijem zgodovine. Nekako je redko v teh časih, da mladega 20-letnega fanta zanima zgodovina. Kdo te je navdušil za zgodovinske vsebine?

T. Emeršič: »Zgodovina mi je bila že od nekdaj blizu, predvsem dedek in moja mama sta se precej rada pogovarjala o različnih zgodovinskih temah. Dokončno sem se odločil, da se usmerim v študij zgodovine, ko sem prek študentskega servisa začel delo paznika in informatorja na Ptujskem gradu. Glede nadaljnje usmeritve v tem poklicu si puščam še popolnoma prosto pot, čeprav si želim, da bi lahko v tovrstnem delu opravljal kako dinamično in raziskovalno delo.«

Pri komaj 20 letih se je gotovo težko dokončno odločiti o življenjskih ciljih. Z osmimi leti si začel igrati nogomet in takrat se ti je gotovo zdelo, da boš nekoč pristal v nekem velikem nogometnem klubu prve lige, kar so sanje mnogih dečkov. Potem si kasneje ob igranju v medobčinski ligi postal tudi trener mlajših otroških ekip.

T. Emeršič: »Ja, kot mali deček sem imel podobne sanje kot vsi moji sovrstniki, postati del velikega kluba. Med odraščanjem pa so se moje prioritete spreminjale in sem moral nogomet, ki mi je sicer zelo pri srcu, postaviti nekoliko na stranski tir. Veliko vlogo pri mojih odločitvah so imele tudi poškodbe, ki sem si jih pridela na tekmah. Velike težave sem imel predvsem s koleno, kar pa je tudi težava mnogih nogometašev. Znotraj občine sem igral največ let za ekipo iz Leskovca, vmes sem dve leti zastopal tudi ekipo iz Vidma, sedaj pa sem član ekipe Tržca. Trenutno zaradi poškodbe na eni izmed zadnjih tekem sezone ne igram. Kljub letošnjemu odhodu iz ŠD Leskovec sem v klubu še vedno prisoten kot trener selekcije U13. Tako mene kot klub veseli, da v mikro lokalnem okolju ohranjamo mlajše selekcije, s čimer nudimo vsem otrokom možnost vključevanja v tovrstno športno dejavnost, saj lahko pridejo na treninge sami, peš ali s kolesom.«

Prihajaš iz razširjene družine. Kako se znajdeš v vlogi najstarejšega med sorojenci?

T. Emeršič: »Najprej, vloga najstarejšega sina mi predstavlja veliko odgovornost, saj čutim, da je treba mlajšim biti za zgled, jim pokazati, da se da v življenju marsikaj speljati mirno in preudarno. Ko imamo več prostega časa za igro, se znamo res zabavati, kar vključuje igre z žogo, daljše sprehode po bližnjih haloških gričih, skupaj gledamo kake serije in filme, kartamo, pomagamo v gospodinjstvu ... Kot najstarejši se večkrat znaj-

Timotej (»Timi«) Emeršič

dem tudi v vlogi poslušalca, saj me sestra in mlajša brata večkrat prosijo za kak življenjski nasvet ali pa ko gre za pomoč pri domačih nalogah.«

Med sprehajanjem po naravi si menda rad nabereš zdravilna zelišča. Tudi to je nekako nenavadno za fanta tvojih let. Kako si se navdušil nad zeliščarstvom?

T. Emeršič: »Moja babica mi je že od malih nog, ko sva se sprehajala po bližnjih travnikih v Repiščah, od koder izhajam, rada razlagala o zdravilnih močeh rastlin. Kot dečku mi ni bilo najbolj blizu, zakaj bi bile te rastline koristne, saj me to kot otroka ni pretirano zanimalo. Med odraščanjem, že v zgodnji puberteti, pa sem se začel navduševati nad nabiranjem zelišč iz bližnje okolice in njihovih zdravilnih učinkih. Čaje običajno pripravi mama in kljub včasih precej grenkemu okusu jih vsi navdušeno pijemo.«

Zanimaš se tudi za ezoteriko, psihologijo ...?

T. Emeršič: »Ja, res me zanima še marsikaj, česar si morda "na prvo žogo" ne moremo razumno razložiti. Verjamem, da se neke na nekih nivojih dogajajo stvari, ki se jih racionalno ne da jasno razložiti. Ko si ne znam odgovoriti na kako kompleksnejše vprašanje, se rad zatečem k meditaciji, ki mi pomaga, da so moje misli bolj jasne in da se lažje zberem, umirim. Mir mi pomeni zelo veliko, sploh ob vsakodnevnih množičnih stikih z ljudmi. Sicer zelo rad preživim čas sam s seboj in ne najdem časa za dolgočasenje.« (smeh)

Kako gledaš na prihodnost vaše generacije, kaj je po tvojem mnenju pomembno za fante in dekleta tvojih let, poleg digitalnih vsebin seveda?

T. Emeršič: »Čeprav starejše generacije morda nimajo največjega zaupanja v nas mlade, bi rad spomnil na rek, da »na mladih

svet stoji«, zato na prihodnost rad pogledam v pozitivni luči in verjamem v to, da si bomo mladi kot celota ustvarili lepo prihodnost za življenje in s tem poskrbeli tudi za ugodnejše življenje generacij pred nami. Najpomembnejša stvar za mlajšo generacijo je po mojem mnenju socializacija, ki pa nam je v zadnjih letih zaradi znanih okoliščin precej manjkala. Veseli me, da se tako mladi kot vsi drugi lahko spet normalno družimo. Naj ostane tako.«

Kateri trije stavki te v življenju nagovarjajo k optimizmu?
T. Emeršič: »K pozitivnosti in optimizmu me velikokrat vodijo besede prijateljev in bližnjih. Pomembno je tudi, da verjamemo v dober razplet v situacijah, zato menim, da je treba verjeti v čudeže, da se ti lahko zgodijo.«

Marta Vrhovec

Zadnja avgustovska nedelja namenjena »avguštinovemu«

Tako kot vsako leto je tudi letos na zadnjo avgustovsko nedeljo potekalo romanje k sv. Avguštinu, ki je pritegnilo množico vernikov tako s slovenske kot hrvaške strani. Na tako poseben dan je to lahko samo dokaz o moči vere, bratstva in pripadnosti.

Osrednjo mašo je daroval p. Vladimir Rufin Predikaka ob somaševanju p. Klemna Slapšaka in duhovnika iz Občine Bednja Nevena Blažena, ki je daroval mašo v svojem jeziku. Zapeli so tudi odlični pevci cerkvenega zbora Leskovec in Videm s pomočjo Mladih Veseljakov iz Občine Cirkulane. Ob koncu slovesnosti je župan Občine Videm Brane Kolednik nagovoril vernike. Poudaril je pomembnost povezovanja med nami in sosedi iz Hrvaške. Rekel je, da nas meja ne sme ločevati, temveč povezovati. Govor je končal z željo po prijetnem popoldnevu. S pomočjo PGD Leskovec, ki je poskrbelo za okrepčilo že pred vzponom na hrib,

Tako je napis »Sv. Avguštin, prosil za nas« krasil pot do cerkve.

ŠD Leskovec, TD Klopotec Leskovec in drugih lokalnih ponudnikov so imeli obiskovalci bogato izbiro značilnih jedi ob tej priložnosti. Če se obiskovalci niso mogli nasititi z razgledom s Sv. Avguština, so si napolnili želodčke s pravo haloško

jedačo in pijačo, ki je ni primanjkovalo. Tudi za najmlajše je bilo poskrbljeno. Pisane stojnice z igračami so pričarale marsikateri nasmeh na otroški obraz.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

TD Klopotec Leskovec na avguštinovem

Vsakoletni romarski praznik sv. Avguština je tudi letos na zadnjo avgustovsko nedeljo privabil množico ljudi. Med njimi so bila tudi aktivna lokalna društva, ki so s svojo ponudbo napolnila želodčke mimoidočim.

TD Klopotec Leskovec je tako kot vsako leto tradicionalno pripravljalo pečenke, ženski del ekipe iz društva pa je poskrbel za sladkanje z domačimi gibanicami. Kljub skoraj že preveč sončni nedelji je bil obisk dober. Zraven domačinov je bilo videti mnogo vernikov iz okoliških krajev, tudi iz sosednje Hrvaške. Dan se je končal uspešno, tako kot vsako leto.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

Zadišalo je po pečenkah ...

Počastili obletnico postavitve kipa

V nedeljo, 24. septembra, je bilo pri podružnični cerkvi sv. Družine na Selih praznično in slovesno. Pri dopoldanski sv. maši so – kot po številnih slovenskih cerkvah – obhajali Slomškovo nedeljo, v popoldanskem času pa so počastili še obletnico postavitve kipa Kraljice miru, ki je pred 16 leti našla svoj dom tudi na Selih ob tamkajšnjem župnijskem domu.

Šestnajsto obletnico blagoslovitve in ustoličenja kipa Marije, medžugorske Kraljice miru, so počastili s skupno molitvijo, litanijami in sv. mašo, ki jo je daroval p. Vladimir Rufin Predikaka iz domače župnije. Da je ta nedelja nekaj posebnega, je na zunaj pričala tudi čudovita cvetlična okrasitev okrog kipa Kraljice miru. Kip je postavljen na visokem kamnitem stebru, ki je delo priznanega akademskega kiparja in restavradorja Viktorja Gojkoviča. Okolico kipa krasi cvetlična zasaditev, ki je ves čas skrbno negovana. Marijini častilci se vsa ta leta z veseljem zbirajo pri Kraljici miru na molitvenih srečanjih.

PK

Kip Kraljice miru na Selih je bil na dan slovesnosti posebej lepo okrašen.

Slovesnost pri kapeli Sv. Marije Kraljice Haloz

Skupinska fotografija pred kapelico Sv. Marije Haloz z novimi barvnimi stekli

V nedeljo, 1. oktobra, je v Veliki Varnici v organizaciji družine Bračič in p. Tarzicija Kolenka potekala sveta maša, posvečena prvi obletnici in blagoslovu barvnih stekel kapele Svete Marije Kraljice Haloz.

Pred začetkom obreda je gostitelj Frederik Bračič povedal, da so nova barvna stekla od zamisli, načrta in do izvedbe delo priznane umetnice iz Pirana, Mire Ličen. Lepo je pozdravil župana Občine Videm Braneta Kolednika s soprogo, podžupanjo Vesno Vinko s soprogom, župana Občine Podlehnik mag. Sebastiana Toplaka s soprogo, nekdanjega župana Občine Bednja Mirka Bistroviča, žensko vokalno skupino KD iz Leskovca s Srečkom Zavcem na čelu, ljudske godce KD Franceta Forstneriča iz Vidma in vse preostale goste.

Organizator je povedal, da je kapelica postavljena na prelepem koščku haloškega sveta, ki je odmaknjen od hitenja, kjer čas teče počasneje. Kapelica opominja na tisto najbolj pomembno v življenju, na kraj, kjer najdemo sproščenost, notranji mir, da ohranimo upanje, najdemo odgovore na mnoga vprašanja in da verjamemo v boljši jutri. Povedal je š, da je kapela postavljena v ponos njihovi družini, sorodnikom, sosedom in prijateljem. Mašo, ki je potekala na prostem, je daroval p. Tarzicij Kolenko ob somaševanju p. Klemna Slapšaka in p. Benjamina Mlakarja. Po blagoslovu sta sledila pogostitev in prijetno druženje ob zvokih ljudskih godcev. Za konec pa še pesem, ki jo je napisal p. Tarzicij Kolenko in jo je pred blagoslovom recitirala Zdenka Golub.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

KRALJICI HALOZ

*V osrčju Haloz Mati si je izbrala svoj kvantir,
da vsak slehernik ob njej bi našel svoj mir.
Popotnik, odpri ji svoje srce, povej svoje želje,
gotovo našel boš odgovore na probleme vse.*

*Ko slišiš nežno žgolenje čričkov in murnov,
vedi, da si prišel v ta pravi svoj kraj – domov.
Pred Kraljico Haloz poklekni, v nežno travo se zlekni,
odkril boš, da je tam zgoraj Nebo, ki si ga skoraj pozabil.*

Listi vinske trte uporabni tudi kot zdravilo

Jesen je v naših krajih čas trgatve v vinogradih, mnogi pa imajo vinsko trto pred domačim pragom. Grozdje ni edini užiten produkt vinske trte. Listi trte so namreč med zdravilci zelo cenjeni po svojih zdravilnih učinkovinah.

Listi jurke, pogosto prezrti, a zdravilni

Včasih je skoraj vsako hišo v vinorodnih okoliših in tudi sicer krasila vinska trta, ki je skrbela za senco v vročih poletnih dneh. Običajno je bila ta sorta »jurka«, katere grozdje se je jedlo neposredno s trte, listi pa so bili običajno prezrti. Zdravilni so listi vseh neškropljenih sort trte, še posebej pa rdečih sort. Te vsebujejo ogromno mineralov, predvsem kalcija in magnezija, imajo protimikrobni in antioksidativni učinek, vsebujejo celo omega-3-maščobne kisline, ki delujejo protivnetno in ugodno vplivajo na naše srce in ožilje.

Iz listov vinske trte si lahko pripravite okusne zvitke. Napolnite jih z razno zelenjavo, dodate riž ali različna žita, lahko tudi sire idr. Liste lahko za ozimnico vložite v slanico, vsekakor pa je najpreprostejši način njihove uporabe, da si iz njih skuhate čaj. Sveže ali posušene liste poljubno narežete in jih prelijete z vrelo vodo, pustite stati 15 minut, odcedite in pijete po požirkih skozi ves dan. Na zdravje!

Besedilo in foto: Marta Vrhovec

IZ NAŠE ŠOLE IN VRTCA

Novo šolsko leto

Prvega septembra so spet oživele šolske zgradbe v Vidmu, Leskovcu in na Selih. S poletnih počitnic so se vrnili učenci in veselo zakorakali v novo šolsko leto. Posebej slovesen je bil prvi šolski dan za kar 63 prvošolcev, kolikor jih je letos pogumno prestopilo prag šole v občini Videm. V Vidmu jih je 40, v Leskovcu osem in na Selih 15.

Učence, starše in zaposlene sta nagovorila ravnatelj mag. Robert Murko in župan Brane Kolednik, ki je zlasti prvošolcem zaželel veliko uspehov na novi poti.

V šoli je bilo tako po dveh mesecih počitnic spet razigrano.

Učenci so bili veseli ponovnega snidenja s sošolci in učitelji.

Foto: Nejc Zemljarič

Na POŠ Sela so kar zaplesali v novo šolsko leto.

Foto: Petra Hadler

Učenci so se razveselili tudi prenovljenih učilnic, saj sta bila med počitnicami izvedena brušenje parketa in pleskanje. Še posebej so bili navdušeni nad tremi novimi hiškami na šolskem dvorišču, namenjenimi pouku na prostem in drugim dejavnostim.

Prva dva tedna so učence na prehodih za pešce pred šolami varovali člani Društva upokojencev Videm, ki so v sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Videm poskrbeli, da so učenci varno prečkali cesto. Še posebej so bili pozorni na najmlajše učence.

Po koncu te akcije se je ravnatelj mag. Robert Murko zahvalil vsem, ki so sodelovali pri prometni varnosti.

Manja Vinko

Prvi šolski dan v šolskem letu 2023/24

Prvi šolski dan v šolskem letu 2023/2024 smo na Osnovni šoli Videm, Podružnica Leskovec, obeležili s kulturnim programom.

Vodja Podružnice Leskovec Marjana Notersberg je nagovorila vse prisotne in nam zaželela uspešno šolsko leto. Nato sta učenki zapeli šolsko himno, na koncu kulturnega programa pa pesem Abeceda. Učenki, ki sta povezovali kulturni program, sta v nagovoru predstavili ime naše šole, kriterije, ki so potrebni za vstop v šolo. Predstavili sta tudi poslanstvo naše šole in učencev ter nas seznanili s pomenom vzgoje.

V kulturnem programu so se predstavili učenci, ki imajo na glasbenem področju nadpovprečne sposobnosti in izjemne dosežke. Učenec nam je opisal sposobnosti, ki jih ima vsak »muzikant«, tudi on in preostali učenci, ki igrajo različne instrumente. Na harmoniko je igralo sedem učencev, ena učenka se je predstavila z igranjem na flavto. Učenec in učenka sta predstavila družbeni omrežji, kjer sta dokumentirana dogodki, ki so se jih udeležili štirje učenci z igranjem na harmoniko. Vsem nastopajočim učencem se zahvaljujem za sodelovanje v kulturnem programu. Prav posebna zahvala je namenjena tudi njihovim staršem, ki so

Nastopajoči učenci na prvem šolskem dnevu. Foto: Martina Horvat

pomagali, da so naši mladi glasbeniki in ustvarjalci kulturnega programa sodelovali na prireditvi.

Na kulturni prireditvi so sodelovali Mark Koren iz 3. e, Taja Hvalec, Erik Štebih in Ana Vidovič, vsi iz 4. e, Lara Dobnik, Gašper Jagarinec, Žana Jelen, Sara Šmigoc in Tim Vidovič, vsi iz 5. e, Jan Gabrovec in Ela Kolednik, oba iz 7. e, in Emanuel Feguš iz 9. e. Sledil je sprejem osmih prvošolcev ob pomoči devetošolcev.

Vsem skupaj želim prijeten začetek šolskega leta. Šolsko leto naj bo uspešno, z

veliko želje po znanju, da bi razvili čim več ljubezni do učenja in do šolskega dela. Prav tako naj bo šolsko leto zabavno, radostno, navdihujoče, polno pomoči sošolcem, tudi smeha, plesa, glasbe, zabave in športa. Ob tem pa je treba spoštovati tudi pravila ravnanja in obnašanja na šoli in da ne pozabimo na spoštovanje in iskrenost.

Prav tako se zahvaljujem za pomoč pri prireditvi učiteljema Dejanu Štuhcu in Davorinu Horvatu.

Aninia Kodrič,
mentorica, učiteljica

Biti varuh prvošolcu

Že vrsto let na OŠ Videm izvajamo projekt Varuhi. Gre za projekt, ki je namenjen medgeneracijskemu druženju učencev. Učenci devetih razredov postanejo varuhi učencem prvih razredov. Za prvošolce in devetošolce učence je to edinstvena izkušnja. Pogosto nova prijateljstva postanejo nepozabna izkušnja.

»Zdi se mi lepo, da se lahko družimo in pomagamo prvošolcem, s tem naredimo veliko skupnih spominov.« (Patricija)

»Všeč mi je, da sem varuh, ker rad vidim nasmehke na "prvičarjih".« (Tai)

»To, da sem varuh, se mi zdi lepo, dobro in pomembno, saj mu pomagam in ga podpiram.« (Blaž E.)

1. b s svojimi varuhi iz 9. a

»Veseli sem, ko se počutijo veselo in varno.«
(Jure)

»Zdi se mi lepo, da lahko svojemu prvošolčku pomagam pri različnih dejavnostih in da se lahko družimo med odmori.« (Tia R.)

»Biti varuh je nekaj lepega, saj lahko prvošolčka razveseliš in je bolj vesel in ni žalosten. To lahko povem iz lastnih izkušenj.«
(Tilen S.)

»To, da sem varuh, se mi zdi dobro in pomembno, saj prvošolca podpiram in on se zgladuje po meni.« (David)

»Biti varuh je super, saj lahko male naučiš stvari, ki si jih ti delal.« (Matija)

»Lepo je, ker se lahko družimo z otroki.«
(Eva)

»Dober občutek je, ker lahko otrokom pomagamo pri vstopu v prvi razred.« (Sara)

»Lepo je, ker se lahko igram z otroki.«
(Neli B.)

»Biti varuh prvošolcu se mi zdi lepo, ker ga lahko naučim neke stvari in se igram igre z njim. Večkrat mi polepša dan.« (Tjaša)

»Zdi se mi lepo biti varuhinja, ker se lahko družim in zabavam z otroki.« (Katja Š.)

»Fajn je, ko sem lahko varuhinja, ker se lahko družim z otroki, saj so smešni in zabavni.« (Liza)

»Všeč mi je, da se lahko družimo z mlajšimi generacijami in vidimo še njihov pogled na različne stvari.« (Aneja)

1. a s svojimi varuhi iz 9. b. Foto: Marko Kunčnik

»Biti varuh je super, saj prvošolca zelo razveseli, ko se igram z njim.« (Luka P.)

»Prvošolčki so zelo veseli, ko se igrajo z nami.« (Miha)

»Lepo je, ker se lahko družimo z otroki in pridobivamo nove izkušnje.« (Urša)

»S svojim varovancem se zabavam in pogovarjam. Ko ga vidim, se pozdraviva.« (Blaž M.)

»To je nepozabna izkušnja v 9. razredu. Počutiš se kot idol mlajšemu otroku.« (Iona)

»Sem varuh v 1. b razredu. Pogosto se objameva, ko se vidiva.« (Mirzet)

»Je nepozabna izkušnja, ki jo doživiš samo

enkrat. Ko vidiš, da te ima tvoj varovanec zelo rad in da si mu vzor, se počutiš izjemno. Z veseljem sem varuhinja.« (Evelin)

»Biti varuh je zelo zanimivo in fajn, saj jih učimo, kako se obnašati, in smo jim lahko vzgled.« (Eneja)

»Biti varuh prvošolcu je zelo zanimivo, saj jih učimo lepega vedenja in smo jim vzgled.« (Elen)

»Delo varuha je bilo za zdaj zanimivo, saj imam pridnega prvošolca. Mislim, da bo to dobra izkušnja zame in zanj. Dobro mi je tudi, da jih včasih med sadnimi odmori obiščemo.« (Enej)

Aleksandra Kukovič

Solidarnost ob poplavah

Letošnje naravne nesreče niso nikogar pustile ravnodušnega. Tudi v OŠ Videm s podružnicama Leskovec in Sela ter vrtcem smo se z otroki pogovarjali o naravni nesreči in posledicah. Sklenili smo, da želimo pomagati komu, ki so ga prizadele poplave.

Povezali smo se z OŠ Ljubno ob Savinji, kjer so nam povedali za družino Nejca Zagerja, ki je ostala brez vsega. V družini so trije otroci. Najmlajši deček je zelo bolan in ne more živeti brez pomoči medicinskih aparatov. Zgodba je vse zelo ganila, zato smo nagovorili starše, učence in zaposlene, da po svojih močeh prispevajo, kolikor lahko.

Ob koncu akcije je ravnatelj mag. Robert Murko povedal:

»Pozitivno sem presenečen nad odzivom, saj nam je uspelo zbrati skoraj pet tisoč evrov za omenjeno družino. Ponosen sem na naše učence, ki so denar prispevali iz svojih žepnin in prihrankov. Prav tako sem hvaležen vsem staršem, ki so se zelo izkazali. Tudi zaposleni smo primaknili lep znesek. To je dokaz, da v našem okolju živijo sočutni ljudje, ki izkažejo solidarnost celo komu, ki ga osebno sploh ne poznajo. Hkrati smo našim otrokom izvrsten zgled, da s skupnimi močmi zmoremo vse. Pristrčna hvala vsem, ki ste se odzvali in prispevali po svojih najboljših močeh.«

Konec septembra je ravnatelj zbrani denar predal Nejcu Zagerju, ki je bil ganjen in zelo hvaležen za nepričakovano pomoč.

Manja Vinko

Lesene hišice pred OŠ Videm

Z novim šolskim letom je pred OŠ Videm učence in zaposlene pričakala pomembna pridobitev. V sodelovanju z Občino Videm so pri telovadnici postavili tri lesene hišice, namenjene pouku na prostem in drugim dejavnostim.

Vzljubili so jih tudi učenci vozači, ki pred odhodom na avtobus radi posedajo na njih. Ravnatelj OŠ Videm mag. Robert Murko se je ob odprtju zahvalil županu Branetu Koledniku, saj bo učno delo izven učilnic omogočilo drugačne načine pouka in spodbudilo učence k druženju na šolskem dvorišču.

Da so učenci res veseli teh hišic, so dokazali tudi s prostovoljno pomočjo. Šest devetošolcev je namreč poprijelo za čopiče in z veseljem prebarvalo les z zaščitnim premazom. Tako bodo hišice še lepše in vzdržljivejše, saj si želijo, da so v uporabi za več generacij.

Besedilo in foto: Manja Vinko

Lesene hišice omogočajo pouk na prostem.

Nacionalni mesec skupnega branja 2023

V naši državi že šesto leto poteka projekt *Nacionalni mesec skupnega branja* pod sloganom *Beremo skupaj* (<https://nmsb.pismen.si/>). Čas med 8. septembrom (mednarodnim dnevom pismenosti) in 8. oktobrom (ko se konča Teden otroka) je še posebej namenjen promociji branja kot zelo pomembni veščini in dejavnosti, ki vpliva na kakovost življenja vsakega od nas.

Na OŠ Videm se trudimo, da bi učenci sprejeli branje kot vsakodnevno dejavnost, ki bogati naša življenja. Izvajamo številne dejavnosti pri pouku in v šolski knjižnici, kjer skušamo navajati in navduševati mlade za branje kakovostnih knjig. Ni vseeno,

kaj beremo, seveda pa je pomembno, da sploh kaj beremo. V začetku oktobra smo izvedli kulturni dan dejavnosti – dan s knjigo, sodelujemo tudi v projektih Medgeneracijsko branje, Rastem s knjigo, Noč knjige in obeležujemo dneve, povezane s pomenom knjig in branja.

Čeprav se je mesec skupnega branja končal, naj spodbujanje k branju traja vse leto. K temu posebej vabimo starše in stare starše, da ste dober vzgled pri (skupnem) branju in spodbujanju k branju.

Besedilo in foto: Vesna V. Pulko

Novo šolsko leto v Vrtcu Videm

Dobrodošlica za prvi vrtčevski dan

Tudi v Vrtcu Videm smo 1. septembra na široko odprli svoja vrata. Po hodnikih so se zaslili otroški smeh, vrisk, pa tudi jok. Več kot dvesto otrok je pogumno zakorakalo

v svoje igralnice v Vidmu, Leskovcu in na Selih. Štirideset otrok je letos prvič prestopilo prag našega vrtca. Staršem novincev smo namenili uvodne roditeljske sestanke, da so se lahko na ta pomembni dogodek tudi dobro pripravili.

Živimo v okolju, ki ponuja veliko gibanja na prostem, raziskovanja narave in priložnosti za ustvarjalno igro. Vse te danosti bomo vsakodnevno izkoriščali pri uresničevanju ciljev našega programa. Zaposleni bomo skupaj s starši tkali niti zaupanja, premagovali izzive, predvsem pa ustvarjali varno in spodbudno učno okolje, v katerem se bodo otroci dobro počutili in razvijali. Skupaj se podajamo novim dogodivščinam naproti in ponosno odpiramo novo poglavje v odraščanju otrok. Vsem skupaj želimo dobro počutje v našem vrtcu. Tistim, ki v vrtec vstopajo prvič, pa veliko pozitivne energije, sproščenosti in poguma pri prvih korakih.

Besedilo in foto: Vesna Sodec Grula

Trajnostna mobilnost v vrtcu Sela

Trajnostna mobilnost v vrtcu Sela
Foto: S. Godec

V vrtcu Sela smo bili v tednu trajnostne mobilnosti zelo aktivni. Z otroki smo se pogovarjali o mobilnosti in o odgovornem odnosu do narave. Ogledali smo si tudi animacijo Trajnostna mobilnost. Izdelovali smo plakate s prevoznimi sredstvi, ki so okolju prijazna (skiro, kolo, rolerji idr.) in nekatera manj ekološka (avtomobili, tovornjaki idr.).

V igralnici smo sestavili avtocesto, na kateri smo se igrali s prevoznimi sredstvi in prometnimi znaki. Prav tako smo se preizkušali v vožnji s kolesi, skiroji in poganjalci na šolskem igrišču ter pri tem upoštevali prometne znake. Na temo trajnostne mobilnosti smo izvedli tudi likovno dejavnost. Izdelali smo semaforje in jih razstavili v garderobi vrtca.

V vrtcu so nas ob tednu trajnostne mobilnosti obiskali tudi policisti PP Podlehnik. Spoznali smo delo policistov in se seznanili z varnim

načinom obnašanja v prometu. Ogledali smo si tudi policijsko vozilo, slišali sireno in bili navdušeni nad svetlečimi modrimi lučmi na strehi. Za obisk se PP Podlehnik prav lepo zahvaljujemo.

Sonja Valant Godec

Množični tek otrok 2023

Atletska zveza Slovenije že od leta 2016 izvaja poseben projekt pod sloganom *Začni mlad, tekni pošteno*, ki je namenjen promociji teka, gibanja in zdravega udeleženja v športu za najmlajše. V okviru Evropskega tedna športa zato po celotni Sloveniji vsako leto teče 20.000 otrok iz več kot sto prijavljenih osnovnih šol, šol s prilagojenim programom, vrtecev in atletskih klubov.

Tudi v našem Vrtcu Videm z enotama Leskovec in Sela smo se odzvali povabilu Atletske zveze Slovenije in v sklopu vodenih dejavnosti organizirali tekaški dan. V petek, 22. septembra, smo izvedli tek na 100 metrov. Otroci so tekli po skupinah, v katerih bivajo, start pa je bil skupni.

Za prvi tekaški izziv v novem šolskem letu smo bili vsi nagrajeni z diplomo in dobrim počutjem. Z veseljem pričakujemo nove športne dogodke.

Polona Huzjan,
vzgojiteljica

Vrtec Videm
Foto: Polona Huzjan

Vrtec Sela. Foto: Ana Trafela

Vrtec Leskovec. Foto: Brigita Plohl

Jubilejni, 50. Zlatkov pokal v Leskovcu

Zlatkov pokal je nogometni turnir, ki se je začel v spomin na sedmošolca Zlatka Kosa iz šole v Leskovcu. Zlatko je bil namreč odličen učenec in nadarjen nogometaš, ki je 19. oktobra 1969 tragično umrl, ko je šel s svojim očetom na lov, pri tem pa utonil v Dravi.

Že leta 1970 je bil organiziran prvi spominski turnir, ki je sprva potekal na velikem travnatem igrišču, po priključitvi šole Leskovec k OŠ Videm pa se je preoblikoval v mali nogometni turnir. Letos obeležujemo jubilejni, 50. turnir, čeprav bi ga že pred

Zmagovalna ekipa POŠ Leskovec z ravnateljem mag. Robertom Murkom in vodjo šole Marjano Notersberg
Foto: Martina Horvat

Mladi harmonikarji so popestrili začetek jubilejnega Zlatkovega pokala.

tremi leti, a je vmes posegla pandemija koronavirusa. Vsa ta leta so se turnirja udeleževale ekipe iz haloških šol Videm, Cirkulane, Podlehnik in Žetale. Stalni udeleženci so bili tudi mladi nogometaši iz šole v hrvaškem Cvetlinu, kasneje še iz Višnjice in Lepoglave.

V začetku oktobra so se jubilejnega turnirja udeležile ekipe iz OŠ Videm, POŠ Leskovec, OŠ Cirkulane - Zavrč, OŠ Podlehnik in OŠ Lepoglava s Hrvaške. Pokal je osvojila domača leskovška ekipa, drugi so bili Videmčani, tretji pa iz OŠ Cirkulane - Zavrč. Čestitamo!

Manja Vinko

Za nami je pestro intervencijsko poletje

Za nami je pestro vremensko poletje, ki je poskrbelo, da smo gasilci v Občini Videm imeli polne roke dela. Skozi poletje je naše kraje prešlo več nevihtnih sistemov, ki so v naši občini povzročili kar nekaj preglavic in škode. V juliju so neurja spremljali močni sunki vetra, nalivi in udari strel, ki so podirali drevesa, odkrivali strehe in zalivali kleti. Tako smo od 19. do 25. julija v Občini Videm gasilci PGD Tržec, PGD Videm pri Ptujju, PGD Leskovec in PGD Sela posredovali na skupno 23 tehničnih intervencijah in na dveh požarih stanovanjskega objekta.

V začetku avgusta so nas doletele največje poplave v zgodovini Slovenije, ki so hudo prizadele več regij. Pri nas so se razlivala reke Dravinja, Polskava in Drava. Na srečo večjih škod na javni infrastrukturi in stanovanjskih objektih nismo utrpeli kot večina Slovenije. Četrtega avgusta je bil s strani poveljnika CZ RS aktiviran državni načrt ob poplavah. Nemudoma so se gasil-

Zalilo je tudi številne gospodarske obrate.
Foto: arhiv GZ Videm

ske regije začele odzivati in nuditi pomoč prizadetim regijam. Zaradi poplav rek v Podravju se je poveljstvo Podravske regije odločilo, da se pomoč drugim regijam ponudi takoj, ko se razmere v Podravski regiji umirijo.

V torek, 8. avgusta, smo se gasilci iz Podravske regije prvič odpravili na pomoč v Savinjsko regijo. Tako smo se zjutraj zbrali na zbirnem mestu v Tržcu, kjer smo se zbrala gasilska društva iz GZ Videm – PGD Tržec, PGD Videm pri Ptujju, PGD Sela, PGD Podlehnik in PGD Žetale, skupno 32 gasilcev s šestimi vozili. Iz Občine Videm je sodelovalo 18 gasilcev s tremi vozili. Po kratkih navodilih smo se odpravili v Kidričevo, kjer smo se priključili konvoju Podravske regije, v katerem je sodelovalo 130 gasilcev iz celotne regije. Gasilci iz PGD Leskovec so nudili pomoč PGD Cirkulane pri odpravljanju posledic po poplavah. Takoj ko smo prispeli v Občino Ljubno, nam je bilo jasno, da to niso klasične poplave in da je bila intenziteta pretoka vode drugačna, kot smo je vajeni pri nas. Gasilci iz GZ Videm smo bili dodeljeni občinskemu poveljstvu Rečica ob Savinji, kjer smo se razdelili na več lokacij po celotni občini. Izvajali smo izčrpavanja vode, iznos predmetov iz objektov in

Gasilci iz GZ Videm med odpravljanjem posledic zgodovinske ujme

odstranitev usedlin (mulja) iz objektov in osnovno čiščenje. Kljub obsežnosti poplav, ki so doletele domačine, jim ob naši pomoči pozitivne energije in zagnanosti do dela ni manjkalo. V tem dnevu smo gasilci iz GZ Videm skupno nudili pomoč na 14 lokacijah v Občini Rečica ob Savinji.

Gasilci iz GZ Videm smo bili spet aktivni 14. avgusta – na praznik dneva solidarnosti. Napoteni smo bili v Koroško regijo,

v Občino Dravograd, kjer smo gasilci iz GZ Videm nudili pomoč pri odstranjevanju usedlin iz industrijskih objektov in iznosu poplavljenega arhiva. Pomoč smo nudili podjetjema Intereuropa in Avto Kočevje. Sodelovala so prav vsa gasilska društva GZ Videm – PGD Tržec, PGD Leskovec, PGD Videm pri Ptujju, PGD Sela, PGD Podlehnik in PGD Žetale z 52 gasilci in osmimi vozili.

Kljub veliki nesreči me veseli, da smo Slovenci ponovno pokazali veliko solidarnosti in pomoči ob nesreči drugih, ne glede na to, kje je bila intenzivnost nesreče največja. Predvsem pa je pomembno, da se na takšno razsežnost naravnih nesreč pripravljamo na nivoju naše Občine Videm. Najprej je potrebno preventivno ukrepanje vsakega posameznika, da se preventivno pripravi na morebitno nesrečo in kar se da zmanjša nastanek škode. Kasneje se začne posredovanje gasilskih enot, štaba CZ in preostalih služb, ki pa so ob večjih neurjih preobremenjena.

V imenu GZ Videm se zahvaljujem vsem članom gasilskih društev za vso požrtvovalnost in pomoč našim občanom oz. državljanom. Na pomoč!

Jani Požar, VGČ I. st.,
poveljnik GZ Videm

Dejavnost (poklic) gasilec

Ali ste se kdaj vprašali, kako nenavadno je delo gasilcev? Čeprav je to delo vsestransko, se pri tem pojavlja mnogo nejasnosti. Odgovore najdemo, če pregledamo specifično gasilskega dela.

– Neskladja se začnejo že pri izobraževanju. Ko izobražujemo ljudi, jih učimo zato, da bodo sposobni opravljati določeno dejavnost z namenom, da bodo lahko živeli in preživeli. Gasilcev pa ne izobražujemo za službo oz. redki so tisti, ki bodo poklicni gasilci, večina bo prostovoljcev. Zahtevni programi, zaradi zahtevnih vsebin gasilskega dela, zahtevajo od vseh veliko motivacije, za tečajnike, da pridemo, do stopnje znanja, ki lahko odloča tudi o življenju. Še posebej je to delo zahtevno za tiste, ki jim učenje ni najbolj pri srcu.

– »Eni noter – drugi ven.« Gasilec pri svojem delu gre tja, od koder vsi bežijo stran. Ko pride do nesreče, vsi hitijo na varno, stran od nesreče, gasilci pa se morajo nesreči približati na varno razdaljo, da bi jo premagali oziroma pomagali.

– »Prostovoljno, a profesionalno.« Prostovoljno pomeni za nekoga, da počne to in takrat, ko lahko in je prost, profesionalni pristop pa ne vpraša za tvojo voljo niti čas, ampak zahteva reakcijo. Pri gasilcih je prostovoljna le odločitev, da bodo

- gasilci, naprej nič več ni prostovoljno, naprej je več kot poklicno. Če ne moreš v službo, bo nekako urejeno, če ne boš šel takoj tja, kjer te potrebujejo, bo lahko za nekoga prepozno.
- »*Prostovoljno – poklicno.*« Vsak poklic ima svoje zahteve, toda gasilske zahteve marsikje presegajo poklicne zahteve. V službi so običajno dodatno plačana vsa tveganja, pri gasilcih pa so vse intervencije tveganja in niso plačana. Plačana so tudi grda in nevarna dela, pri gasilcih je to zastonj. Gasilsko delo je mnogokrat delo v najtežjih delovnih pogojih, ko gori, ko je vroče, rešujemo življenje in premoženje, ko plava, ko nekdo joče, ko je treba v kanal ali gnojno jamo, ko smrdi in ko bi zaprl oči, ko najdemo najbolj grozne življenjske situacije.
 - »*Društveno – poklicno.*« Zakon o društvi ureja gasilsko dejavnost kot društveno, Zakon o gasilstvu pa piše o gasilski javni službi. Narava društvenih dejavnosti je takšna, da so v prostem času, da se lahko vse načrtuje, vemo za program, vemo za sodelavce, vemo za kraj in čas dogodka. Vse, kar bomo počeli, je prostočasno in prostovoljno. Zakon o gasilstvu pa govori o obveznem, ki je sankcionirano, nesreče se ne da načrtovati, tudi intervencije ne, ni programa za to, kar nas čaka na intervenciji, ne vemo točno za vse takratne sodelavce, ne vemo za kraj in čas dogodka, še več – večino informacij dobimo na mestu nesreče.
 - »*Delo je lepo in tvegano.*« Kot vsako delo ima tudi gasilsko delo svojo lepoto, ki se mnogokrat pokaže v vsej zahtevnosti svojega opravila. Še lepša je hvaležnost občana, ko mu pomagamo. Zakon o zdravju in varnosti pri delu nas uči o varnem delu, pri gasilskem delu gremo vedno tja, kamor mnogi ne smejo, hodimo vedno po meji, tvegamo tiste, ki jim pomagamo, tvegamo sebe, še več – tvegamo svojo družino, da ostane brez nas.

- »*Humano – več kot humano.*« Na humanitarnem področju je mnogo dejavnosti, a hkrati malo takih, ki bi se lahko primerjale z gasilskimi. Čeprav cenimo vse humanitarne dejavnosti, ker segajo ljudem v pomoč in čustva, kljub temu vsi niso na razpolago 24 ur na dan vsak dan. Pa kljub temu vsi ne zapustijo svoje družine in službe, da bi bili humanitarci, še več, da bi rešili premoženje ali vse življenje. Največja humanost je vrnjeno življenje, in to počnejo gasilci.
 - »*Kdo največ prispeva za gasilce?*« Ko nekdo dela, ustvarja, je doma z družino, se veseli in zabava na eni strani, in ko nekdo hiti na intervencijo ali kakšen drug dogodek na drugi strani. Ko nekdo odgovarja le zase, za družino ali še to ne, gasilec odgovarja za marsikoga in marsikaj. Ko se gasilci izobražujejo, vadijo, gradijo, delajo v preventivi ali operativi, porabijo mnogo časa. Kje ta čas vzamejo? Doma! Torej je tukaj prispevek vseh gasilskih družin. Ti so se odrekli temu času, temu zaslužku ali temu družinskemu življenju.
 - »*Drago, a zastonj.*« Nekateri rečejo: »Gasilci so dragi!« To ni res, gasilci so zastonj, so prostovoljno, niso plačani. Res pa je, da ob zahtevnih nesrečah potrebujejo dobro opremo, ki ni poceni. Torej je to cena gasilske in zaščitno-reševalne opreme, je to cena izobraževanja, je to cena zavarovanja in še mnogo česa, ne pa cena za gasilsko delo, ki je zastonj.
- Še bi lahko naštevali življenjska neskladja, naj bo tokrat dovolj. Prav zaradi teh neskladij je gasilsko delo zanimivo. Mnogi dajo kapo dol pred gasilci, drugi pa se spotaknejo ob tista neskladja, ki so njim v korist. Ampak o tej koristi se ne odloča ob normalnih razmerah in normalnem stanju, odloča se, ko nekdo pada na življenjskem izpitu, tj. ob nesreči.

Mag. Janez Merc

Letošnji tabor gasilske mladine PGD Sela z dobrodelno noto

Zadnji vikend v avgustu je pri PGD Sela potekal že 9. tradicionalni tabor gasilske mladine. Oba dneva je bilo v središču Sel veselo in družabno dogajanje, ki ga je skupaj ustvarjalo 28 otrok in kar 20 mentorjev.

Matjaž Klasinc, vodja mladine v PGD Sela, nam je povedal, da so sobotno dogajanje namenili predvsem seznanjanju otrok z gasilskim delom na različnih operativnih delavnicah – iz prve pomoči, tehničnega reševanja, notranjih napadov, posebej zanimivo pa je bilo na delavnici tekmovanja dvojic Fire Combat. Čas so namenili tudi izdelavi posebne taborne zastave za njihov prihodnji, 10. tabor, v gozdu pa so iskali tudi skriti zaklad. Ker je ta vikend pripekalo močno sonce, je

Skupinska fotografija po uspešno izpeljanem 9. taboru gasilske mladine na Selih

še kako prijala popoldanska osvežitev z vodnimi igrami. Mladi taborniki so večer preživeli ob tabornem ognju in se družili ob peki koruze, noč pa nato, kot pritiče pravim tabornikom, prespali v šotorih. Nedeljo so začeli z jutranjo telovadbo,

sledila je predstavitev delovanja različnih društev. Letos so gostili PGD Središče ob Dravi, FD Lancova vas, Lovsko družino Ptuj in Čebelarstvo društvo Turnišče. Posebej zanimivo pa je bilo tudi ob njihovem članu Gaju Železniku, ki je z

mladimi taborniki delil svoje eksotične živali. Letošnji tabor so končali s tekmovanjem v različnih igrah med otroki in njihovimi starši, ki je poskrbelo za še več smeha in dobre volje.

Petra Krajnc

NA TABORU MLADINE ZBIRALI SREDSTVA ZA POMOČ PRIZADETIM V POPLAVAH

V PGD Sela so se letos odločili, da prispevke staršev za tabor namenijo pomoči ljudem, ki so jih prizadele avgustovske poplave. Starši namreč ob prijavi otroka prispevajo določen znesek, ki ga običajno porabijo za nakup tabornih majic in drugih malenkosti, potrebnih za izvedbo. Na njihovem FB-profilu so pozvali k sodelovanju tudi druge krajanje in ljudi dobre volje. Na poziv se je odzvalo veliko članov društva, krajanov KS Sela, še posebej pa so se s svojim prispevkom izkazali občinski svetniki Matjaž Klasinc, Žiga Škrabl, Zvonko Korpič, Ivan Krajnc, Srečko Zavec in Andrej Rožman. Celoten znesek so nato konec septembra odpeljali na Zgornje Savinjsko v Občino Rečica ob Savinji, kjer so zbrana sredstva izročili družini z dvema majhnima otrokoma, ki so jim poplave uničile dom. Vse pohvale za to lepo pobudo in izpeljano akcijo, ki je lahko mladim gasilcem dobra popotnica in zgled za vrednote humanosti v naši družbi.

Predaja donacije eni izmed družin v Savinjski dolini, ki so jih prizadele avgustovske poplave. David z družino je bil nadvse hvaležen prejete pomoči, še posebej zato, ker so sredstva zbirali na mladinskem taboru. Foto: arhiv društva

Iz PGD Sela

V preteklih mesecih so bili člani PGD Sela aktivni na različnih področjih delovanja. Po avgustovskih neurjih so se tudi v njihovih vrstah solidarnostno odzvali klicu na pomoč na prizadeta območja, udeležili so se tradicionalnega curkometa na Lovrenški nedelji pri PGD Lovrenc na Dravskem polju, srečanja gasilske mladine regije Podravje, tekmovali na državnem tekmovanju v gasilski orientaciji, v začetku oktobra pa so že začeli z različnimi aktivnostmi obeleževati mesec požarne varnosti.

Kot številni drugi so se tudi v PGD Sela odzvali klicu na pomoč ob poplavah, ki so v začetku avgusta prizadele številne kraje po Sloveniji. V kontingentu gasilske regije Podravje so se 8. avgusta napotili v Občino Rečica ob Savinji, 14. avgusta pa so pomagali odpravljati posledice poplav še v Občini Dravograd.

Prvo nedeljo v septembru so se z dvema dvojicama udeležili srečanja gasilske mladine regije Podravje, ki je potekalo v Moškanjcih. Na tekmovanju gasilskih dvojic sta tekmovali dve ekipi pripravnikov in se odlično odrezali. Gal Vidovič in Zal Hazenmali sta osvojila 1. mesto, Žan Kojc in Nejc Pauman pa 2. mesto, mentor je bil Alojz Auer.

Mladi selski gasilci so si tudi letos priskrbeli vstopnico za nastop na državnem tekmovanju v gasilski orientaciji za mladino, ki

Gasilska vozila in oprema so otrokom vedno zelo zanimiva ...

je 9. septembra potekalo v Novi Gorici. Čeprav so v preteklih letih posegali po najvišjih mestih, letos žal ni bilo tako. Pionirke so dosegle 33. mesto, mladinke 22. mesto, pripravniki pa 15. mesto. Kljub temu so v društvu nadvse ponosni na vse uspehe, saj mladina vlaga zelo veliko truda in energije v pridobivanje gasilskih veščin in znanja.

Sredi septembra so se nekateri člani PGD Sela mudili še na sejmu Sobra v Gornji Radgoni, kjer so si ogledali gasilska vozila, saj se že ozirajo za novim vozilom GVC-1, ki je v načrtu nabave GZ Videm za prihodnja leta. Pri tem upajo tudi na velikodušno pomoč in posluš Občine Videm in vseh krajanov. Konec septembra so vrnili obisk še prijateljskemu društvu PGD Središče ob Dravi in se udeležili njihovega 4. zбора gasilske mladine.

MESEC POŽARNE VARNOSTI

Številne dejavnosti, ki jih tudi v PGD Sela pripravljajo ob mesecu požarne varnosti, so začeli 5. oktobra, ko so obiskali OŠ Sela. Učencem in zaposlenim so spregovorili na temo letošnjega meseca požarne varnosti, o kurjenju v naravi, veliko zanimanja pa je bilo tudi letos za spoznavanje njihove opreme in vozil. Med drugim v oktobru načrtujejo tudi dan odprtih vrat, društveno gasilsko vajo, skupno vajo vseh PGD v GZ Videm in pregled hidrantov na njihovem požarnem rajonu.

Petra Krajnc

Udeleženci letošnjega državnega tekmovanja v gasilski orientaciji
Foto: arhiv PGD Sela

V Tržcu že 6. tabor gasilske mladine

Gasilci iz PGD Tržec smo letos avgusta izvedli že 6. tabor gasilske mladine. Letošnjega tabora se je udeležilo okrog 50 otrok, starih med 5 in 16 let, z našega požarnega okoliša in izven. Vsa leta do sedaj so otroci spali zunaj v šotorih in tudi to leto je bilo tako. Dogajanje je potekalo od petka do nedelje pred gasilskim domom in v njegovi okolici.

Prvi dan se je aktivno začel z delavnicami iz prve pomoči, kjer smo obnovili naše znanje temeljnih postopkov oživljanja in prikazali, kako pravilno vstopamo v prostore, kjer gori. V petek so se nam pridružili gasilci PGD Ptuj in civilna zaščita. Otroci so jih poslušali z napetimi ušesi. Dan smo končali s tabornim ognjem, kjer ni manjkalo glasbe.

V soboto so otroci dan začeli z jutranjo telovadbo, ki jih je dokončno zbudila in smo lahko nadaljevali aktivnosti. Takoj po zajtrku nas je obiskala policija in nam predstavila delo s policijskimi psi, otroci pa so spoznali tudi delo z gasilsko motorno brizgalno. Po kosilu smo se ohladili z vodnimi pištolami in bazenom, saj je bil dan precej vroč. Proti koncu dneva smo izvedeli zadnje delavnice, kjer smo skupaj ponovili znanje in veščine, ki jih

Skupinska fotografija udeležencev 6. tabora gasilske mladine v Tržcu
Foto: arhiv društva

potrebujemo pri raznih tekmovanjih čez leto. Večer je bil predvsem sproščen, saj ni primanjkovalo družabnih iger. Odločili smo se, da dan končamo s pohodom, kjer smo namesto svetilk uporabili goreče bakle. Čeprav je veliko otrok že bilo utrujenih od naporenega dneva, so se le pustili prepričati in izkoristili priložnost.

Tako je napočil še zadnji dan našega druženja, kjer so se otroci sprostili ob napihljivih igralih in igrah z žogo. Po malici sta sledili podelitev priznanj za vse udeležence in nagrada za najbolj pridne.

Za omogočeno izvedbo tabora se zahvaljujemo vsem, ki so nam kakor koli pripomogli: KS Tržec, Perutnina Ptuj, Mesarstvo Turnšek, Adriana Božičko, Pekarna Presta Videm, Čebelarstvo Šibila, Bar Osmica, župan Občine Videm Brane Kolednik, KTP Požar, Terme Ptuj, Pizzeria Lili, Hanželič, d. o. o., Poweron d. o. o., OŠ Podlehnik, PP Podlehnik, CZ RS Oddelek za prečrpavanje vode HCP Podravje, PGD Ptuj in vsem sodelujočim.

PGD Tržec

Poletne aktivnosti PD Naveza

BEGUNJŠČICA

V PD Naveza nam to poletje ni uspelo izpeljati veliko pohodov, saj nam je vedno zagodlo slabo vreme, kljub temu pa smo jih nekaj vendarle izpeljali. Tako smo se v juliju odpravili na Begunjščico (2060 m). Z mejnega prehoda Ljubelj smo se podali proti vzhodu in kmalu prišli do približno 250 metrov dolgega in dva metra visokega ozkega Bornovega tunela, izklesanega v skalo, ki ga je konec 19. stoletja dal zgraditi nemški baron Born, saj je le tako lahko prišel do lovišč na strmih južnih pobočjih. Pot smo nadaljevali proti planinski koči Preval. Sledil je dveurni strmi vzpon skozi Kalvarijo proti Velikemu vrhu – najvišjemu vrhu Begunjščice. Od tod smo imeli čudovite razglede na okoliške gore in Julijce s Triglavo kakor tudi na Blejsko jezero. Po daljšem počitku smo se spustili po grebenu do Roblekovega doma, kjer smo se odžejali s hladno pijačo. Pot smo nadaljevali nazaj navzgor do razpotja, kjer smo se spustili proti planinski koči na Zelenici. Nato je sledil le še daljši spust po nekdanjem smučišču do našega izhodišča, kjer smo končali našo krožno pot.

TRIGLAV

V avgustu smo se povzpeli na našega očaka (2864 m). Ker je v planinah rana ura zlata ura, smo se od doma odpravili ob 2. uri zjutraj in se odpeljali skozi Mojstrano v dolino Vrata. Ker je bila še vedno tema, smo si nadeli naglavne svetilke in se napotili mimo Aljaževega doma v Vratih proti znamenitemu spomeniku padlim gornikom in nadaljevali pod Triglavsko severno steno proti sedlu Luknja in ga po dveh urah tudi dosegli. Začelo se je strmo plezanje čez lepo razgledne, a prepadne Plemenice. Pot se kmalu položi, nato pa spet na določenih mestih postane prepadna in zelo ozka, zato smo napredovali počasi, saj smo morali ves čas puščati mimo pohodnike, ki so se spuščali. V poletnem času je Triglav pač kot veliko mravljišče. Po sedmih urah hoje smo končno prišli do obkoljenega Aljaževega stolpa, pri katerem je vedno čakalna vrsta za krst prvopristopnikov in za fotografiranje. Sledil je odmor za počitek in uživanje ob razgledu na bližnjo in daljno okolico. Naredili smo še eno gasilsko fotografijo za spomin in se nato spustili po ozkem grebenu proti Malemu Triglavu in

Na vrhu Triglava je poleti gneča. Foto: arhiv Ignaca Topolovca

Na vrhu Begunjščice

Kredarici. S ptičje perspektive smo opazovali planinsko kočo Planika in Kredarico ter Rjavino in Dom Valentina Staniča v ozadju. Po okrepcilu in počitku na Kredarici je sledil še dolgi spust v dolino Vrata po priljubljeni zahtevni poti čez Prag. Ko smo po trinajstih urah naporne hoje navzgor in navzdol končno prišli do njega, smo komaj čakali, da smo lahko sezuli težke planinske čevlje in namočili pregrete noge v ledeno mrzlo vodo, ki nam je pognala kri po žilah. Od Aljaževega doma v Vratih smo se prešernega nasmeha na obrazu in s prijetnimi občutki zadovoljni odpeljali proti domu.

DACHSTEIN – AVSTRIJA

Sam sem se v avgustu odpravil tudi na ledenik Dachstein (2996 m). Odpeljal sem se skozi Schladming do planine Ramsau, nato pa z gondolo, ki je vedno nabito polna večinoma turistov – le nekaj nas je bilo planincev – na Hunerkogel (2687 m), kjer stoji velik hotel. Takoj za hotelom na severni strani se začne ledenik. Levo od hotela pa nas pozdravi znameniti viseči most, ki visi med dvema skalama nad približno 900-metrskim prepadom, z njega pa se spuščajo navzven še stopnice v nič, na katerih ima človek občutek, da lebdi v zraku nad prepadom. Tisti v planinski opremi se hitro ločimo od turistov in si nadenemo varnostne pasove, čelade in dereze na čevlje, v roke pa cepin in že marširamo po ledu in pomrznjenem snegu sprva skoraj po ravnem, čez kakšne pol ure pa se še vedno v megli začnemo strmo vzpenjati po ledu navzgor med kakšen meter širokimi in več metrov globokimi ledenimi razpokami. Ker sem bil sam, sem se že pri gondoli priključil trem domačinom, kar se je izkazalo za dobro potezo, saj bi v megli in ledu težko našel pot, ti pa so jo poznali. Po dobri uri huje po ledu končno pridemo do skale in pospravimo dereze in cepin v nahrbtnik ter nadaljujemo po strmi in z jeklenicami dobro varovani poti proti vrhu, ki ga po pol ure tudi brez težav dosežemo. Na vrhu nas pričakajo, kot je to v navadi v avstrijskih gorah, velik železni križ in prelepi razgledi na Schladming na južni strani in vso preostalo Štajersko in gornjeavstrijsko gorovje naokrog. Tudi megla se ja na trenutke umaknila soncu. Po krajšem počitku sem se tokrat sam spustil po krožni poti Čez ramo, ki je sicer daljša, toda primernejša, in se tako izognil spustu po ledeni strmini. Ustavil sem se tudi v koči, kjer sem naredil nekaj zaključnih fotografij.

Ignac Topolovec

Osvajanje najvišjega vrha Severne Makedonije in Albanije

V petek, 25. avgusta, se nas je 13 članov PD Haloze z osebnim avtomobilom in kombijem odpeljalo v smeri Severne Makedonije, kjer je bil naš cilj osvojiti najvišji vrh Severne Makedonije in Albanije – Korab. Pot nas je vodila skozi Hrvaško, Srbijo do Makedonije in izhodišča Mavrovo, kjer stoji zapuščena karavla.

V zelo vročem vremenu po dolgi vožnji (opravili smo več kot 1000 km) smo se zjutraj po zajtrku in okrepčilu podali proti vrhu gore Korab (2764 m). Pot na goro Korab ni zahtevna, vendar je dolga in izpostavljena soncu. Vzpon v normalnih razmerah traja približno štiri ure, zaradi vročine in utrujenosti se je nekaterim pohodnikom podaljšal na pet ur hoje v eno smer. Po skupinah in časovnem razmiku smo osvajali vrh in opravili čez 1200 višincev. Vsi pohodniki smo se nato uspešno vrnili v dolino. Prenočili smo v bližnji koči Trnica, v bližnjem gostišču pa smo nazdravili uspešnemu vzponu in osvajanju gore.

Malo smole smo imeli zjutraj, ko nas je pričakala prazna guma avtomobila. Tudi to težavo smo s pomočjo uspešno rešili. Po popravilu gume in pakiranju prtljage smo začeli vrnitev proti domu. Med potjo smo se ustavili v samostanu sv. Jovana Bigorskega (čudodelnika), kratek postanek smo imeli ob Mavrovskem jezeru in izviru reke Vardar, daljši postanek pa v glavnem mestu Severne Makedonije – Skopju. Mesto je čudovito z veliko spomenikov znanih osebnosti, kot so Mati Tereza, Aleksander Veliki idr. Na poti proti domu smo se ustavili še v Aginem Selu pri Kumanovem, kjer smo obiskali prijatelja našega Branka iz

Osvajalci gore Korab. Foto: arhiv društva

JLA Novčeta. Z ženo Marino sta nas toplo sprejela in pogostila z njihovimi domačimi dobrotami. Po okrepčilu smo se podali proti domu in vsi srečno prispeli v Slovenijo. Kljub dolgi vožnji in težkemu vzponu smo v dobri družbi uživali in prinesli veliko lepih spominov.

Znova z nami vabljeni drugo leto na naše »osvajanje najvišjih vrhov Evrope«, ko se bomo najbrž podali na sever.

Majda Forstnerič

Člani PD Haloze na Rombonu

Planinci PD Haloze smo se 9. septembra podali na Rombon (2208 m). »Oh, ta naš bombon«, kot smo ga poimenovali, ko smo dosegli vrh, nam je postregel s čudovitimi razgledi nad Julijci.

Člani PD Haloze s pridihom PD Hajdine smo še v temi s »čelkami« (čelnimi svetilkami, op. a.) nadobudno začeli pohod. Pot je vodila skozi vojaški rov naprej do utrdbe Fort Herman, kjer smo potem nadaljevali proti Rombonu, po poti 1313. Večji del poti poteka v gozdu, kar nam je prijalo, saj je dan bil brez oblaka. Kasneje smo prišli v pas rušja in nato višje do prvih ruševin iz ostanka 1. svetovne vojne. Zelo zanimiv labirint med njimi nas je popeljal višje, kjer smo se začeli strmo vzpenjati proti vrhu. Na vrhu pa poplačan trud in pohvale vsem pohodnikom, seniorjem in mladini, saj smo opravili več kot 1600 m višinskih metrov. Na čudovit Rombon nas je popeljala naša vodnica Manja Trstenjak.

Povzetek: Majda Forstnerič
iz sestavka Manje Trstenjak

Na vrhu Rombona. Foto: arhiv društva

Iz Haloz od severne do južne Toskane

Kako je videti južna Toskana skozi Koči novopečene Haložanke? Sanjsko! Ko sem se po šestih letih odpravila na enotedenski dopust in se srečala s Toskano, je prišla kondicija za sprehajanja po teh slikovitih mestih vzporedno z zanimanjem za njihovo avtentičnost. Tu se zdi, da se je čas ustavil davno, davno. Nehote pa se je v meni porajalo mnogo primerjav z našimi vinorodnimi kraji, arhitekturo in še marsičim.

Po prvem pravljicnem San Gimignano se je tek po tovrstnih raziskovanjih spontano nadaljeval. Zanimale so nas manjše vasi in mala mesta, čeprav smo se ustavili tudi v dveh večjih. Pokrajina je preprejena s čudovitimi nasadi vinskih trt, oljčnih nasadov in značilnih vitkih cipres, na neki način spominja na pokrajine naših vinorodnih okolij, le da v mnogo večjih dimenzijah in razdaljah. Precej imen malih mest in vasi se začne z »Monte«, kar pomeni 'gora'. Ljudje Toskane ohranjajo svojo kulturno dedščino v prvinskem stanju ter jo obnavljajo izjemno spoštljivo in nevsiljivo, naj si gre za sklope hiš velikih ali malih naselij. Ko se dotakneš teh zgradb, ki so grajene iz skal, kamenja in lesa, se dejansko dotakneš davne zgodovine. To se še posebej občuti v njihovih krasno velbanih kletih, ki imajo vrhunski prezračevalni sistem in s tem odlično klimo.

Toskano na splošno označujejo slikovitost, izjemna kulinarika, prijaznost domačinov, okusna rdeča vina (bela so boljša haloška), imajo izvrstno tradicionalno sladico z imenom »panforte«, če naročite kozarec vina, vam poleg postrežejo krožnik s popčenim domačim kruhom in olive. Vsaka vas ima najmanj dve manjši cerkvi, večina mest pa mnogo več. Naša pohajkovanja so potekala od pravljičnega Sant Geminiana do Voltere, kjer izdelujejo krasne kuhinjske deske in pribor iz lesa oljke. Na poti v zgodovinsko bogato Siena smo si ogledali še mali Monterigonni s popolnoma ohranjenim mestnim obzidjem iz 13. stole-

Slikovita toskanska pokrajina

tja. Naslednji dan je pot potekala proti Buonconventu v ljubki Montalcino, v San Quirico d Orcia do Pienze, kjer je skoraj nujna pokušina slastnih sirov. Pot se je nadaljevala proti jugu v Sovano in skoraj pozabljeno Sorano, dve mesteci, kjer se dobesedno začuti beda srednjeveških časov. Pozno popoldne smo zaključili v čudovitem Pitiglianu, zgrajenem na precej prepadnem skalnem hribu. Tu smo se radovedno izgubljali po prekrasnih ulicah, polnih ozkih in strmih velbanih potk. Gospodinje dobesedno tekmujejo, katera bo imela več cvetja in zelenja v lončnicah ob svojih malih kamnitih vhodih. Nabavili smo si še značilne toskanske testenine picci.

Sledila je pot proti morju do Orbitella, ki smo ga naivno želeli obkrožiti in se izgubili v precej hribovitem in skoraj neprevoznem prepadnem terenu. Po uri polžje vožnje smo se morali obrniti do točke, kjer smo končno lahko zaplaval v toskansko morje.

Pot se je naslednji dan nadaljevala proti malemu kraju Capodimonte in mestecu Marta. Stojita ob Bolsenskem jezeru, največjem vulkanskem jezeru na svetu, ki je videti kot morje, v katero lahko spotoma zaplavaš. Prvo je revnejše in polno življenja. Tu mi je 88-letni gospod na stopnicah proti cerkvi zapel nekaj njihovih pesmic. Mestece Marta je nekoliko bolj mondano in ga pospešeno obnavljajo za turistične namene.

Naslednji dan smo se ustavili v minia-

turnem Montefiasconu, nato v čudoviti Bolseni, na drugi strani Bolsenskega jezera, kjer smo ob postanku naročili slastno »pinsa romana«, okusnejšo različico klasične pice. Sledil je ogled mesteca Orvieto, ki je od vznožja do gričevnatega dela povezan z zobato železnico. V centru starega dela stoji ena najmogočnejših toskanskih katedral, katere pročelje so ustvarjali dolgih 180 let in je dih jemajoče. Sledil je postanek v prijetnem Montepulcianu, izjemno slikovitem in turistično zanimivem mestu, kjer smo si ogledali dve prekrasni vinski kleti, polni manjših in večjih kletnih prostorov, vkopanih v skalovje. Od tu smo se čez umbrijski del Toskane odpravili na pot proti domu. Ustavili smo se še v obmorskem ribiškem mestecu Commacchio, ki s svojimi slikovitimi vodnimi kanali in mostovi spominja na Benetke, le da je veliko skromnejše in tako bolj ljudsko. Teden dni pohajkovanja po fantastični Toskani je minil, kot bi trenil, toda na haloških gričih bom lažje počakala na moj naslednji odhod proti njej.

Besedilo in foto: **Marta Vrhovec**

Blaž Lovenjak: »Vesel sem, da sem se vrnil domov«

Že v naši pretekli številki smo pisali o Blažu Lovenjaku, ki je postal novi vodja Nogometne šole Klopotec, tokrat pa bomo Blaža, njegovo dosedanjo športno pot, ambicije v NŠ Klopotec tudi podrobneje predstavili.

Izmed treh bratov Lovenjak je drugi najstarejši, star 24 let, po diplomu iz kineziologije na Fakulteti za šport pa se je vrnil domov Berinjak v Halozah. Hrib, na katerem Blaž živi, tudi sicer velja za »breg nogometašev«, saj poleg Blaževih bratov Luka in Klemna, ki sta prav tako nogometaša, tam živita tudi Sebastjan (Videm) in Timi Krajnc (Leskovec).

NŠ Klopotec je sicer v svojem tretjem letu delovanja, podmladek Vidma, Tržca in Leskovca trenutno združuje okrog 150 otrok v vseh starostnih kategorijah, če k temu dodamo še nogometne vrtnice, pa pridemo do zavidljive številke okrog 230 otrok.

V uvodu nam je 24-letnik, ki se je letos lotil pisanja magistrskega, povedal nekaj o dosedanji igralski in trenerski karieri: »Začel sem v Leskovcu, ker pa nismo imeli selekcije U13, sem odšel na Ptuj k Dravi. Tam sem ostal do 22. leta, torej deset let, igral v praktično vseh kategorijah do članov v 2. SNL. Kot trenerja, ki je resnično zaznamoval moje nogometno udejstvovanje, bi izpostavil Simona Sešlarja, ki mi je že zelo hitro ponudil priložnost pri članih. Nato sem se odpravil na študij kineziologije v Ljubljano, še nekaj časa treniral pri Iliriji, potem pa je prednost dokončno dobil študij. Ko sem odhajal iz Drave, sem se priključil Vidmu, kajti bilo je manj obveznosti. Treniral sem v petek, čez vikend pa igral tekme. Že v drugem letu študija pa sem začel nabirati trenerske izkušnje v mlajših selekcijah prvoligaša Brava, kjer sem bil aktiven štiri leta. V U7, U8 in U12 sem bil glavni trener ter pomočnik pri U11, U13 ter kadetih in mladincih. Tako sem tudi kot trener šel skozi vse selekcije nogometne šole. Na tej stopnji sem nato začutil, da sem pripravljen na večji izziv, in ko se je ponudila možnost sodelovanja z NZS in prevzema funkcije NŠ, sem se odločil, da bom ta izziv sprejel.«

Nekdanji igralec Drave je nato na kratko še enkrat osvetlil svoj prihod v NŠ Klopotec, kjer je postal vodja: »NZS je razpisal projekt za sofinanciranje mlajših kakovostnih trenerjev in ta projekt je zajemal srednje rangirane klube. Po njihovih analizah namreč največ talentov pride ravno iz teh klubov, zato jih moramo finančno spodbujati, da imajo kakovostne treninge. Želel sem delati na Štajerskem in odprla se je možnost, da delujem v NŠ Klopotec. Skupaj z inštruktorjem Roškarjem in ŠD Videm smo uredili precej dokumentacije, ki je bila potrebna, in sedaj sem tukaj.«

Določen vpogled je Blaž v delovanje NŠ Klopotec že dobil. »Vedel sem, da bo treba vložiti veliko truda, rešiti veliko dokumentacije, stikov s starši idr., da pridemo na višji nivo. Menim, da sem se hitro prilagodil. Prvi cilj je povečati številčnost, kar nam zelo dobro uspeva. Del mojih obveznosti je vodenje regijskih centrov za najperspektivnejše igralce U12 in U13 iz celotne regije. Aktivno delujem tudi v okoliških vrtcih – v Podleh-

Selekcija U7 NŠ Klopotec s trenerjem in vodjem šole Blažem Lovenjakom po turnirju v Vidmu

niku, Leskovcu, na Selih in v Vidmu, kjer imamo že 81 otrok, in v prvih triadah OŠ, kjer odlično sodelujemo z ravnateljico in tudi županoma. Če malo primerjam z Bravom, menim, da so se fantje na podeželju še bolj željni učiti, bolj željni garati. Všeč mi je, da si otroci želijo igrati nogomet, saj je tako z njimi veliko lažje delati,« je o prvih vtisih povedal Lovenjak, ki bo v podhalaške griče poskušal prenesti tudi izkušnje, ki jih je pridobil v delovanju v Bravu, prav tako pa je omenil zgledno sodelovanje z nogometnim inštruktorjem Markom Roškarjem. Vodja šole bo vsaj tri leta, saj projekt traja tako dolgo. Kakšni pa so glavni cilji NŠ Klopotec pod njegovim vodstvom? »Vzpostaviti moramo kakovostno trenersko piramido, ki bo lahko leta in leta zadevo peljala naprej. Otrok je vedno več, kakovostnega kadra pa ni, in to je trenutno najbolj aktualno. Nedvomno je cilj tudi, da povežemo celotno okolje, ker nam lahko potem ta nabor otrok omogoča, da lahko tekmuje. Tekmovanje sicer ni prioriteta, a vendar želimo s kakovostnim delom čez čas doseči, da bomo lahko z vsako generacijo igrali U13 prvo ligo. Fante želimo zadržati tudi po tej starostni kategoriji, kogar pa bo pot zanesla naprej, npr. k Aluminiju in Dravi, pa mu bomo to z veseljem omogočili.«

V zadnjem obdobju je veliko govora o tem, da so otroci raje doma za računalniki, se ukvarjajo z družbenimi mediji, na drugi strani pa v številnih klubih izjemen pritisk izvajajo starši v smislu, zakaj moj otrok ne igra, če pa je najboljši. Kako med tema dvema negativnima stvarema prepričati otroka, da je rekreacija, šport in ne nazadnje nogomet prava izbira? »Veseli me to vprašanje. Naša nogometna šola je odprta za vse fante, nočemo pa nobenega igralca, ki ne bo želel trenirati na treningih, to pomeni, da bo na treninge prihajal zaradi drugih interesov. Tega ne bomo podpirali, saj nismo popoldansko varstvo. Tudi fanta, ki bo želel drugam, ne bomo proti njegovi volji zadrževali v klubu. Tu je pomembno sporočilo, da smo odprti za vse, ki si tega želijo. Če se še malo navežem na problematiko zdravja otrok. Nogomet je najlepša igra na

svetu, zato ker je najbolj preprosta. Za to potrebuješ le žogo in štiri palice za dva gola, nato pa lahko igraš. Lepota tega pa je, da ne moreš igrati sam, in tu je glavni dejavnik, da se otroci socializirajo, da so na igrišču s prijatelji, saj jih to povezuje in dela močnejše. Ta element športa je zame najpomembnejši. Rastejo drug z drugim, navezujejo prijateljstva, se socializirajo in zabavajo in ob tem živijo zdravo življenje. To jim bomo v NŠ Klopotec tudi omogočili.«

V VIDMU TURNIR U7

V sredo, 27. septembra, je na glavnem igrišču v Vidmu potekal

turnir nogometnih naraščajnikov do sedmega leta starosti. Gre za enega izmed štirih turnirjev, ki bodo potekali v tekmovalnem letu 2023/2024, dva sta bila jeseni, dva bosta spomladi. Omenimo še, da selekcija U7 še ne tekmuje v ligah MNZ Ptuj, ampak se otroci zgolj seznanjajo z nogometom in predvsem igrajo. V NŠ Klopotec v tej starostni kategoriji letos pod taktirko Blaža Lovenjaka trenira kar 18 nadobudnežev.

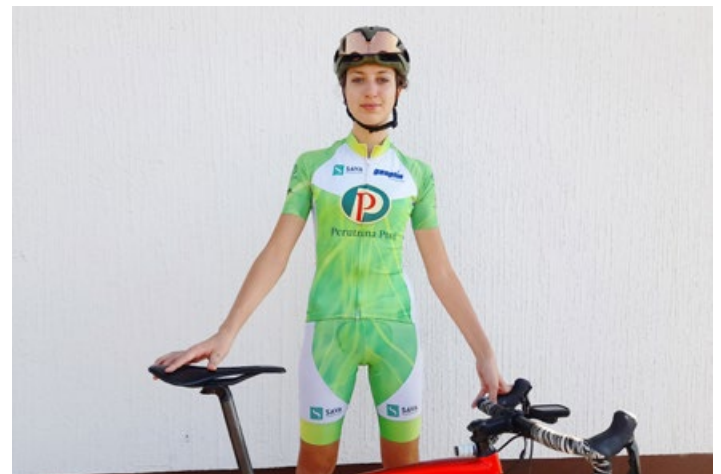
NŠ Klopotec še vedno vabi k vpisu v svoje vrste vse zainteresirane za športno udejstvovanje. Več informacij: blaz.lovenjak@gmail.com ali na telefon: 031 382 415.

Tadej Podvršek

Hana Jeromel po bratovih stopinjah, letos na festivalu OFEM

Večkrat smo že pisali o Vidu Jeromlu, nedvomno najboljšem kolesarju naše občine, ki je na neki način nadaljeval delo svojega očeta. Po Vidovih stopinjah stopa njegova mlajša sestra Hana, ki se je s kolesarstvom začela ukvarjati v 3. razredu OŠ. Hana Jeromel se je kot zlata učenka na OŠ Videm v tem šolskem letu vpisala na II. gimnazijo v Mariboru, ob tem pa še vedno ostaja članica Kolesarskega kluba Perutnina Ptuj.

V tokratni številki bomo podrobneje predstavili dosedanjo pot večkratne državne prvakinja v cestnem kolesarstvu v mlajših kategorijah. Poleg vsega je za Hano, kljub temu da je letnica 2008, že precej športnih uspehov. Če naštejemo le nekaj najbolj odmevnih do sedaj: dvakrat je zmagala v Pogi pokalu, trikrat dosegla skupinsko zmago na etapni dirki za Veliko nagrado Idrije, dvakrat skupinsko zmago na etapni dirki po Dolenjski. Zmagala je tudi na Veliki nagradi RTC Gače, na Pokalu Sandija Papeža, Veliki nagradi Gabrje, na pokalu Poli, na veliki nagradi Avtomojster, na Veliki nagradi Občine Vodice, v Komendi idr. Poleg izjemnih dosežkov v preteklosti je tudi letos nanizala nekaj izvrstnih rezultatov. V kategoriji mlajših mladink je na DP zasedla 3. meto. Tudi krona njene dosedanje kariere je nastopila

Hana v kolesarskem dresu matičnega Kolesarskega kluba Perutnina Ptuj

letos julija, saj se je Hana s slovensko reprezentanco merila v Mariboru na Olimpijskem festivalu evropske mladine (OFEM). Že uvrstitev v reprezentanco so sanje vsakega športnika, če pa poleg tega nastopa še na nekakšni »kopiji« olimpijskih iger za mlade, in to v svoji državi, potem so občutki zagotovo izjemni. Tudi sicer je bila mlada Pobrežanka nad dogajanjem v štajerski prestolnica julija letos navdušena: »Sedem dni smo bivali v študentskih domovih v Mariboru in vse skupaj je bilo podobno olimpijski vasi, kar je bil super občutek. V bistvu gre pri festivalu OFEM za neki začetek olimpijske poti, saj vse poteka približno tako kot na največjem športnem tekmovanju. Slovenijo smo zastopale tri tekmovalke, selektor pa je bil Martin Krašek. Dirkale smo okrog 50 km, z izkušnjo sem seveda zelo zadovoljna.«

Za Hano je sicer precej naporna sezona, saj je poleg treningov, ki večinoma potekajo s fanti petkrat tedensko med aprilom in oktobrom, startala na približno 15 dirkah v Sloveniji, Avstriji, Italiji in Hrvaški, zato ji bo še kako prav prišel premor. Kljub temu varovanka klubskega trenerja Mitja Mohorka kolesa ne bo povsem postavila v kot, saj želi kar najbolje pripravljena dočakati novo sezono, ki se začne s tradicionalnimi pripravami februarja v toplejših krajih.

Tadej Podvršek

Hana Jeromel med treningom

Uspešni mladi nogometaš Luka Sitar iz Dolene

Cilj vsakega osnovnošolca je, da se lahko vpiše na zeleno srednjo šolo, ki bo zanj predstavljala motiv in izziv za nadaljnje dosežke. Da lahko devetošolec zeleni cilj doseže, ni dovolj uspeh v zaključnem letu, ampak že nekaj let prej. Za posamezne šole pa poleg učnega uspeha (točk) obstajajo še dodatne omejitve. Ena izmed takšnih srednjih šol je Športna Gimnazija Ljubljana Šiška, ki ima še prav posebne zahteve za vpis v izbirni športni razred nogometašev. Potrebni so priporočila kluba, podatki o razvoju mladega športnika in športna prognoza nadaljnjega razvoja mladega nogometaša.

Vse to je uspelo našemu mlademu krajanu Luku Sitarju iz Dolene. Že odkar je začel dobro tekati, je s starejšimi vaškimi fanti nabijal žogo. Zaradi neizmerne želje po igranju v vaški ekipi se je ob podpori staršev kot štiriletnik vpisal v ŠD Tržec, nato nadaljeval v Vidmu (danes NŠ Klopotec) in zaradi vztrajnega dela, talenta in odlične igre postal opažen v ptujskem NK Drava. Seveda je sprva žogo le brcal, nato pa že izurjeno vodil. Doma v Doleni je bil najmlajši član ekipe, ki se je preganjala po redno pokošenem vaškem travniku ob Peklači z goli, ki so jih napravili starejši fantje kar sami. Osebna vztrajnost Luka in podpora staršev, ki sta ga redno vozila

na treninge, ter zavedanje, da brez dobrih rezultatov v šoli ne bo nič od zelenega, je vzrok, da je sedaj dosežen prvi etapni cilj. Luka se med nogometnimi sošolci dobro počuti. Kot vsi izbrani iz vse Slovenije v športni nogometni razred med tednom stanuje v Dijaškem domu Šiška in redno obiskuje organizirane treninge nogometa v organizaciji trenerjev NZS. Kot aktivni igralec ostaja član NK Drava U17 in igra v 2. slovenski kadetski ligi.

Kdo je tvoj vzornik?

Luka (iz prve): »Moj oče.« Nato malo pomisli in pove: »Lionel Messi in morda še kdo.«

Kateri so cilji mladega odličnega učenca in v gimnazijo izbranega nogometaša?

Luka: »Najprej končati gimnazijo in igranje nogometa kot poklicni nogometaš, vzporedno se vpisati na Fakulteto za šport, postati nogometni trener in profesor športne vzgoje. Trenutno pa si želim štipendije, da starše malo razbremenim velikih vlaganj vame!«

Ob zaključku naj povem, da je iz naše KS Dolena pred več kot 15 leti našemu krajanu Roku Mariniču že uspelo z vpisom na isto gimnazijo. Po končani gimnaziji je nadaljeval študij na Fakulteti za šport in

Prvi pokal še majhnega Luka Sitarja (Sebeca) v ekipi Dolene na domačem turnirju

vzporedno igral nogomet tudi v 1. slovenski ligi. Danes je odlični športni pedagog doma in strokovno izobražen nogometni trener. Čestitamo tudi člani uredniškega odbora!

Besedilo in foto: FL

Tretji Tek trojk

Vpetek, 22. septembra, je v Vidmu potekala prireditev 3. Tek trojk. Letošnji tek je bil posvečen dnevu slovenskega športa, ki je državni praznik in ga obeležujemo vsako leto 23. septembra.

Prijavljenih je bilo 23 trojk, torej 69 tekačev. Med njimi je bila tudi trojka znanih, ki so jo sestavljali igralec Vojko Belšak (doslej se je udeležil vseh treh tekov), trener Nogometnega kluba Videm Luka Gajšek in športni pedagog Beno Repič. Pred startom je zbrane pozdravil ravnatelj OŠ Videm mag. Robert Murko. Tekači so se nato ogreli ob ritmih bobnov, na katere je spretno igral nadarjeni glasbenik Vid Krajnc.

Najhitrejša trojka je že po dobrih 20 minutah prispela na cilj. To so bili Bojan Vozlič, Matej Moravec in Luka Lovrec, ki so zmagali že na 2. Teku trojk. Takrat so prehodni pokal pustili kar pri nas, ker so rekli, da bodo letos spet zmagali. Tudi tokrat prehodnega pokala niso odnesli domov.

Pred podeljevanjem je zbrane pozdravil župan Občine Videm Brane Kolednik, ki je bil vesel velikega števila udeležencev in navijačev. Poudaril je, da je 3. Tek trojk že dokaz, da bo prireditev postala tradicionalna. Skupaj z ravnateljem je nato podelil še priznanja za najbolj vztrajno trojko. To so postale Ula Tinka Podlesnik, Ota Brina Podlesnik in Vanja Meglič Podlesnik, ki so obljubile, da naslednje leto spet pridejo. Čestitamo vsem 23 trojkam, ki so uspešno in varno prispelle na cilj!

Najhitrejša trojka je prehodni pokal ponovno pustila v Vidmu.

Organizacija je bila v rokah športnih pedagogov Bena Repiča in Gorazda Černila. Za sodelovanje pri izvedbi velja zahvala Občini Videm, Športnemu društvu Videm, Prostovoljnemu

Najvztrajnejša trojka simpatičnih tekačic. Foto: Nejc Zemljarič

gasilskemu društvu Videm in vsem zaposlenim v OŠ Videm. Že sedaj vljudno vabljeni na 4. Tek trojkl!

Manja Vinko

V Tržcu slavili Krepečka in Blokerji

Letošnji turnir za prehodni pokal KS Tržec je prinesel večjo noviteto, saj je trajal dva dni. V soboto, 2. septembra, smo zvečer in ponoči tradicionalno videli malonogometni turnir, nato pa v nedeljo, 3. septembra, premierno še obračune najboljših lokalnih ekip v odbojki na mivki.

KS Tržec in ŠD Tržec sta se tudi letos zelo potrudila, saj je Športni park Tržec za dva dni zasijal v vsej svoji podobi. Letos se je namreč zbralo precej obiskovalcev in radovednežev, kar je dalo druženju poseben pečat. V soboto so najprej na asfaltno igrišče stopili najboljši malonogometarji iz KS Tržec. Na turnirju je nastopilo šest ekip, ki so bile v predtekmovanju razdeljene v dve skupini. Letos so nastopile ekipe: Krepečka, NK Tržec, Veterani Tržca, NŠ Klopotec, Kote Tržec in Tržec center. Najboljši moštvi iz vsake skupine sta se nato uvrstili v polfinale, zmagovalca pol-

Zmagovalna ekipa Krepečke. Foto: Tadej Podvršek

finalnih dvobojev pa v finale. Letos sta to bili ekipi Krepečke in NK Tržec. Po preobratu so nato v finalu z 2:1 slavili igralci Krepečke in osvojili naslov najboljšega v KS Tržec. Ker je bilo to že njihovo tretje zaporedno slavje, so v trajno last dobili tudi prehodni pokal.

Po končanem turnirju pa večera še ni bilo konec, saj smo videli turnir v streljanju šestmetrovk oz. »penalov«, letos v dveh kategorijah – do petnajstega leta

starosti in članskega. Med podmladkom je slavil Blaž Mlakar, medtem ko je pri starejših med kar dvaindvajsetimi prijavljenimi na koncu zmagal Božo Mlakar. Prijetno druženje je v Tržcu ob starem nogometnem igrišču trajalo vse do jutranjih ur.

Že naslednji dan pa sta KS Tržec in ŠD Tržec premierno organizirala odbojarski turnir na mivki za četvorke. Prijavilo se je sedem ekip, ki so bile v predtekmovanju razdeljene v dve skupini, sledili so izločilni boji, na koncu pa je prepričljivo zmagala ekipa Blokerjev. Tudi turnirja v odbojki na mivki se je udeležilo precej gledalcev, ki so poskrbeli za še eno prijetno popoldansko druženje na prostem.

Na odbojarskem turnirju so prepričljivo slavili Blokerji.

Foto: Bojan Emeršič

Poletna liga ŠD As domačemu moštvu

V športnem društvu As smo se spet odločili, da organiziramo že 12. Poletno ligo Športnega društva As v malem nogometu.

Liga se je igrala ob petkih zvečer v maju in juniju na osvetljenem igrišču na sedežu ŠD As v Vareji. Letos je v ligi nastopilo devet ekip iz bližnje okolice in tudi sosednje Hrvaške (ŠD As, ŠD As Generali, KTED Koranti Demoni, ŠD Selan, ŠD Pobrežje, Gostilna Kureš & for ME, UŠR Višnjica & Cvetlin, ELM Lampret Draženci, ŠD Podlehnik). Skozi celotno ligo smo si lahko ogledali zanimive tekme, kjer smo težko naprej predvideli zmagovalca tekme. Posledično smo zmagovalca lige dobili šele v zadnjem krogu.

Ligo 2023 je osvojila domača ekipa ŠD As pred ekipama ŠD Selan in UŠR Višnjica & Cvetlin. Najboljši strelca turnirja je bil Patrik Vidovič iz ekipe ŠD As z 19 zadetki na osmih tekmah. Zadnji petek v juniju smo odigrali tudi tradicionalni turnir za prehodni pokal Poletne lige ŠD As 2023, ki ga je prav tako osvojila domača ekipa ŠD As z zmago v finalu proti ekipi ELM Lampret Draženci.

V nedeljo, 9. julija, smo organizirali tudi 4. Memorialni turnir za našega preminulega člana društva Gorazda Perneka. Turnir je potekal na igrišču ŠD As s povabljenimi ekipami in predvsem

Zmagovalna ekipa Poletne lige – ŠD As. Foto: arhiv društva

v prijateljskem in spominskem vzdušju. Turnirja se je udeležilo šest ekip, ki so bile kakor koli povezane z Gorazdovo veliko prekratko nogometno potjo. Zmagovalna ekipa je postala ekipa Repišč, ki je v finalu premagala ekipo NK Leskovec.

Primož Pernek

Vaški turnir malega nogometa v Leskovcu

Nedelja, 23. julija, je v Leskovcu postregla z obilico dobrega nogometa in ponovno prinesla naslov vaškega prvaka ekipi iz Berinjaka.

V lepem, sončnem popoldnevu je na asfaltnem igrišču v Leskovcu potekal tradicionalni vaški turnir v malem nogometu. Kljub

Zmagovalna ekipa iz Berinjaka

zelo visokim poletnim temperaturam se je v Leskovcu zbralo lepo število ljudi, da bi si ogledali turnir, na katerem se je za naslov vaškega prvaka potegovalo sedem ekip iz okoliških vasi. Svoje kraje so zastopale ekipe iz Leskovca, Repišč, Strmca, Berinjaka, Belavska in dve ekipi iz Trdobjcev. Po odigranem skupinskem delu sta se v prvem polfinalnem obračunu udarili ekipi iz Belavska in Strmca, kjer so slednji pokazali boljšo igro in se zaslužno uvrstili v finale. V drugem polfinalnem obračunu pa je ekipa iz Berinjaka premagala ekipo iz Trdobjcev. V finalu so se za naslov vaškega prvaka udarili Berinjčani in Strmčani. Po zelo napetem obračunu se je zmage veselila ekipa iz Berinjaka in prehodni pokal se tako do naslednjega leta seli v najmanjšo vas Krajevne skupnosti Leskovec.

Končni vrstni red: 1. mesto: Berinjak, 2. mesto: Strmec in 3. mesto: Trdobjci. Za ekipo iz Berinjaka so igrali Edi, Sebastjan in Timi Krajnc, Klemen Lovenjak, Andrej Vindiš in Boštjan Petrovič. Pokal za najboljšega strelca je prejel Peter Merc iz ekipe Strmca. Za prijetno organizacijo dogodka je poskrbelo Športno društvo Leskovec.

Besedilo in foto: Alen Orlač

Medgeneracijski pohod ŠD Zg. Pristava

Športni po duši in srcu so naši člani ostali tudi v poletju. Zaradi avgustovskih poplav (poplava Dravinje je odložila nekaj mivke in s seboj prinesla veliko smeti in vejevja) so na delovnih akcijah morali najprej počistiti igrišča in okolico v športnem parku pri ribniku. Ob zadnjem čiščenju so opravili tudi potrebno poletno košnjo.

Upravni odbor društva je 4. septembra na svojem rednem sestanku pripravil načrt dela za jesen in zimo. Napovedanih je veliko aktivnosti: tedenska gibalna vadba za dve starostni skupini, večerni vzponi peš ali s kolesi na Janški Vrh, kvartopirski večeri, šah idr.

V počastitev praznika športa (23. 9. – državni praznik) je bil 30. septembra izveden okrog 8 km dolg medgeneracijski rekreativni pohod. Start iz športnega parka pri ribniku v Zg. Pristavi je bil ob 7.30. Okrog 60 udeležencev je pot vodila na Osterbergerjevo, nato čez Dežno in Gorco do ribnika Podlehnik. Posebni gostje pohoda so bili kar trije župani sosedskih občin:

Zbiranje pohodnikov za medgeneracijski rekreativni pohod

Ni pohoda v Halozah brez obveznega postanka v kleti.

Sašo Kodrič – Majšperk, mag. Sebastjan Toplak – Podlehnik in Brane Kolednik – Videm. Da pot ni prehitro minila, so pohodniki obiskali vinsko klet Svenškovih, kjer je »birt« Jaka s člani družine pripravil sprejem in degustacijo nagrajenih in novih pridelkov. Po dobrem kilometru smo obiskali vikenda mejašev in županov mejnih občin Videm in Podlehnik, člana Darka, ki je opravljal trgateg, in viničarski muzej. Oglede viničarskega muzeja, predstavitev in degustacijo so pripravili člani prijateljskega TD Podlehnik. Poskrbljeno je bilo tudi za pogostitve – na startu z »gerpo« in poživitvenim napitkom, prigrizki ob degustacijah in obiskih ter golažem na cilju. Po prijetnem druženju in pohodni utrujenosti so se zbrani po malici vrnili na startno mesto z avtobusom.

Člani in članice, v nekaj dneh boste po SMS-sporočilih prejeli natančne urnike dogodkov. Veselimo se udeležbe dogodkov in veselih druženj, tudi druženj z občani sosednjih občin, saj nas naše članstvo v društvu ne ločuje po lokalnih mejah skupnosti.

Besedilo in foto: FL

Sekcija kegljačev Vareja iz KS Soviče - Dravci - Vareja

Sekcija kegljačev Vareja iz KS Soviče - Dravci - Vareja je bila na letošnjem turnirju in ligaškem tekmovanju zelo uspešna.

Na občinskem turnirju sta obe ekipi, torej moška in ženska, zasedli 1. mesto, v občinski ligi ženske 2. mesto, moški pa 4. mesto. Ligaško tekmovanje je bilo v četrtek, 24. avgusta, v Doleni kot zaključek lige, kar pomeni, da bodo vse tiste ekipe, ki bodo želele izboljšati rezultate, morale počakati na naslednjo sezono. Vsekakor pa lahko rečemo, da je bilo vseh osem ekip v ligi zelo uspešnih.

Besedilo in foto: Mateja Topolovec

Skupinska fotografija s pokali s turnirja v Trzcu

Pomen gibanja za krepitev zdravja – 23. september je praznik športa

Državni praznik, posvečen športu – 23. september (leta 2000 na OI v Sydneyju v Avstraliji dvakrat zlata olimpijska kolajna – Čop in Špik v veslanju in Debec v strelstvu), tudi Evropski teden športa (23. 9.–30. 9. 2023) in september, mesec, posvečen telesni dejavnosti, so trije mejniki, ki slehernika v vseh življenjskih obdobjih nagovarjajo h gibalni aktivnosti.

Redna športnorekreacijska vadba je proces, ki vsakomur zagotavlja minimum potreb za ohranjanje in krepitev zdravja. Mirovanje, sedenje in brezčasno tavanje v zaprtih prostorih nas oddaljuje od temeljnih, v naravi ustvarjenih pogojev za življenje: voda, zrak, svetloba. Ko tem naravnim elementom dodamo še zdravo prehrano z domačega vrta ali iz lokalnega okolja, že lahko govorimo o zdravem življenjskem slogu.

Današnji trendi športne rekreacije so zelo raznoliki, nekateri tudi zgolj modna muha. Kot stalnica ali gibalna klasika naj bosta vsaj polurna dnevna gibalna vadba in hoja. To je trend modernega, novega, pri nas v Sloveniji ponekod že skoraj desetletje dobro organiziranega pristopa preventivne in kurativne zdravstvene oskrbe. V centrih za krepitev zdravja, deloma pa tudi v referenčnih ambulantah družinske medicine (vse znotraj zdravstvenih zavodov) se v okviru programa NIJZ telesna aktivnost izvaja pod vodenjem strokovno izobraženih zdravstvenih delavcev: fizioterapevtov, kineziologov, diplomiranih medicinskih sester s specialnimi znanji in dietetikov. Napoteni

Dinamika gibanja pri kegljanju je stalna.

v programe se znotraj zdravstvenega zavarovanja seznanijo in naučijo, kako pravilno in odgovorno skrbeti za osebni zdrav življenjski slog. Seveda vadba pod vodstvom medicinskega osebja ni neskončna. Je kot zdravila, ko jih prejmeš in se navadiš predpisane uporabe, to redno jemlješ doma.

PRIPOROČILA ZA JESEN IN PRIPRAVA NA ZIMO

Za vse starosti so ob redni vsaj trikratni tedenski vadbi in hoji potrebni vikend pohodni izleti. Najbolje v dopoldanskem času, za popoldan in zvečer pa si privoščimo druženje in kakšno zabavo, ki je tudi tvorec dobrega počutja. Ljudski rek je, da je smeh pol zdravja. Za starejšo, a še dinamično populacijo je danes v trendu kolesarjenje z električnimi kolesi. Pozor, lahko so velike hitrosti, potrebna je spretnost in kolo je težje. Ne pozabimo tudi na plavanje ali toplice (v tem času je precej popustov), kjer je veliko rekreativne ponudbe. V našem okolju se veliko občanov vključuje v kegljanje na vrvi – rusko kegljanje. Teh igrišč je po krajevnih skupnostih okrog dvajset. Obiščite člane sekcij in se vključite v redno vadbo. Koristnost te gibalne zvrsti je naslednja: ohranjanje mišičja celega telesa zaradi večinoma pokončne drže, ohranjanje ravnotežja, spodbujanje miselnega procesa s ciljem natančnosti in preračunljivosti, pripogibanje ob pobiranju kegljev, gibanje v upognjenem položaju in druženje. Vse organizatorje in vodje vadbe pa s tem člankom spodbujam, da si pred začetkom kegljanja vzamejo še čas za nekaj razteznih in krepilnih vaj telesa – ogrevanje. Po vadbi ne sme biti nikoli nobenega osebnega razočaranja zaradi morebiti slabega dnevnega rezultata. Veselimo se! Bili smo v družbi in spet in spet nam je uspelo biti v procesu vadbe za ohranjanje zdravja.

Ne pozabite – pri hoji uporabljajte nordijske ali vsaj pohodne palice. Še posebej krepite roke s palicami privrženci smučanja in teka na smučeh.

Bodite srečni, ker ste zdravi ali pa zaradi tega, ker ste nekaj naredili za ohranjanje ali izboljšanje trenutnega zdravstvenega stanja!

Besedilo in foto: FL

Iz letaka Zdrav življenjski slog NIJZ

Jesen v Halozah

V Vidovi kleti o krepitvi ponudbe in produktov Visit Haloze ter letošnjem skupnem martinovanju

Vidovi kleti v Vidmu je v torek, 3. oktobra, potekala tiskovna konferenca, kjer so gostitelj – videmska občina – ob prisotnosti predstavnikov sosednjih haloških občin, Majšperka, Žetal, Cirkulan, Podlehnik in Zavrča, partnerja Vinarske zadruge Haloze ter osrednjega parterja PRJ Halo predstavili projekt *Krepitev ponudbe in produktov Visit Haloze*, obenem pa podrobneje opredelili *Jesen v Halozah – Martinovanje 2023*.

Janez Golc iz Podeželskega razvojnega jedra (PRJ) Halo, ki je povezoval tiskovno konferenco, je povedal, da je Jesen v Halozah le ena od aktivnosti projekta, s katerim želijo povezati zasebne ponudnike kot tudi občine, ki so prepoznale, da lahko samo s skupnimi močmi turizem na našem koncu premaknejo stopnico višje. Celotni projekt Krepitev ponudbe in produktov Vist Haloze se je začel letos in bo trajal do sredine prihodnjega leta. Vreden je slabih 120 tisočakov. V sklop projekta sodijo tudi organizacija in izvedba dogodkov za krepitev ponudbe, izdelava turističnih produktov in načrtovanje skupnih naložb za ponudbo.

Glavno organizacijo in koordinacijo Jeseni v Halozah je vnovič prevzelo TD Ptujška Gora, ob tem je Miran Senčar iz društva povedal, da bosta s parkirišča na Zadružnem trgu na Ptuj vsako soboto v oktobru in prvo v novembru, vključno z martinovo

Brane Kolednik, župan Občine Videm: »Martinovanje ima na našem območju bogato tradicijo. Videmska občina je največja haloška občina, zato je prav, da s svojimi izkušnjami pripomore k razvoju programa. Vesel sem, da je TD Ptujška Gora začelo prireditve v Halozah in sedaj zadevo pelje naprej. Haloze so tisto območje, ki na svetu predstavlja najboljših 5 % lege za vinogradništvo in temu primerna je tudi kakovost vin, ki se tu pridelajo.

Tudi dogajanje v naši občini bo bogato pripomoglo k popestritvi skupnega dogajanja. Imamo Vidovo klet, na katero smo zelo ponosni. Tukaj se dogajajo številni pomembni dogodki. Vse sobotne skupne prireditve se bodo končevale prav v njej. V okolici Vidove kleti načrtujemo 4. novembra pod šotorom osrednje martinovanje s Tilom Čehom in Petelini.

Imeli bomo tudi lokalna martinovanja v občini, končali pa bomo s tradicionalnim martinovanjem v Leskovcu. Sicer pa verjamem v projekt Visit Haloze in njegovo nadgradnjo v prihodnje, da bodo lahko zanamci rekli, da so bile aktivnosti, ki smo jih naredili in izpeljali, prave.«

Skupinska fotografija udeležencev tiskovne konference: župan Občine Majšperk Sašo Kodrič, župan Občine Žetale Anton Butolen, župan Podlehnik Sebastijan Toplak, županja Cirkulan Antonija Žumbar, župan občine gostiteljice (Vidma) Brane Kolednik, Miran Senčar iz TD Ptujška Gora in Jernej Golc iz PRJ Halo

11. 11., v vzhodni in zahodni del Haloz obiskovalce brezplačno popeljala avtobusa in jih zvečer odpeljala nazaj na Ptuj. Izlet bo trajala okrog šest ur, udeleženci pa se bodo vmes ustavili pri različnih ponudnikih domačih dobrot (mlado vino, pečen kostanj, haloška gibanica, jedi na žlico, ocvirkovka idr.). Idejo so prvič udeležili lani, letos pa nameravajo vse skupaj še nadgraditi, ob tem pa so zelo veseli, da se je projektu priključila tudi videmska občina. Za organizacijo dogodka so se zgledovali v Avstriji, kjer podobni dogodki potekajo že skoraj 70 let in so se med ljudmi zelo dobro prijeli.

Spregovorili so župani haloških občin, ki so vsi po vrsti v en glas zatrjevali, kako pomembno je združevanje haloških občin pri skupnih projektih, še posebej pa pri Krepitvi ponudbe in produktov Visit Haloze. Prav tako so izpostavili pomen martinovanja, letos pod nazivom Jesen v Halozah, in pomen turizma v Halozah nasploh. Verjamejo, da so pred nami lepi jesenski dnevi, na katerih bodo lokalni haloški ponudili, kar so pridelali, obiskovalci pa čudovit gričevnat svet severovzhodne Slovenije z zadovoljstvom obiskovali in se vedno znova vračali.

Ponudniki, ki bodo skrbeli, da bo kulinarično potovanje nepozabno v vzhodnem delu Haloz, so: S vino, Vinogradništvo Gorjup, Frizi beer, Bar »pri Veseliču« ter Turistična kmetija in vinogradništvo Pungračič. V zahodnem delu Haloz pa bodo obiskovalce razvajali: TD Ptujška Gora, Krčma Janževina, Viničarski muzej Gorca, Gostišče ob ribniku, Kmetija Cestnik - Vaupotič in Vidova klet.

Besedilo in foto: Tadej Podvršek

JESEN V HALOZAH

TERMINI

Sobota 7. 10. 14. 10. 21. 10. 28. 10. 4. 11. 11. 11.

**OD 13:00
DO 20:00**

Vsako soboto bosta prizorišča povezovala dva brezplačna organizirana avtobusna prevoza. Odhod obeh avtobusov je z Zadružnega trga na Ptuj ob 13:00. En avtobus bo povezoval ponudnike na vzhodu, drugi pa na zahodu Halož. Prijave: info@visithaloze.com

PONUDBA

Mošt Mlado vino Pivo Pečen kostanj
Ocvirkovka Haloška gibanica Haloški sendvič s tunko Jedi na žlico

PONUJDIKI

ZAHOD

1. TD Ptujška Gora, TRG NA PTUJSKI GORI

Dodatne stojnice:

- a. Vinogradništvo Plajnšek, KOČICE
- b. Ekološka kmetija Ajda, ZG. PRISTAVA
- c. Kmetija pod križom, ZG. GRUŠKOVJE

2. Krčma Janževina, JANŠKI VRH

3. Viničarski muzej Gorca, GORCA

4. Gostišče ob ribniku, DEŽNO PRI
PODLEHNIKU

5. Kmetija Cestnik Vaupotič, SEDLAŠEK

6. Vidova klet, VIDEM PRI PTUJU

VZHOD

1. S Vino, VELIKI VRH

2. Vinogradništvo Gorjup, BELSKI VRH

3. Frizi beer, VELIKI VRH

4. Turistična kmetija in vinogradništvo
Pungračič, DRENOVEC

5. Bar pri Veseliču, TURŠKI VRH

Dodatne stojnice:

- a. Posestvo Statera, GORIČAK
- b. Mama Stanka, ZAVRČ
- c. Vina Kotolenko, GORIČAK

 visithaloze.com
[Visit Haloze](#)
[visithaloze.si](#)

 ptujaska-gora.si
[Visit Ptujška Gora](#)
[visitptujskagora](#)

